

**Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка**

**Факультет іноземних мов
Кафедра теорії і практики перекладу**

Кваліфікаційна робота

**ВІДТВОРЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ
АНГЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ НЕОЛОГІЗМІВ В УКРАЇНСЬКОМУ
ПЕРЕКЛАДІ**

**Спеціальність 035 Філологія
Освітня програма «Англійсько-український переклад»**

**Здобувача другого (магістерського)
рівня вищої освіти
Хоми Роксолани Ігорівни**

**НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:
кандидат філологічних наук, доцент
Іванців Орислава Володимирівна**

**РЕЦЕНЗЕНТ:
кандидат філологічних наук, доцент
Кебало Микола Степанович**

Тернопіль – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ НЕОЛОГІЗМІВ У ЛІНГВІСТИЦІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	7
1.1. Поняття неологізму: класифікація та особливості	7
1.2. Специфіка військових неологізмів як підсистеми лексики	18
1.3. Проблематика перекладу військових неологізмів	21
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВИХ НЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	26
2.1 Структурні характеристики англійських військових неологізмів	26
2.2 Семантичні особливості англійських військових неологізмів	33
Висновки до розділу 2.....	42
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ НЕОЛОГІЗМІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	43
3.1 Основні прийоми англійсько-українського перекладу військових неологізмів	43
3.2 Відтворення структурних характеристик військових неологізмів англійської мови	45
3.3 Стратегії перекладу аббревіцій, складних слів і словосполучень військової тематики.....	56
3.4 Відтворення семантичних особливостей англійських військових неологізмів	66
Висновки до розділу 3.....	78
ВИСНОВКИ	80
CONCLUSIONS	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
ДОДАТКИ	95

ВСТУП

Сучасний військово-політичний дискурс англійською мовою продукує значну кількість нових номінацій, що швидко входять у міжнародний обіг, впливають на норму фахового письма та безпосередньо визначають якість аналітичних і новинних повідомлень українською мовою. У перекладознавчому вимірі ця динаміка породжує комплекс проблем, пов'язаних з відтворенням нових одиниць, які поєднують технічну формальність, доктринальну регламентованість і публічну помітність. Англійські військові неологізми утворюються різними шляхами, швидко спеціалізуються семантично, фіксуються в медіа та документах, після чого функціонують як маркери концептів, і це вимагає від перекладача одночасно точності, стислості та узгодженості зі стандартами української термінографії і стилістики. На цьому тлі робота пропонує системний підхід до відтворення англійських військових неологізмів українською мовою з урахуванням структурних і семантичних параметрів, а також перевірку прийомів на репрезентативному корпусі емпіричних прикладів.

Актуальність дослідження зумовлена зростанням обсягу англійськомовних матеріалів з воєнної тематики, які щоденно перекладаються для інформаційних ресурсів, офіційних комунікацій і навчальних потреб. Без стандартизованих рішень перекладачі та редактори отримують різночитання назв платформ, технічних підсистем і доктринальних вузлів, що ускладнює міжінституційну взаємодію, породжує семантичні зсуви та унеможлиблює точне цитування. З огляду на практичний попит українських медіа, оборонної сфери та освітніх програм, вироблення чітких моделей перекладу таких одиниць набуває прикладної ваги і сприяє уніфікації професійного мовлення.

Мета дослідження полягає у виявленні і комплексному аналізі структурних і семантичних параметрів англійських військових неологізмів та шляхів їх відтворення засобами української мови.

Для досягнення мети передбачено виконання таких **завдань**

- 1) проаналізувати теоретичні підходи до дослідження неологізмів;
- 2) окреслити проблематику перекладу військових новотворів;
- 3) описати структурні характеристики англійських військових неологізмів;
- 4) визначити семантичні особливості англійських військових неологізмів;
- 5) дослідити специфіку відтворення структурних параметрів англійських військових новотворів засобами української мови;
- 6) розробити і систематизувати стратегії перекладу аббревіцій, складних слів і багатокомпонентних словосполучень військової тематики;
- 7) описати способи відтворення семантичних характеристик англійських військових неологізмів.

Об'єктом дослідження є англійські військові неологізми та їх українські відповідники.

Предметом дослідження є структурно-семантичні характеристики англійських військових неологізмів та способи їх відтворення в українському перекладі.

Матеріалом дослідження слугував емпіричний корпус зі 100 англійських фрагментів сучасного військового дискурсу, відібраних з платформи X, що відображають новинні повідомлення, офіційні інформування та галузеві релізи. Переклад і лінгвістичний аналіз військових неологізмів здійснювався з опорою на наукові підходи, розроблені дослідниками, які ґрунтовно вивчали механізми відтворення нових лексичних одиниць. Зокрема, важливими для цього дослідження стали напрацювання В. Карабана щодо перекладу фахової англійської термінології, концепції П. Ньюмарка щодо класифікації та перекладу неологізмів, термінографічні моделі М. Терези Кабре, а також дослідження А. Юмрукуз та С. Волкової, присвячені аналізу й відтворенню військових новотворів у сучасному англійському медіадискурсі.

Мета і завдання визначили основні **методи** дослідження: описовий і

зіставний методи (для систематизації структурних і семантичних ознак новотворів), компонентний і дистрибутивний аналіз (для виявлення внутрішньої організації лексичних одиниць), контекстологічний аналіз (для фіксації значення в текстах), елементи корпусного підходу з ручною розміткою прикладів, контент-аналіз (для підрахунку і класифікації перекладацьких прийомів), елементи кількісної статистики (для обчислення часток стратегій у корпусі).

Наукова новизна роботи полягає в поєднанні структурного та семантичного аналізу англомовних військових неологізмів із подальшим обґрунтуванням оптимальних способів їхнього відтворення українською мовою. Уперше на матеріалі спеціально сформованого корпусу зі 100 прикладів кількісно верифіковано перекладацькі стратегії та визначено умови їхньої ефективності в різних жанрах військово-фахового дискурсу.

Теоретичне значення роботи полягає в уточненні параметрів військового неологізму як об'єкта перекладознавчого аналізу та в обґрунтуванні моделі переходу від його структурного опису до семантичного відтворення. У дослідженні конкретизовано критерії вибору перекладацького прийому й окреслено межі застосування основних стратегій відтворення неологізмів у різних жанрах фахового дискурсу.

Практичну цінність дослідження вбачаємо у можливості використання запропонованих рішень у редакційній практиці новинних і аналітичних медіа, у розробці внутрішніх гайдлайнів для перекладацьких команд оборонного сектору, у підготовці глосаріїв і термінологічних додатків до профільних курсів, а також у викладанні перекладу військово-технічних текстів. Також матеріали роботи можна застосовувати на курсах з перекладознавства.

Апробація результатів дослідження здійснювалася шляхом представлення основних положень та висновків на студентській науковій конференції «Нові тенденції в перекладознавстві, філології та лінгводидактиці в контексті глобалізаційних процесів», що відбулася 5 листопада 2025 року у місті Житомир.

Структуру роботи, сформовану відповідно до мети та завдань, складають вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел і додатки.

У вступі обґрунтовано вибір і актуальність теми, сформульовано мету, об'єкт, предмет та завдання дослідження, зазначено методи, розкрито теоретичне та практичне значення магістерської роботи, а також вказано наукову новизну.

Перший розділ подає теоретичні засади дослідження неологізмів і окреслює проблеми їх перекладу.

Другий розділ описує структурні моделі і семантичні характеристики англійських військових неологізмів, що забезпечує поняттєву і класифікаційну базу.

Третій розділ присвячено відтворенню структурних та семантичних особливостей англійських військових новотворів засобами української мови.

У висновках подано результати проведеного дослідження, сформульовано ключові теоретичні та практичні результати роботи та окреслено перспективи подальших наукових розвідок.

Основний текст роботи викладено на 85 сторінках, загальний обсяг тексту становить 111 сторінок. Список використаних джерел містить 70 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВИХ НЕОЛОГІЗМІВ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1. Поняття неологізму: класифікація та особливості.

У наш час мова переживає своєрідний «неологічний бум» – явище, яке не залишило поза увагою жодну з основних мов світу, особливо англійську. Причиною цього є не лише стрімкі технологічні зміни чи соціальні трансформації, а й потужний вплив глобалізаційних процесів, які спонукають мову постійно адаптуватися до нової реальності. У зв'язку з цим, неологізми – нові слова або значення, що з'являються у відповідь на суспільні виклики – набувають виняткової значущості для мовознавства [59, с. 77].

Розпочнемо з витоків терміну. Слово «неологізм» утворене з грецьких коренів: *neos* (новий) і *logos* (слово, поняття, думка), що, вочевидь, вказує на зв'язок між мовним новотвором та новими концептами [50]. Це пояснення має символічний зміст, адже кожне нове слово є свідченням народження ідеї або явища. Наприклад, у результаті пандемії світ побачив появу таких англійських неологізмів, як *covidiot* (людина, що ігнорує карантинні обмеження) або *doomscrolling* (звичка постійно читати негативні новини онлайн).

Додамо, що словниковий склад англійської, як і будь-якої іншої мови, перебуває в безперервному русі, оскільки нові умови існування людини, моделі взаємодії між мовцями, а також поява цілих галузей знання та пов'язаних з ними концептів вимагають адекватних лексичних засобів для відображення і зовнішньої реальності, і внутрішнього досвіду мовця; відтак саме лексика виявляє найбільшу динамічність, що зумовлена новими когнітивними й комунікативними потребами, а неологізми доцільно розглядати як лексичні відповідники змінених комунікативних умов [46, с. 79].

З позиції сучасної лексикології неологізм – це не лише нове слово, а й потенційно нове значення вже існуючого слова. Як вважає І. Рец, окреслити межі цього поняття можна через низку підходів: стилістичний, денотативний, структурний, етимологічний та лексикографічний [67, с. 816–817]. Такий комплексний аналіз дозволяє побачити неологізми не як мовну аномалію, а як органічну складову комунікативного процесу. Сучасна комунікація постійно потребує точного й водночас гнучкого словника, а отже – й постійного поповнення новими одиницями.

Додаємо уточнення щодо статусу новизни та тривалості «життєвого циклу» одиниць. Під неологізмами також розуміють слова, що перебувають на початковій фазі функціонування в мові; з плином часу вони або входять до активного вжитку, або відходять у шар застарілої лексики, втрачаючи ознаку новизни. На противагу цьому, okazіоналізми, які є утвореннями індивідуального вжитку, не демонструють властивості «старіти», тож їх не коректно відносити до власне неологізмів [29, с. 43]. На наш погляд, таке розмежування доречне, адже дозволяє уникнути плутанини між спорадичними авторськими інноваціями і тими одиницями, що мають реальний шанс увійти до системи мови та її словників.

Окремої згадки потребують так звані потенційні слова – потенціолізми. Їх описують як лексеми, що фактично відсутні в мовленні, проте цілком могли б з'явитися за іншого збігу історичних чи соціолінгвістичних обставин [5, с. 421]. У межах нашої теми це поняття корисне для моделювання словотвірних можливостей військової підсистеми англійської та для прогнозування перекладацьких рішень: появу багатьох терміноелементів можна передбачити за продуктивними моделями, а це, своєю чергою, сприяє виробленню узгоджених українських відповідників до того, як форма усталиться в узусі.

Важливим питанням у межах цього дослідження є також питання про те, як створюється нове слово. Встановлено, що в акті первинного «хрещення» об'єкта бере участь певний індивідуум. У структурі акту номінації відправним пунктом виявляється складне переплетіння інтенцій мовця і його особливих

смислів, тобто індивідуальне смислове завдання мовця. Людина, яка створює нове слово (*originator*), прагне до індивідуалізації і оригінальності. Потім слово проходить декілька стадій соціалізації (сприйняття його в суспільстві) і лексикалізації (закріплення в мовній системі). Слово сприймається посередниками (*purveyors*), які поширюють його серед мас. Це, як правило, викладачі університетів, шкільні вчителі, репортери, робітники засобів масової інформації. Слово фіксується в періодичній пресі. Наступна стадія соціалізації – прийняття слова широкими масами носіїв мови. Далі йде процес лексикалізації, а потім – набуття навичок адекватного використання нового слова, тобто набуття комунікативнопрагматичної компетенції носіями мови. Умовно «ланцюг неологізації» об'єкта дійсності можна представити таким чином: Людина, яка створює нове слово (*originator*) Соціалізація слова (прийняття його суспільством) Лексикалізація слова (закріплення його в мовній системі). Процеси соціалізації слова і його лексикалізації відбуваються через взаємодію його посередників (наприклад: учителів, репортерів, акторів, засобів масової інформації і т. ін.). Зрозуміло, в багатьох відношеннях закріплення нової лексичної одиниці в мові зумовлене факторами екстралінгвальними – в тих випадках, коли нове явище, факт залишається в житті, закріплюється в суспільній практиці людей, природно, він закріплюється разом з лексичною одиницею, яка його означає. Незважаючи на те, що головним фактором утвердження неологізму багато лінгвістів вважають те, наскільки відповідає нове похідне слово поставленим цілям номінації, тим не менш соціальні фактори іноді не менш значущі в цьому стосунку. [46, с. 83]

Поруч із описаним вище ланцюгом появи й закріплення нової лексеми варто окреслити чинники, що запускають сам факт неологізації. У працях М. МакМагон подано ширший перелік причин, серед яких – власне лінгвістичні зрушення, історичні імпульси з двома домінантами ідей та наукових концептів, соціальні передумови, психологічні детермінанти, що розпадаються на емоційні мотиви та табу, а також утворення одиниць під чужомовним впливом і номінації, зумовлені нагальною потребою назвати новий об'єкт чи явище [58]. Така

типологія демонструє, що поява слова рідко буває випадковою – за нею стоїть або внутрішня динаміка системи, або тиск реалій, які мовець не може оминати без втрати точності, а відтак індивідуальне «сміслові завдання» творця слова співпадає з очікуваннями спільноти щодо зручної й економної форми вираження [58].

Схожу, але більш прикладну картину пропонує британський огляд “Factors for the Rise of English Neologisms English Language”, де причини згруповано за сферами суспільного життя. Насамперед це соціокультурні зсуви: народження нових ідей у культурі та побуті, формування евфемістичних заміників на місці табуованої лексики, ігри з престижем і модою, що виводять на передній план мовні моделі панівних груп, демографічні зміни, культурно зумовлена помітність тих чи тих понять, а також гра слів як джерело оказіональних новотворів [54].

Далі йдуть технологічні драйвери – термінотворення, яке супроводжує наукові відкриття й нові інженерні рішення, економічні каталізатори – назви брендів і слогани як матриця для ширшого слововжитку, і нарешті політична сфера, де слова народжуються на перетині інституційних практик, кампаній, конфліктів і медійного обігу [54]. На наш погляд, цю рамку доцільно розглядати не як конкуруючу з попередньою, а як операціоналізацію тих самих сил – вона показує, де саме в соціальному тілі виникає запит на нову форму.

Не менш важливо зазначити, що наукова література часто подає різні терміни, які відображають окремі аспекти новотворення. Наприклад, «авторський неологізм», «оказіоналізм», «потенційне слово» або «стилістичний неологізм» мають відмінні функції й характеристики [13]. Таке розмежування є важливим, оскільки воно дозволяє точніше аналізувати семантичну наповненість і комунікативне навантаження неологізмів.

На думку М. Шутової, неологізм – це одиниця, створена для фіксації нового об'єкта чи явища, що ще не отримали мовного означення [46]. Таке трактування є базовим, проте саме воно дозволяє нам бачити, як слово стає відповіддю на реальність, що змінюється. Наприклад, слово *metaverse* спершу

було технокультурною абстракцією, але з часом почало активно функціонувати у ЗМІ, діловій лексиці, інтернет-дискурсі.

У цьому контексті доречно пригадати класифікацію П. Ньюмарка, згідно з якою неологізми є новоствореними або семантично оновленими одиницями, що виникають через соціокультурні й технологічні зміни [62, с. 140]. Він наголошує, що неологізми не завжди інтегруються у мову автоматично – іноді їхнє функціонування обмежене окремими соціальними групами чи ситуаціями. Наприклад, термін *ghost kitchen* (кухня без фізичного ресторану) досить довго вживався лише в гастроіндустрії, але поступово поширився і в повсякденному вжитку.

Цікаво, що неологізми рідко з'являються випадково. За П. Пухао, їх виникнення є результатом конкретних словотворчих процесів – складання, деривації, запозичення, словозмішування тощо [65]. Вони не тільки мовна відповідь на зміни, а й показник культурного руху. Наприклад, слова *bridezilla*, *hangry* чи *staycation* є наслідком креативного поєднання елементів, що відображають явища з нового способу життя.

У той же час, в українському мовознавстві також існує поглиблене тлумачення цього поняття. Наприклад, О. Селіванова зазначає, що неологізм може бути і новим словом, і новим значенням знайомої одиниці, яке ще не набуло статусу загальноновживаного [38, с. 417]. Це влучно демонструє різницю між лексемою, яка вже існує формально, та тією, що увійшла до активного мовлення.

Дослідники зауважують, що розгляд неологізмів лише з лексичної перспективи є недостатнім. Наприклад, у межах когнітивного підходу розглядається їхня здатність відображати ментальні моделі та асоціації, на основі яких формується нове значення [68]. Водночас, комунікативно-прагматичний підхід дозволяє аналізувати неологізми як функціональні одиниці, що створюються для конкретної ситуації спілкування, в якій бракує вже усталених форм [55].

Визначення в авторитетних англомовних словниках (Oxford, Cambridge, Merriam-Webster) зазвичай сходяться на тому, що неологізм – це нове слово, вираз або нове значення, що щойно з'явилося у мові [63; 53; 60]. Наприклад, термін *binge-watch* (дивитися серіал без зупинки) було нещодавно додано до кількох словників лише після активного використання у медіа та соцмережах.

Проте не кожен новий вислів стає частиною стандартної мови. Деякі з них, як зазначає М. Кабре, можуть бути тимчасовими або навіть маргінальними, залежно від соціального середовища, де вони функціонують [52, с. 205]. Автор подає чотири параметри, які дозволяють оцінити статус неологізму: діахронічність, включення до словників, мотивацію створення та нестабільність у вживанні.

Водночас, спроби класифікувати неологізми відбуваються не лише за структурою, а й за змістом та функціональністю. Наприклад, за О. Малярчук, важливими є інноваційність (слова на позначення нових концептів), семантична виразність, соціальна зумовленість та експресивність [32, с. 138–139]. Ці критерії дають змогу глибше розуміти роль новотворів у мовленні.

Варто окремо згадати випадки okazionalizmів. Це слова, створені ситуативно, без амбіцій на сталість у мові. На відміну від неологізмів, okazionalizmi часто не мають потенціалу для довготривалого використання [25, с. 39]. Наприклад, словосполучення *birthday overkill* – опис для надто пишного святкування – не стало звичним, але яскраво ілюструє механізм ситуативного словотворення.

Наукове осмислення неологізмів дозволяє краще зрозуміти механізми мовного реагування на зміну реальності. Їх аналіз не лише описує нові лексичні одиниці, а й допомагає простежити, як соціокультурна динаміка відображається у мовному матеріалі. У цьому полягає ключова цінність дослідження неологізмів як інструменту віддзеркалення сучасності.

У дослідженні неологічних процесів доречно відмежувати ширший клас неолексем – одиниць, що вперше входять у мовлення з цілком прагматичною метою номінації нових реалій, понять або відтінків значення, породжених

розвитком науки, культури й соціального життя; у цьому сенсі вони не просто відрізняються від усталеного слововжитку, а й несуть помітний культурно-соціальний підтекст, який і визначає траєкторію їх подальшого вкорінення [47, с. 122]. Власні спостереження підтверджують, що саме контекст уживання – медійний, професійний чи побутовий – часто вирішує, чи тимчасова новотвірна одиниця переросте в реальний поповнювач лексики, чи лишиться локальним епізодом на кшталт ситуативних okazionalizmів.

Ознаки неолексем описуються через кілька параметрів, що взаємодіють між собою й рідко працюють ізольовано: новизна змісту – коли слово вводить сучасне поняття або нову інтерпретацію відомого явища; словотвір – від регулярної афіксації й аббревіації до контамінацій і складних слів; семантика – переважно спрямована на позначення технологій, соціальних практик або культурних трендів; актуальність – чутливість до запитів суспільства; соціокультурний вимір – стилістичне чи емоційне забарвлення, що сигналізує групову належність або комунікативну настанову [47, с. 122]. На наш погляд, саме поєднання цих параметрів формує потенціал виживання одиниці в мовній системі – від короткої хвилі до стабілізації в нормативних джерелах.

Ще один аспект, який заслуговує на окрему увагу, – це ступінь закріпленості неологізмів у мові. Як зазначає В. Гладка, не кожне новоутворення автоматично переходить у загальноновживану лексику [10, с. 170]. Наприклад, неологізм *smombie* (поєднання *smartphone* і *zombie*, що описує людину, яка не зводить очей з телефону під час ходьби) широко розійшовся у ЗМІ, проте не набув сталої присутності в словниках. Це дає підстави говорити про динамічність процесу визнання лексичних новацій.

Цікаво, що середовище появи неологізмів є доволі специфічним. Дж. Пепрнік стверджує, що ці одиниці часто виникають у неформальних сферах – медіа, інтернеті, жаргоні – а вже потім проникають у ширші контексти [64]. Прикладом є популярне нині слово *digital detox* – воно народилося в контексті лайфстайл-блогів, стало активно вживаним у пресі, а згодом потрапило до

академічного мовлення. З цієї перспективи неологізми можуть слугувати маркерами актуальних соціальних трендів.

З позиції теорії комунікації неологізми розглядаються як маркери соціального інноваційного мислення. Наприклад, А. Герра доводить, що поява нових слів тісно пов'язана зі змінами у способах життя, що часто диктує необхідність пошуку нових позначень [56]. Отже, неологізми є не лише мовними одиницями, але й соціальними індикаторами, що відображають зміни у світогляді мовців. Таким чином, слова *fomo*, *finfluencer* або *climate anxiety* ілюструють не просто зміну лексики, а зміну нашого способу мислення.

Згідно з М. Кабре, вивчення неологізмів повинно враховувати їх історичну еволюцію, частоту вживання, соціальний запит і прагматичну цінність [52, с. 205]. Наприклад, слово *cosmetic neurology* ще до того, як з'явилося в словниках, активно використовувалося в медичних колах для позначення неетичних практик покращення когнітивних функцій здорових людей. Таким чином, неологізми мають свій «життєвий цикл», і лінгвістика фіксує лише окремі його фази.

Рух нового слова до кодифікації зазвичай відбувається поетапно – спершу воно з'являється у фахових текстах та дослідницьких корпусах, де перевіряється його функціональна придатність і стабільність уживання; далі найуживаніші одиниці відбираються для реєстрації у спеціальних словниках неологізмів, що фіксують форму та первинні значеннєві рамки; завершальним кроком стає потрапляння таких одиниць до тлумачних словників загальномовного типу, яке засвідчує їх закріплення у нормі [40].

Якщо співвіднести цю тріаду з «життєвим циклом» за М. Кабре, то перша стадія радше сигналізує фазу становлення під впливом професійного дискурсу та соціального запиту, друга – фазу відносної стабілізації, коли формується узус і накопичується корпус підтверджень, третя – фазу інституційного визнання, що на практиці означає перехід від новизни до звичного ресурсу мови [52, с. 205; 40].

Деякі неологізми, навпаки, зникають так само швидко, як і з'являються. М. Малярчук називає це явище нестійкістю або «мовною летючістю» [32, с. 139]. Наприклад, слово *carcooning*, що виникло в епоху масової ізоляції, описувало явище перетворення авто на простір для усамітнення. Воно точно відбивало специфічну ситуацію, але з її завершенням зникла й потреба у відповідному терміні.

Щодо класифікації неологізмів, то тут лінгвісти пропонують різні підходи. За Стишовим, класифікація має враховувати не лише морфологічну структуру, а й соціальну функцію, сферу вживання та ступінь узуальності [42, с. 32]. Цей підхід дозволяє розмежовувати неологізми фахові, публіцистичні, маскультурні та ін. Наприклад, *clickbait* – неологізм, який належить до інтернет-жанру і майже не зустрічається в офіційних текстах.

Не менш важливо розглянути різницю між власне неологізмами й okazionalizмами. К. Ладоня вказує на те, що останні мають ситуативний характер і часто зникають одразу після виконання комунікативної функції [25, с. 39]. Наприклад, словосполучення *gift creep*, яке описує зростання обсягу подарунків на подіях, може функціонувати лише у вузькому контексті. Водночас, неологізм *barefoot luxury* уже став терміном у сфері туризму і фешн-бізнесу.

Варто згадати і про авторські новотворення. Як зазначає С. Єрмоленко, вони часто не мають шансу на входження в мову, але саме через свою індивідуальність демонструють потенціал мовної творчості. Така лексика може не дістатися словників, але лишитися в літературі чи публіцистиці як знаковий культурний код. Прикладом слугують словотвори Салмана Рушді чи Урсули Ле Гуїн, які іноді створюють терміни, що живуть у межах одного тексту [16, с. 105].

Цікаво, що інколи складно визначити точну межу між стилістичним неологізмом та ситуативним. Наприклад, слово *glamping*, що поєднує “*glamorous*” і “*camping*”, може розглядатися як стилістичний неологізм завдяки своїй образності й популярності в маркетинговому контексті. У цьому випадку лексема стає не просто новою одиницею, а інструментом стилізації та брендингу.

Крім того, важливо не випускати з поля зору значення терміна у контексті перекладу. Як зазначають М. Опір, неологізми є справжнім викликом для перекладача, адже часто не мають усталених відповідників [61, с. 96]. Слово *hygge*, яке прийшло в англійську з данської, не має чіткого еквівалента в багатьох мовах і вимагає описового перекладу. Такий приклад доводить, що переклад неологізмів – не механічна процедура, а акт інтерпретації та креативності.

Якщо ж подивитися на неологізми з точки зору будови, варто звернутись до класифікації, запропонованої О. Дзюбіною. Вона поділяє новоутворення на лексичні, трансномінативні та семантичні [15, с. 38]. Ця класифікація є зручною для аналізу механізмів формування нових значень. Наприклад, *flexitarian* – це лексичне новоутворення, утворене на основі слова *vegetarian* і кореня *flex* (гнучкість). Воно описує людину, яка переважно дотримується рослинного харчування, але іноді вживає м'ясо. Такий приклад показує, як суспільна тенденція (зростання екологічної свідомості) стимулює появу нових понять і відповідних лексем.

Важливим є також погляд К. Ладоні, яка вивчає неологізми з огляду на морфологічну структуру і семантичну навантаженість [25, с. 39]. У межах її класифікації можна виділити неолексеми, створені шляхом поєднання кількох значущих частин. Наприклад, слово *snowmageddon* – гібрид *snow* (сніг) і *Armageddon* (кінцева катастрофа), яскраво демонструє емоційно забарвлену реакцію мовців на екстремальні погодні явища.

Водночас, не менш значущим є розрізнення неологізмів за рівнем стійкості в мовній системі. За спостереженнями К. Андреску, неологізми бувають нестійкими, масовими або інтегрованими [49, с. 73–74]. Наприклад, термін *Finsta* (від *fake Instagram*) – приклад нестійкого новотвору, який виконує тимчасову функцію в межах молодіжного сленгу. Натомість *binge-watching* давно вже перестав бути жаргоном – він увійшов до активного лексикону і навіть з'являється в наукових статтях і соціологічних дослідженнях. Ще один приклад – *barefoot-luxury*, термін, що описує мінімалістичну, але розкішну форму

подорожей. Це слово, попри свою новизну, демонструє ознаки стійкості й активно використовується у сфері маркетингу та туризму.

У свою чергу, класифікація І. Присяжнюк дозволяє структурно осмислити не лише слова, а й фразеологізми та терміни [66]. Її підхід розрізняє:

- 1) фразеологічні новоутворення (напр. *to ghost someone* – раптово припинити комунікацію);
- 2) нові лексеми (напр. *vaper* – користувач електронної сигарети);
- 3) терміни (напр. *blockchain, deepfake*), які виникають у зв'язку з технологічними проривами.

Слід відзначити, що деякі неологізми можуть водночас потрапляти до кількох категорій. Наприклад, *glitch feminism* – і термін, і ідеологема, і культурна репрезентація. Така полісемійність і міждисциплінарність лише ускладнює переклад, що ми обов'язково врахуємо у наступних розділах.

Цікавою видається класифікація С. Волкової, яка розглядає неологізми крізь призму словотворчих механізмів та структурної організації [6, с. 113–114]. Наприклад, *laptop-zombie* – результат композиції, тобто поєднання двох повноцінних слів. Аналогічно *smart-drugs* – приклад семантичного зсуву, коли відомі слова отримують нову, вузькоспеціалізовану конотацію.

На нашу думку, цінним для перекладознавчого аналізу є підхід О. Ковальчука, що передбачає розмежування між неологізмами як новими словами, трансномінацією (перенесенням старого слова в новий контекст) та семантичною інновацією [22, с. 75–77]. Так, *microvacation* – приклад першої категорії; *urban lumberjack* – трансномінація, коли слово отримує несподіване нове значення; *vape* – класичний приклад зміни значення існуючого слова.

Погляд Л. Мацько на способи утворення неологізмів вносить в дослідження важливий філологічний вимір. Згідно з ним, слова можуть виникати фонологічним, запозиченим або синтаксичним шляхом [33, с. 213–214]. Наприклад, *hillbillying* – імітує фонетичну структуру сільського діалекту, *hipsterfication* – відображає соціальний процес шляхом запозичення й деривації,

a *leisure-sickness* – синтаксичне поєднання, яке ілюструє парадокс сучасного способу життя.

Ці різноманітні класифікації дають змогу поглянути на неологізми не як на єдину категорію, а як на цілу систему явищ, які мають власну логіку, історію та соціальну обумовленість. Вони показують, як мова не просто додає нові слова, а перебудовує себе під реалії сучасного життя.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що неологізми – це жива, динамічна лексика, що з'являється у відповідь на актуальні запити суспільства. Вони несуть у собі не лише нові значення, а й сигнали культурних змін, відображаючи як повсякденне життя, так і глобальні процеси. Їхнє вивчення є важливим не лише для лінгвістики, а й для перекладознавства, культурології, соціології.

Отже, розгляд класифікацій неологізмів вказує на те, що будь-яке мовне новоутворення – це результат багатьох чинників: культурних, технологічних, соціальних. У цьому розрізі вивчення військових неологізмів, яким буде присвячено наступні підрозділи, набуває ще більшої значущості – адже вони створюються не лише для називання, а й для осмислення реальності, в якій мова бореться за виживання разом із суспільством.

1.2. Специфіка військових неологізмів як підсистеми лексики

Мова війни в англomовному дискурсі охоплює не лише понятійний апарат, закріплений у стандартах НАТО та військових доктринах, а й широкий спектр новотворів, що виникають у масовій і медійній комунікації. Англійські військові неологізми формуються на перетині офіційної термінології, публіцистичного стилю, інформаційних повідомлень, інтернет-комунікації та сленгу. Вони становлять підсистему лексики, яка розвивається динамічно та реагує на появу нових технологій, концепцій та соціально-політичних реалій [3; 20].

У межах опису структури цієї підсистеми доцільно виокремлювати ядро та периферію. Як зазначає Д. В. Василенко, ядро становлять стандартизовані військові терміни, тоді як периферію формують нестандартизовані одиниці,

емоційно-експресивні неологізми, жаргонізми та лексеми ситуативного характеру [3]. Таке подвійне розмежування дозволяє простежувати, як офіційні назви систем *weapon systems*, *operational concepts* або *unit types* співіснують із медійними й соціомержевими неологізмами на кшталт *doomscrolling the frontline*, *drone corridor*, *propaganda blast* чи *meme-driven labels*. У багатьох випадках периферійні одиниці або стабілізуються, або зникають, залежно від їх нормативного потенціалу та функціонального навантаження [20].

Важливим чинником появи англомовних військових неологізмів є медіаекологія: новини, інформаційні канали та платформи соціальних мереж (X, Reddit, Telegram, Discord) створюють умови для стрімкого поширення лексичних новацій. Саме в цифровому дискурсі формуються емоційно-оцінні неологізми, такі як *drone strike diplomacy*, *ghost unit*, *frontline blackout*, *deep-state leak*, що часто закріплюються у вжитку ще до їхнього потрапляння до словників [36, с. 47].

З одного боку, нові англійські лексеми виникають у професійному середовищі: у стандартах НАТО (NATO AAP-series), *operational guidelines*, *intelligence briefs* та *defense procurement reports*. Тут неологізми вводяться у регламентований спосіб і супроводжуються визначеннями, що мінімізує неоднозначність у комунікації. Типовими прикладами таких термінів є *multidomain operations*, *counter-UAS measures*, *grey-zone activity*, *hybrid warfare toolkit*, *irregular threat environment* [11, с. 171].

З іншого боку, у масовій комунікації з'являються експресивні, оцінні й метафоричні неологізми, наприклад: *ghost of Kyiv effect*, *missile rain*, *frontline meltdown*, *scorched-earth messaging*. Ці одиниці не є термінами в класичному розумінні, але виконують важливу комунікативну й символічну функцію [11, с. 171].

Окремий вектор становлять англомовні неологізми технологічного походження, пов'язані з новими видами озброєння та бойових платформ. До цієї групи належать *precision-guided loitering munition*, *counter-drone jammer*, *swarm-enabled UAV*, *high-energy laser weapon*, *microwave artillery system*. Такі одиниці

відображають вплив науково-технічного прогресу та інтеграцію штучного інтелекту в сучасну війну [11, с. 171].

У військовому медіадискурсі певні назви озброєння також набувають статусу символів. Наприклад, *HIMARS, Javelin, Switchblade, Storm Shadow, Patriot* функціонують одночасно як терміни й як культурні маркери, що несуть емоційне забарвлення, стають компонентами мемної культури, з'являються у політичних промовах та інформаційних кампаніях [11, с. 171].

Динамічний розвиток англomовної військової лексики особливо активізувався після 2014 року та різко прискорився після 2022 року у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ в Україну. Лексеми типу *full-scale invasion, resilience hub, frontline volunteers, liberation offensive, war fatigue, air-defense umbrella* набули широкого вжитку, а деякі змінили первинну семантику: наприклад, *drone* із загальноживаного слова перетворилося на технічно орієнтовану одиницю, що позначає *weaponized UAV* чи *FPV-kamikaze platform*.

На рівні масової культури з'являються новотворення сленгового типу, такі як *to be Ukrained*, що стали частиною глобального інформаційного поля й виконують роль концептуальних маркерів міжнародного дискурсу [1, с. 502].

За результатами дослідження А. Юмрукуз (528 англomовних військових неологізмів), нові слова утворюються шляхом словотворення, метафоризації, запозичень і реактивації архаїчної лексики. Значна частина новотворів має оцінний характер і активно використовується в інформаційній війні, посилюючи ідеологічне навантаження тексту [70, с. 41].

Як слушно зазначає Г. Вусик, лексико-семантична система англійської мови демонструє високу чутливість до зовнішніх змін, а військові неологізми є індикатором соціальних трансформацій та еволюції комунікативних потреб [8, с. 57].

Отже, англomовні військові неологізми формують окрему лексичну підсистему, що охоплює стандартизовані терміни, технологічні новотворення, емоційно-експресивні медійні одиниці та сленгові концепти. Їх вивчення й переклад потребують урахування структурних, семантичних і прагматичних

параметрів, що зумовлює актуальність подальших досліджень у межах сучасного перекладознавства.

1.3. Проблематика перекладу неологізмів у сучасному перекладознавстві

Переклад неологізмів – одна з найчутливіших і водночас найбільш суперечливих ділянок перекладознавства. Причина цього полягає не лише у швидкості, з якою мова породжує нові одиниці, а й у специфіці самого явища: неологізм нерідко є дзеркалом соціальних, технологічних чи політичних зрушень. У цьому контексті перекладач опиняється перед низкою викликів – як лінгвістичних, так і екстралінгвістичних. Складність перекладу зростає ще й через те, що більшість словників не встигають фіксувати нові лексеми, які лише нещодавно з’явилися в публічному дискурсі [24, с. 99].

Крім того, рівень фонових знань, а саме історичних, культурних, інституційних прямо корелює зі здатністю правильно ідентифікувати референти нових номінацій і вибрати релевантну стратегію (калька, адаптація, опис, транскрипція тощо). Недостатня соціокультурна компетенція знижує ефективність комунікації, а в окремих випадках фактично її перериває, коли читач не може співвіднести перекладену одиницю з явищем реальності [41; 31].

Перш ніж розглядати конкретні перекладацькі стратегії, варто наголосити: неологізми дуже рідко мають прямі відповідники у мові перекладу. Це пов’язано з відмінностями у темпах культурного та технічного розвитку різних країн. Наприклад, коли в англomовному контексті вже активно функціонує термін *cloud sovereignty*, українському перекладачеві доводиться або створювати кальку, або давати розгорнуте пояснення, оскільки еквівалента ще не існує. Таким чином, виникає необхідність пошуку найбільш адекватного способу передачі змісту залежно від типу тексту, аудиторії, жанру тощо [24, с. 99].

Поширеною практикою є використання транскрипції – передача іншомовної фонетики засобами українського алфавіту. Такий підхід дозволяє

швидко інтегрувати нове слово в мовну систему перекладу без зміни його форми. Приклади на зразок *бейкер*, *бекенд*, *джавелін* вже стали звичними для читача й рідко потребують додаткового пояснення. Це дає змогу зберегти міжмовну зв'язність і мінімізувати втрату змісту, особливо у військовому й технічному контексті [35, с. 155].

Транслітерація, на відміну від транскрипції, відтворює саме графічну форму слова. Це доречно у випадках, коли вимова не має вирішального значення, наприклад, у назвах стандартів, аббревіатур чи технічних термінів. Проте тут перекладач має бути обачним: занадто часте використання транслітерованих слів без пояснення може створити бар'єр для розуміння [24, с. 99].

Серед методів, які часто застосовуються в практиці, вирізняється також калькування – переклад частин іншомовного слова національними відповідниками. Саме цей спосіб вважається ефективним для передачі складних термінів: *heat signature* – *теплова сигнатура*, *infantry combat vehicle* – *бойова машина піхоти* [35, с. 157]. Утім, при калькуванні варто зважати на синтаксичні відмінності між англійською та українською: порядок слів може суттєво змінити зміст.

Водночас, далеко не завжди калька є найкращим варіантом. У випадках, коли нове слово є метафоричним, іронічним або культурно забарвленим, краще вдатися до описового перекладу. Наприклад, термін *spoofing device* доцільно передавати як *засіб для створення фальшивої інформації*, а не як *спуфер*, оскільки останнє мало що говорить непідготовленому читачеві [35, с. 156]. Цей метод передбачає певну інтерпретацію значення, що вимагає від перекладача глибокого розуміння як мови оригіналу, так і предметної сфери.

Пряме перенесення, як спосіб передачі терміна у його автентичному вигляді, частіше використовується щодо аббревіатур: *PUK*, *URL*, *CGI*. Це особливо виправдано у сфері ІТ, де короткість і впізнаваність є пріоритетом [24, с. 99]. Такий метод має свої переваги – зокрема, уникнення помилок у перекладі чи втрати первинного значення. Водночас він створює передумови для поступового входження іншомовного елемента до системи української мови.

Не менш важливою є практика використання приблизного перекладу. Це рішення обирається тоді, коли прямого відповідника не існує, а калькування або опис є занадто громіздким. Скажімо, слово *plug-in* перекладається як *додаток*, хоча й не відображає точно всіх функцій оригінального терміна. Подібні компроміси дозволяють забезпечити загальне розуміння, але можуть втратити технічну точність [24, с. 99].

Трансформаційний переклад – ще один підхід, який охоплює широку палітру прийомів: від адаптивного транскодування до лексико-граматичних модифікацій. Особливо часто його застосовують щодо слів грецького або латинського походження, що мають наукове або технічне навантаження: *emulation* – *емуляція*, *cupola* – *купол*, *destigmatize* – *дестигматизувати* [35, с. 155].

У сучасній перекладацькій практиці також поширене часткове калькування. Наприклад, у випадках із метафоричними новотвореннями, як-от *netiquette* – *сетикет*, або технічними лексемами, як *IR signature* – *ІК сигнатура*. У цих випадках один компонент перекладається, а інший зберігається в оригінальному вигляді, що дозволяє балансувати між зрозумілістю та термінологічною точністю [35, с. 157].

Суттєво ускладнюють процес перекладу багатоконпонентні терміни – словосполучення або складні аббревіатури. Їх розшифрування потребує не лише знання мовного матеріалу, а й орієнтації в предметній галузі. Наприклад, *improvised explosive device* – *саморобний вибуховий пристрій (СВП)* – має точну українську кальку лише після розкриття значення аббревіатури *IED*. Без цього переклад може бути некоректним або незрозумілим [35, с. 157].

Окрім лінгвістичних труднощів, перекладач повинен зважати й на культурні бар'єри. Так, терміни можуть не мати аналогів не лише у словнику, а й у свідомості носіїв мови перекладу. З огляду на це, перекладачеві нерідко доводиться бути ще й коментатором, що адаптує іншомовне поняття під сприйняття цільової аудиторії [24, с. 99].

У перекладі військових неологізмів часто виникає потреба у точному позначенні понять, які ще не мають узвичаєного українського відповідника. Враховуючи специфіку таких лексем – високий рівень новизни, стислий контекст, нерідко емоційне або експресивне забарвлення – перекладач має зважати не лише на словотворчі, а й на семантичні особливості [35, с. 156].

Як показує аналіз, у випадку з однослівними неологізмами перевага надається еквівалентному перекладові, якщо відповідник уже закріпився в мові: *trafficability* – *прохідність*. Проте більшість нових слів цього не мають, і тут уже вступають у дію описові чи трансформаційні методи [24, с. 99].

Сучасні перекладачі дедалі частіше зіштовхуються з неологізмами, що виникають на межі сленгу, публіцистики й термінології. До прикладу, у військовому дискурсі лексеми типу *джавелін*, *байрактар* або *кавер* уже функціонують як терміни, хоча ще донедавна були неофіційними запозиченнями [35, с. 155].

Загалом, переклад неологізмів – це не лише технічна задача, а й прояв мовної інтуїції. Вибір між калькою, транскрипцією чи описовим методом не завжди зумовлений лише контекстом, часто це питання досвіду, освіченості й творчого підходу перекладача. Щораз зростає значення його здатності бачити не лише структуру слова, а й його функцію в комунікативному просторі.

Узагальнюючи, можемо зазначити: успішний переклад неологізмів – це поєднання мовної компетенції, інтеркультурної обізнаності та здатності адаптуватися до змін. У ситуації, коли словники не встигають за реальністю, саме перекладач стає містком між світами. І часто саме від нього залежить, чи нове слово знайде своє місце в іншомовній культурі – і як саме його там сприйматимуть.

Висновки до розділу 1

Отже, неологізми виступають невід'ємною складовою сучасної мови, що з'являються як реакція на соціокультурні, технологічні та політичні трансформації. Вони включають як нові слова, так і нові значення існуючих одиниць, а їхнє функціонування характеризується динамічністю, ступенем стабільності та соціальною обумовленістю. Аналіз неологізмів демонструє, що процес їх появи й закріплення у мові є багатоступеневим: від індивідуального номінування до соціалізації та лексикалізації, причому на кожному етапі роль відіграють як лінгвістичні, так і екстралінгвістичні фактори.

Особливу увагу потребують військові неологізми, які формують автономну підсистему лексики англомовного дискурсу, поєднуючи стандартизовані терміни, технологічні новотвори, медійні одиниці та сленгові концепти. Їхнє виникнення і поширення обумовлене професійними, медійними та соціальними процесами, а зміст і функціональність нерідко трансформуються під впливом інформаційного середовища та культурних контекстів.

Переклад неологізмів у сучасному перекладознавстві є особливо складним завданням через відсутність усталених відповідників у мові перекладу, високий рівень динаміки та специфічний соціокультурний і прагматичний контекст. Ефективність перекладу залежить від здатності перекладача ідентифікувати нові номінації, врахувати комунікативну функцію та обрати адекватну стратегію передачі – калькування, адаптацію, опис або транскрипцію.

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВИХ НЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1 Структурні характеристики англійських військових неологізмів

У сучасній англійській мовній військовій комунікації виробився комплекс структурних рішень, що забезпечує економність, точність і високу здатність до термінологічної деривації, причому базові типи організації форми системно варіюють між односкладовими номінаціями, двокомпонентними структурами та багатоконпонентними терміносполученнями [3, с. 39].

Вихідною передумовою є те, що значна частина корпусу становиться на субстантивних сполуках, де ядро номінації займає іменник, а супровідні позиції наповнюються препозиційними або постпозиційними атрибутивами, причому при кількісному підрахунку компонентів у наукових описах ураховують і службові елементи типу прийменників, артиклів і сполучників, які у військових термінах часто сигналізують модель синтаксичного зв'язку всередині терміна [3, с. 39]. Це підводить до важливої засади: у військовій сфері англійська мова, з її аналітичною побудовою, віддає перевагу компактним складеним номінаціям, де ознака співвідноситься з ядром у межах фіксованих словотвірних схем [26, с. 57].

Словоскладання в цій доменній підсистемі працює як провідний механізм словотвору, що безпосередньо спирається на можливість щільної сполуки двох іменників у відношенні атрибутивної детермінації, а також на плавну інтеграцію прикметника в позицію препозитивного модифікатора [26, с. 57]. Приклади англійської практики це підтверджують: у зоні безпілотних систем масово з'являються сполуки типу *loitering munition* [69], *kamikaze drone* [69], *loyal wingman drones* [69], *drone swarm* [69], які формально є N+N або Adj+N і виконують завдання швидкої категоризації нових зразків озброєння та тактик. Проте продуктивність не обмежується двокомпонентними моделями:

спостерігаються розлогіші ланцюжки на взірць *space-enabled kill web* [69] чи *Ground-Launched Small Diameter Bomb* [69], що репрезентують типові для термінотворення трикомпонентні та чотирикомпонентні структури зі стрижневим іменником у фінальній позиції [7; 57]. У підсумку маємо відкриту парадигму схем: N+N, Adj+N, V+N, N+V-ing, N+Prep+N, а також тріади та тетради з каскадуванням модифікаторів, що комунікують родо-видові відношення, функцію, матеріал, спосіб застосування або зв'язок із доменом використання [7; 57].

Звідси природно впливає ієрархічність номінаційного простору: типові неологізми розвивають власні словотвірні гнізда, де від базового стрижня розходяться похідні, здатні покривати апарат, операцію, тактичну концепцію, підрозділ, інтеграційний вузол тощо [44, с. 621].

У лінгвістичній традиції «словотвірне гніздо» описують як систему пов'язаних одиниць, що упорядковані за ступенями похідності, а кожен елемент займає передбачене системою місце та закріплюється нормою вживання [44, с. 621]. Військова англійська демонструє це особливо виразно: від *kill chain* [69] постають номінації *sensor-to-shooter chain* [69], *accelerated sensor-to-shooter loops* [69], *breaking the enemy's kill web* [69], *self-healing kill web* [69], де ядро chain/web проектується на різні операційні рівні, а модифікатори уточнюють архітектуру управління й зв'язності [7; 57].

Системність військової лексики як підсистеми фіксується і в українських дослідженнях, де наголошено, що військова термінологія не є механічною сумою одиниць, а становить мережу номенів, пов'язаних на поняттєвому, лексико-семантичному, словотвірному і граматичному рівнях, із постійним припливом запозичень та вторинною термінологізацією загальноновживаної лексики [30, с. 46]. Хоч цей висновок первісно сформульовано щодо українського матеріалу, він повністю корелює зі спостереженням за англійською військовою сферою, де перерозподіл значень між загальними словами і спеціальними термінами реалізується з подібною інтенсивністю, зокрема у сегменті кібер- та інформаційних операцій, що продукує комбінації на кшталт *gray-zone tactics*

[69], *left-of-launch* [69], *Multi-Domain Operations* [69], *Joint All-Domain Command and Control* або *JADC2* [69], *kill box* [69], які будують власні мікрополя та входять у взаємодію з технічними номінаціями платформ і боєприпасів [30, с. 46].

Провідна роль композитів у військовій номінації зумовлює також багатство морфологічних конструктів. За структурно-морфологічними ознаками, складні номени диференціюються на підгрупи, серед яких особливо показові утворення, мотивовані злиттям дієслівної та іменникової основ із суфіксацією, а також моделі з усіченим другим компонентом, що у військовій техніці дають компактні назви з високою впізнаваністю [30, с. 104–106]. Англomовні паралелі очевидні: взірці типу *loitering munition* [69] поєднують семантику процесуальної характеристики і видової приналежності, тоді як *Reaper launches Switchblade 600* [69] або *Harop drone* [69] працюють як маркери родини платформ, які далі породжують варіанти із блоками, модифікаціями, поколіннями та індексами. Можемо навести приклади з дискурсу: “*New Switchblade 600 Block 2 kamikaze drone can fly more than 50 minutes...*” [69], “*Rafael unveils new high-speed L-Spike 4X loitering munition*” [69], “*India's Bheeshan loitering munition system redefines modern warfare – swarm drones that hover, target, and strike ...*” [69]. У цих структурах ізоморфно поєднані Adj+N, N+N і серійні номери, що у ядрі мають іменник-предмет, а в атрибутивному периметрі – тактико-технічні та функційні ознаки [7; 57].

На рівні синтаксичних макромоделей прозора діють закономірності англійської атрибутивності: двокомпонентні N+N та Adj+N конкурують із трикомпонентними зв’язками, де середній модифікатор відсікає неоднозначність і переадресовує інтерпретацію до певного домену. Наприклад, “*Taiwan should build a space-enabled kill web, not big warships*” [69] і “*USAF on China kill webs...*” [69] демонструють, як середній елемент задає середовище реалізації концепту web. У техніко-операційній лінії це ж бачимо у “*From sensor to shooter powered by data #SpaceForce ...*” [69] та “*Featuring accelerated sensor-to-shooter loops for faster targeting...*” [69], де предикативні зв’язки в реченні трансформуються у

термінологічну колокацію *sensor-to-shooter*, що поводитьсь як квазікомпонент [7; 57].

Окрема зона структурної економії – аббревіація. Військові дискурси активно скорочують складні номени до ініціальних аббревіатур, утворюючи стилістично нейтральні етикетки для серійних згадок у документах і брифінгах [12, с. 129]. Найчастотніший тип – ініціальний, де компоненти беруть початкові літери або звуки, і якщо у складі аббревіатури наявні голосні, то така одиниця легко вимовляється як звичайне слово [30, с. 106–108]. Англомовні приклади відомі: *JADC2* [69], *MDO* як *Multi-Domain Operations* [69], *USV* у лінійці морських дронів [69], *GLSDB* [69]. У складніших конфігураціях у практиці функціонують конструкції, структурно подібні до описаних у дослідженнях для українського матеріалу з послідовностями прикметник + прикметник + іменник або іменник + прикметник + іменник, лише англійська зазвичай не кодує відмінки, а порядок компонентів і дефісні зв'язки виконують роль маркерів внутрішньої граматики [30, с. 108–109]. В оперативно-стратегічному полі такі скорочення закріплюють великі концепти: “*Joint All Domain Command and Control, or JADC2, will bring a better way to sense...*” [69], “*Multi-Domain Operations... turning data into capability.*” [69], “*NATO... powering Multi-Domain Operations ...*” [69].

У межах композитоутворення варто врахувати й позицію дієслівних основ. Двокомпонентні V+N та N+V-ing вирішують задачу номінації процесів і засобів одночасно: “*Exclusive: Electromagnetic weapon zaps drone swarm in seconds.*” [69] або “*Adapting ‘loyal wingman’ drones to helicopters is a fundamentally different challenge ...*” [69] породжують стійкі поєднання *drone swarm*, *loyal wingman*, *adapting X to Y*, які потім конденсуються до іменних ярликів у внутрішніх документальних жанрах [7; 57]. Зі свого боку трикомпонентні коміри типу “*Ground-Launched Small Diameter Bomb*” [69] чи маркування “*Type 91*” для *uncrewed surface vessel* [69] показують, як серійність і класифікатор стають структурною частиною терміна, забезпечуючи транзитивність між технічним описом і командною мовою [26, с. 57].

Ще один блок – терміни для тактик та архітектур управління боєм. Тут стабільними стають сполуки з ключовими вершинами *chain, web, box, gateway, authority, fusion*, які формують мережі внутрішніх відсилок. Показові вислови зі споживанням цих ядер: “*Our military has been obsessed with platforms instead of the kill chain.*” [69], “*The kill-web replaces the old linear ‘sensor-to-shooter’ chain...*” [69], “*JADC2 just got its first C2 gateway with continuous Authority to Operate...*” [69], “*A ‘kill box’ is actually a very technical military term..*” [69]. Ці одиниці демонструють, як стримані англійські композитні моделі масштабуються до метамови управління операціями, де конкретні даталінки, вузли C2, цикли спостереження і наведення збираються в модульні описові каркаси [7; 57]. У межах тієї ж парадигми діють і приклади, пов’язані з безпілотними платформами: “*MQ-9 Reaper launches Switchblade 600 Loitering Munition for first time ...*” [69], “*Shield AI unveils X-BAT, a VTOL stealth loyal wingman drone*” [69], “*Blue Water ... for drone-boat production.*” [69] – усі вони спираються на компактні Adj+N та N+N із введенням індексів і модифікацій, що легко вбудовуються у більші синтагми без втрати читабельності [26, с. 57].

Доречно врахувати і лексеми, що позначають стратегічні режими застосування засобів ураження. До них належать *left-of-launch* [69], *stand-in forces* [69], *mosaic warfare* [69]. Вони виникають як аналітичні ярлики і водночас стають базами для деривації, наприклад через додавання пояснювальних модифікаторів або через поєднання з назвами служб і відомств: “*From Shield to Spear: ... critical to defeating an enemy’s kill web.*” [69]; “*With precision non-kinetic effects, left-of-launch intelligence...*” [69]. Структурно це компактні бінарні або тринарні вузли, що зручно переносити в доктринальні тексти, брифінги і технічні завдання [7; 57].

Аналогічно стабілізуються номени, що фіксують сенсорні та обчислювальні конфігурації: *sensor fusion* [69], *situational awareness* [69], *integrated data links* [69], *tactical cloud* [69]. Вони часто функціонують як терміни-контейнери, до яких приєднуються уточнювальні блоки про домен, масштаб, платформу. Наприклад, “*#Turan 100 BR-OM, a mobile tactical cloud for*

warfighters.” [69] або “*Integrated data links and sensor fusion ensure networked operations...*” [69]. У підсумку маємо відкриті конструкції, що якісно описують зв’язність систем і легко сумісні з формальними схемами N+N та Adj+N [26, с. 57].

Військові неологізми на позначення платформ і боєприпасів демонструють ще одну помітну рису – інтенсивне використання родових ярликів із примусовою конкретизацією видовими модифікаторами часу, далькості, профілю цілі. Так постають утворення *high-speed loitering munition* [69], *long-range precision munition* [69], *jet-powered glide bomb* [69], *sea drone* [69], *uncrewed surface vessel* [69]. Преса, галузеві звіти і релізи виробників часто закріплюють такі сполуки у формулюваннях типу “*This fully autonomous loitering munition is designed to ...*” [69] або “*Ground-Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long-range precision munition...*” [69], що пришвидшує стандартизацію номінації та відкриває шлях до скорочень і індексації [12, с. 129; 30, с. 106–109].

Структурний репертуар військових неологізмів включає й зони контактів із публіцистичним дискурсом, де формуються політично марковані номени на позначення явищ війни та агресії, у тому числі лексеми зі словотвірною інновацією або калькуванням. До них належать одиниці на позначення агресивної ідеології та її носіїв, що отримали законодавчу фіксацію або масову мережеву вживаність, але вони за межами вузько технічної терміносистеми й у науковому описі мають розглядатися як окрема лексико-дискурсивна підсфера. Тут демонстративні приклади із мережевих джерел: “*Zelensky has signed a law... enshrines the term rashism*” [69], “*Ukraine legally defines ‘Rashism’.*” [69], а також численні мережеві ойконіми і деривації на кшталт “*RUSCISM is a form of modern fascism...*” [69]. Включення таких одиниць до військової лексики виправдане лише в розділах, де описують інформаційно-психологічні операції або аналізують терміни ідеологем у воєнному дискурсі, тоді як у технічному сегменті релевантнішими лишаються описані вище моделі композитів, аббревіатур і багатокомпонентних структур [30, с. 46].

З погляду функціонування в текстах доктринального рівня і практичних мануалів, англійські військові неологізми реалізують кілька стабільних способів зв'язку з контекстом. По-перше, це інтродукція терміна через корпусне визначення і подальше використання у скороченій формі, як у *“The ‘kill chain’ is the process of sensing, deciding, and striking...”* [69] – наступні згадки працюють уже як загальний ярлик, іноді з арифметикою етапів. По-друге, це переведення описової колокації до номінативного статусу, як у *“A ‘KILL BOX’ is a three-dimensional target area...”* [69], після чого колокація *kill box* переходить у статус операційної одиниці. По-третє, інституційні рамки забезпечують уніфікацію: *“The U.S. military has invested heavily in... JADC2, a system designed to link every sensor and shooter.”* [69], *“NATO... ensuring the Alliance can deter, defend & manage crises with speed.”* [69]. Це відповідає загальній тезі про високий ступінь системності військових лексичних підсистем, де терміни пов'язані мережами предикацій і спільними схемами словотворення [30, с. 46; 44, с. 621].

Нарешті, важливо врахувати динамічний вплив технологій, які генерують нові ядра словотвірних гнізд у темах протидії БпЛА, радіоелектронної боротьби, навігації у складному середовищі. Цей шар відбивають такі приклади: *“See how agencies are advancing counter-UAS capabilities...”* [69], *“...AI-driven counter-UAS solutions. To meet this evolving threat...”* [69], *“Impressive, autonomous navigation for a drone swarm...”* [69]. У підсумку лексеми *counter-UAS*, *autonomous navigation*, *drone swarm* функціонують як термінологічні блоки, що легко входять у комбінації з прикметниковими маркерами масштабу і швидкодії, утворюючи продуктивні схеми Adj+N та N+N [7; 57]. Сюди ж належать структури на позначення інтегральних операційних процесів – *“sensor fusion and situational awareness”* [69] – які синтагматично з'єднують два усталені номени у складну двовершинну конструкцію, характерну для опису мережево-центричних підходів [26, с. 57].

Коротко підсумовуючи, можна сказати, що структурний профіль англійських військових неологізмів задається трьома взаємопов'язаними механізмами: домінуванням композитів і багатокomпонентних іменних

ланцюжків, що вирішують завдання швидкої категоризації засобів, процесів і архітектур управління; активною ініціальною аббревіацією, яка забезпечує компактність і повторюваність у робочій документації та комунікації сил оборони; формуванням словотвірних гнізд навколо опорних концептів, що через регулярні моделі дають низку похідних і забезпечують системність терміносистеми.

2.2 Семантичні особливості англійських військових неологізмів

Семантичний профіль англійських військових неологізмів формується на перетині доктринальних понять, технологічних інновацій та публічної комунікації, де відбувається швидке усталення нових значень і переналаштування старих сем під впливом воєнної реальності та масового медіадискурсу [3; 27]. З одного боку, англійська мова активно засвоює позначення для нових систем озброєнь, способів ведення бойових дій і архітектур управління – від *kill chain* до *JADC2* – і вплітає їх у парадигми сенсорно-вогневих процесів, що відображено у численних дефініціях і текстах практичного спрямування: “*The ‘kill chain’ is the process of sensing, deciding, and striking...*” [69]; “*The U.S. military has invested heavily in... JADC2, a system designed to link every sensor and shooter.*” [69]; “*Joint All Domain Command and Control, or JADC2, will bring a better way to sense...*” [69]. З іншого боку, на хвилі 2022 року й наступних подій англійський словник приймає частину українських неологізмів та ідеологем, що оприявнює культурний обмін і водночас закріплює в англійській мові українські оцінні конструкти [4, с. 295; 18].

Військові неологізми, які виникли внаслідок повномасштабної війни, демонструють помітний семантичний зсув у бік позначень противника та його практик – цей пласт виконує психотерапевтичну і мобілізаційну функцію, створюючи миттєвий емоційний ефект і легітимуючи відверту неприйнятність дій ворога у межах дискурсу спротиву [2]. Для англійського вжитку типові кальки й запозичення, що відсилають до українських реалій, як-от *rashism* у

законодавчих згадках та публічних повідомленнях: “*Zelensky has signed a law... enshrines the term rashism*” [69]; “*The term ‘rashism’ is now officially recognized at the legislative level in Ukraine.*” [69]; “*President Zelensky signed a law officially recognizing ‘rashism’...*” [69]; “*Ukraine legally defines ‘Rashism’.*” [69], а також експресивні одиниці мережевої полеміки на кшталт *vatnik, Orcland, Putlerstan, rusnya, Mordor*, що проявляють оцінність та іронічну демегафоризацію образу ворога: “*Like others, we've started using ‘vatnik’ a lot in English.*” [69]; “*Don’t be fooled... Vatnikistan must be brought to its knees...*” [69]; “*Let’s not just protect and help Ukraine, let’s attack Orcland.*” [69]; “*Loud and tense discussions are taking place in the Kremlin, Putlerstan.*” [69]; “*Thanks to #Ukraine, the world is distancing itself from Mordor.*” [69]. На наш погляд, цей семантичний блок слід описувати окремо від технічної термінології, але з урахуванням того, що він активно взаємодіє з офіційним дискурсом і може впливати на інтерпретацію повідомлень у міжкультурному середовищі.

У концептуальному вимірі семантичні поля військових неологізмів структуруються за тематичними напрямками, визначеними у працях про військову лексику: керівництво й управління; особовий склад; види озброєнь; техніка; укріплення; бойові дії; прояви агресії; поразка та перемога; цивільний вимір війни [3; 27]. Така стратифікація узгоджується з тезою, що історія лексики тематичної групи відображає еволюцію відповідної діяльності, а відтак відбиває зміни у виробництві, технологіях і тактиці [14, с. 348]. Військова підмова, згідно з описом лексико-семантичних груп, має ядерно-периферійну організацію: у центрі – структуротворчі концепти, на периферії – перетини з суміжними доменами, де з’являються інтерфейсні одиниці типу *gray-zone tactics, stand-in forces, mosaic warfare* [34, с. 4]: “*Ongoing gray-zone tactics in the South China Sea...*” [69]; “*China’s success in using gray-zone tactics in Taiwan...*” [69]; “*The New Face of Stand-In Forces ‘We are defining what it means to be a stand-in force...’*” [69]; “*Mosaic warfare – with automation it’ll be a thing.*” [69].

Семантичні осердя сучасних англійських термінів часто збудовані навколо технологічних інновацій. Так, *loitering munition* у нинішньому вжитку окреслює

клас самонавідних боєприпасів із тривалим барражуванням, що й засвідчують численні повідомлення виробників та ОВТ-журнали: “*This fully autonomous loitering munition is designed to ...*” [69], “*New Switchblade 600 Block 2 kamikaze drone can fly more than 50 minutes...*” [69], “*The IAI Harop drone: a stealthy, loitering munition with 6+ hr endurance ...*” [69], “*Rafael unveils new high-speed L-Spike 4X loitering munition.*” [69], “*The Switchblade loitering munition system is now undergoing initial trials ...*” [69], “*MQ-9 Reaper launches Switchblade 600 Loitering Munition for first time ...*” [69], “*Arquimea's GRIFO Loitering Munition System ...*” [69], “*India's Bheeshan loitering munition system... swarm drones that hover, target, and strike ...*” [69], “*Germany invented the modern Kamikaze drone with Dornier's DAR ...*” [69], “*New #kamikaze drone of #Pakistan ... SARFAROSH ...*” [69], “*A Made-in-Thailand 'Kamikaze UAV'?*” [69], “*South Korea develops homegrown kamikaze drone.*” [69], “*Russia's jet powered Shahed kamikaze drone is a big problem for Ukraine ...*” [69].

У цьому полі функціонує усталена семантика дальності, профілю цілі й типу наведення – *long-range precision munition* для *GLSDB* та інші параметричні маркери “*...Ground-Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long-range precision munition...*” [69]: “*The GBU-39 Ground Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long range, precision strike munition.*” [69]; “*The US will supply an upgraded round of GLSDB bombs to Ukraine.*” [69]. Окрему нішу займають *glide bomb* та її модифікації, де розширений опис додає семи про спосіб доставки та енергетичний профіль – “*Russia is testing a modified FAB-500T glide bomb equipped with a jet engine...*” [69]; на практичному рівні це позначення співвідноситься з конкретними інцидентами й візуальною фіксацією “*The image shows a close-up of a glide bomb attached to the underside of...*” [69]; “*A Russian glide bomb struck a village in eastern #Ukraine...*” [69]; “*GUR published details about the Russian UMPB D-30SN glide bomb.*” [69].

Друга група семантичних осердь – мережево-центричні концепти керування боєм та інтеграції доменів. Тут терміни *kill chain*, *kill web*, *kill box*, *sensor-to-shooter*, *C2 gateway*, *Authority to Operate*, *Multi-Domain Operations*

утворюють спаяну рамку, що описує шляхи перетворення даних на вогневі рішення: *“Our military has been obsessed with platforms instead of the kill chain.”* [69]; *“The kill-web replaces the old linear ‘sensor-to-shooter’ chain...”* [69]; *“USAF on China kill webs: ‘...a future multi-domain kill-web designed to target...’”* [69]; *“THE NEW CHINESE KILL WEB... a partial expression of China’s next-gen warfare...”* [69]; *“From Shield to Spear: ... critical to defeating an enemy’s kill web.”* [69]; *“The PLA is building a self-healing ‘kill web’...”* [69]; *“Some of these new capabilities will support development of what is known as the ‘kill chain’...”* [69]; *“We’re fulfilling... what we call the kill chain...”* [69]; *“From sensor to shooter powered by data #SpaceForce ...”* [69]; *“Featuring accelerated sensor-to-shooter loops for faster targeting...”* [69]; *“...enhancing precision, accuracy, and sensor-to-shooter capabilities...”* [69]; *“JADC2 just got its first C2 gateway with continuous Authority to Operate...”* [69]; *“Multi-Domain Operations are on the spotlight at #CWIX25.”* [69]; *“Multi Domain Operations... demonstrated net-centric, integrated employment of formations...”* [69]; *“Multi-Domain Operations (MDO)... turning data into capability.”* [69]; *“NATO... powering Multi-Domain Operations & ensuring the Alliance can deter, defend & manage crises with speed.”* [69]. Семантика цих одиниць відзначається високим ступенем абстракції, але водночас – строгою операціоналізацією через параметри швидкості циклів, інтеперабельності сенсорів і засобів ураження, режимів доступу та стійкості мереж.

Третя зона – безкіпажні платформи, які об’єднують морські, повітряні та наземні системи. Тут терміни розгортаються у бік предметності та водночас тримають зв’язок з тактичною семантикою.

Для морського сегмента це *sea drone, uncrewed surface vessel (USV), drone-boat, remote carrier*, які супроводжуються характеристиками місії, живучості та сенсорного оснащення *“Ukraine’s Magura sea drone is rewriting naval warfare.”* [69]; *“Exclusive: Blue Water picks Conrad for drone-boat production.”* [69]; *“The Royal Navy is exploring a new uncrewed surface vessel (USV), known as Type 91...”* [69]; *“A robot... has become the first uncrewed surface vessel (USV) to collect data inside a Category 5 hurricane.”* [69]; *“Leidos kicks off production of Sea Archer*

uncrewed surface vessel...” [69]; “*Somewhere between a missile and a drone, the remote carrier has been shown launching...*” [69]; “*#MBDA vision of the #RCM2 (Remote Carrier Multidomain Multirole)...*” [69].

У повітряному сегменті – семантика *loyal wingman* вказує на кооперативні задачі, питання сумісності з пілотованою авіацією та конфігурації зліт-посадки, інколи з додатковою ознакою малопомітності або вертикального злету: “*Defense tech startup Shield AI has entered the market for loyal wingman drones ...*” [69]; “*U.S. Army's vision for loyal wingman drones to fly with its helicopters is taking shape ...*” [69]; “*Adapting 'loyal wingman' drones to helicopters is a fundamentally different challenge ...*” [69]; “*SCOOP: The Navy has quietly put ... under contract to design new loyal wingman drones ...*” [69]; “*Shield AI unveils X-BAT, a VTOL stealth loyal wingman drone*” [69]; “*You lost me here: 'Consider that the loyal wingman must be roughly the same size as a manned aircraft ...'*” [69].

У наземно-повітряному перетині розгортаються *drone swarm* та пов’язані з ним номени, де ключовою семою стає масовість, розподілене керування та стійкість до перешкод: “*High walls and bright lights can't stop a drone swarm...*” [69]; “*Impressive, autonomous navigation for a drone swarm...*” [69]; “*China just broke the world record... 15,947 drones were used...*” [69]; “*Drone-swarm revisited. 16,000 drones under one controller.*” [69].

Четверта семантична смуга – терміни протидії БпЛА та безпілотним системам. Під парасолькою *counter-UAS* акумулюються позначення електромагнітної поразки, РЕБ-рішень, сенсорних сіток й алгоритмів виявлення: “*See how agencies are advancing counter-UAS capabilities...*” [69]; “*...AI-driven counter-UAS solutions. To meet this evolving threat...*” [69]; “*Exclusive: Electromagnetic weapon zaps drone swarm in seconds.*” [69]; “*Congressional counter-UAS authority lapsed at the end of September.*” [69]. Ця семантика функціонує як дзеркальна до *swarm, autonomy, sensor fusion*, і в кожному випадку позначає не лише технічну характеристику, а й режим застосування та юридичний контекст.

Семантичні ряди в англійській військовій лексиці демонструють те, що описано в теорії ЛСГ: внутрішня єдність компонентів, наявність синонімічних і антонімічних відношень, родо-видова ієрархія та відкрита периферія, через яку лексика контактуючих сфер переходить у військовий обіг [30, с. 45; 34, с. 4]. Для ілюстрації достатньо зіставити *kill chain* та *sensor-to-shooter chain* як близькі за завданням, але різні за фокусом одиниці: “*The ‘kill chain’ is the process of sensing, deciding, and striking...*” [69]; “*From sensor to shooter powered by data #SpaceForce ...*” [69], або *kill web* як надсистемну мережу, що протиставляє себе лінійності ланцюга “*The kill-web replaces the old linear ‘sensor-to-shooter’ chain...*” [69]; “*The PLA is building a self-healing ‘kill web’...*” [69]. Подібні парадигматичні зв’язки пояснюють, чому нові терміни швидко набувають передбачуваних місць у словникових мікросистемах і як вони розростаються до словотвірних гнізд.

Полісемія виступає одним із головних механізмів семантичного збагачення – спеціально в групі назв озброєнь, де одне й те саме ядро може позначати родовий клас і конкретний зразок, а також переноситися в метафоричні моделі доктринальних описів [28, с. 25]. Услід за Л. Туровською та Н. Яценко варто виділяти внутрішньосистемну полісемію військових номенів усередині субмови – вона неминуча у динамічній терміносистемі, хоча й створює ризик порушення вимоги відносної однозначності фахового коду [43, с. 109; 48, с. 30; 45, с. 60]. На практиці це проявляється, наприклад, у вжитку *kill box* – терміна з чіткою доктринальною дефініцією, який у медійному дискурсі легко метонімізується під *трикутник смерті* або *простір поразки*, іноді з переносом у метафоричний опис бою: “*A ‘KILL BOX’ is a three-dimensional target area...*” [69]; “*...flew into a kill box it never saw. And never escaped.*” [69]; “*This is Al-Zaytoun turned into a kill box, ambush lines seeded...*” [69]. Так само *stand-in forces* або *left-of-launch* переходять від вузьких технічних контекстів до ширших журналістських узагальнень, збагачуючи полісемами про ініціативу, попередження, відмовостійкість: “*The New Face of Stand-In Forces...*” [69]; “*‘Left of launch’ becomes central focus in next-generation missile defense.*” [69]; “*With precision non-kinetic effects, left-of-launch intelligence...*” [69].

Омонімія, що нерідко нашаровується на полісемію, у військовій лексиці здебільшого міжгалузева: одна і та сама послідовність звуків може означати різні сутності в суміжних технічних або правових доменах, а у військовому вжитку вона отримує спеціалізовану дефініцію, яка витісняє загальноновживану [30, с. 51]. Подальша семантична еволюція, зауважена в класичних працях із лексичної семантики, призводить до втрати зв'язку між колишніми значеннями та розвитку нових похідних сем, що легко відстежити на прикладі перенесення *swarm* з ентомології в бойову робототехніку [28, с. 63]: “*High walls and bright lights can't stop a drone swarm...*” [69]; “*Impressive, autonomous navigation for a drone swarm...*” [69]; “*China just broke the world record... 15,947 drones...*” [69].

Семантичні механізми пов'язані зі способами творення: морфологічні та синтаксичні моделі продукують одиниці з прозорою внутрішньою формою, але саме лексико-семантичні процеси – переосмислення, термінологізація, спеціалізація – фіксують значення у фаховому полі [23, с. 11–12; 51, с. 19–20]. Афіксація, композити, аббревіація, усічення, телескопія, редеривація – усе це дає матеріал, який потім закріплюється як термін через доктринальні описи та практику застосування [23, с. 48; 37, с. 721]. Запозичення відіграють особливу роль: пришвидшене засвоєння іншомовних одиниць уможливорює формування гібридів, які швидко нарощують словотвірні гнізда та разносять семи у суміжні підсфери [19, с. 69; 21, с. 4]. У нашій темі це проявляється як у напрямку технічних назв – *VTOL*, *USV*, *GLSDB* – так і у напрямку оцінних ідеологем – *rashism*, *vatnik*, що показує розмитість меж між технічною та суспільно-політичною семантикою в умовах тотальної війни: “*Shield AI unveils X-BAT, a VTOL stealth loyal wingman drone*” [69]; “*The Royal Navy is exploring a new uncrewed surface vessel (USV)...*” [69]; “*The GBU-39 Ground Launched Small Diameter Bomb (GLSDB)...*” [69]; “*Like others, we've started using 'vatnik' a lot in English.*” [69]; “*Ukraine legally defines 'Rashism'.*” [69].

Окремої уваги заслуговує лексика, що вербалізує операційну інтеграцію даних: *sensor fusion*, *situational awareness*, *integrated data links*, *tactical cloud*. У цих значеннях поєднуються семи про багатоджерельність, синхронізацію,

латентну взаємодію та прискорення циклу ухвалення рішення: “*On today’s battlefield... sensor fusion and situational awareness...*” [69]; “*Integrated data links and sensor fusion ensure networked operations...*” [69]; “*#Turan 100 BR-OM, a mobile tactical cloud for warfighters.*” [69]. Семантична економія досягається за рахунок того, що обидва компоненти – *fusion, awareness* – уже усталені у суміжних сферах і переносять свої семи в новий домен без втрати зрозумілості.

Семантика тактичних та правових рамок відображена, зокрема, у *kill box* та *gray-zone tactics*. Перша одиниця має нормативно точне визначення, що накладає обмеження на спосіб її використання в офіційних документах, тоді як друга описує спектр дій під порогами відкритої війни – звідси багатозначність і широка дистрибуція в медіа: “*A ‘kill box’ is actually a very technical military term.. One that is not to be taken lightly.*” [69]; “*A ‘KILL BOX’ is a three-dimensional target area...*” [69]; “*Ongoing gray-zone tactics in the South China Sea...*” [69]; “*China is reportedly faking ship IDs in Taiwan’s EEZ as part of gray-zone tactics...*” [69]. Такі терміни утримують баланс між точністю і здатністю до метафоризації, що зумовлює різну поведінку у вузькофахових і публічних текстах.

Ще одна семантична лінія – поява позначень, що описують нові операційні стандарти або зміни у правовому режимі застосування техніки. Наприклад, *Authority to Operate* у зв’язці з *C2 gateway* позначає безперервний режим авторизації в архітектурі JADC2, унаслідок чого сама аббревіатура отримує нові семи – не лише інтеграція сенсорів, а й керування доступом та стійкість у кіберпросторі: “*JADC2 just got its first C2 gateway with continuous Authority to Operate...*” [69]. Те саме стосується регуляторних згадок у сфері протидії БпЛА – *authority lapsed* створює контекст відкату можливостей і впливає на семантику всього поля: *counter-UAS* “*Congressional counter-UAS authority lapsed at the end of September.*” [69].

У межах бойового досвіду останніх років сформувалася низка одиниць, що фіксують технологічні прецеденти і входять у лексикон як індексні прив’язки. Так, *FPV drone use* як маркер українських атак позначає новий рівень тактичної імпровізації та масового застосування дешевих високоточних платформ:

“Ukraine’s attacks are a major milestone for FPV drone use.» [69]; *«DJI Avata 2 FPV drone with a stick controller.»* [69]. Те саме бачимо в морській площині – *sea drone* з уточненням можливості дії на всій акваторії Чорного моря або з протичовновими сенсорами відкриває додаткові семи про радіус, акустичний профіль і автономність: *“Ukraine... unveiled an upgraded sea drone it says can now operate anywhere in the Black Sea...”* [69]; *“South Korea unveils 20-ton twin-sonar sea drone that can detect submarines...”* [69]; *“Canada deploys explosive drone boat in first proof of ‘new operational concept’ for navy.”* [69]; *“Watching the Ukrainian Navy boat-drone designs lap the US Navy...”* [69].

До семантичної периферії, але з відчутним впливом на англomовний дискурс, належить лексика, що фіксує наслідки ударів – мережеві меметичні позначення на кшталт *BAVOVNA* як світлового ефекту або повідомлення про влучання в об’єкти глибокого тилу: *“BAVOVNA in Volgograd oil refinery!”* [69]; *“First video of BAVOVNA... a tall structure emitting red glow.”* [69]; *“BAVOVNA at Orenburg Gas Processing Plant!”* [69]. Їх поява в англomовних стрічках – приклад того, як культурно марковані одиниці швидко термінологізуються до ролі компактних маркерів події [4, с. 295; 18].

Так, англійські військові неологізми формують впорядковану семантичну систему з ядром керування боєм, мережевої інтеграції та класифікацій озброєння, що швидко стабілізується через доктринальні дефініції і повторювані контексти. Внутрішньосистемна полісемія збагачує зв’язки між одиницями, але потребує контролю відносної однозначності у фаховому спілкуванні. Різноманітні способи творення забезпечують оперативну появу форм, тоді як остаточна фіксація значень відбувається в межах стійких парадигм. Військова підмова відкрита до інтеркультурних впливів і здатна інтегрувати культурно марковані одиниці у власні словотвірні та семантичні гнізда, що прискорює стандартизацію і поширення нових номінацій.

Висновки до розділу 2

Аналіз структурно-семантичних особливостей англійських військових неологізмів показав, що їх формування визначається трьома взаємопов'язаними принципами. По-перше, домінування композитів та багатокomпонентних іменних ланцюжків забезпечує економність, точність і швидку категоризацію нових засобів, процесів та тактичних концепцій. По-друге, активне використання ініціальних абревіатур гарантує компактність термінів, їх повторюваність у документації та оперативній комунікації. По-третє, словотвірні гнізда навколо опорних концептів створюють системність терміносистеми та дозволяють формувати похідні номінації для платформ, боєприпасів, тактик і архітектур управління.

Семантична організація неологізмів відображає перетин технологічних інновацій, доктринальних концепцій і публічної комунікації. Вона включає ядра навколо платформ, боєприпасів, мережево-центричних систем керування, безпілотних комплексів і протидії БпЛА, а також позначення противника та його практик у воєнному дискурсі. Основними механізмами семантичного збагачення є полісемія, омонімія, термінологізація та адаптація запозичень, що забезпечує швидке закріплення нових одиниць у фаховому й публічному вжитку.

Отже, англійські військові неологізми характеризуються високою структурною системністю, семантичною відкритістю та здатністю до оперативної адаптації під впливом технологічних змін і воєнних реалій, що робить їх ефективним засобом комунікації у сучасній військовій сфері.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ НЕОЛОГІЗМІВ

3.1 Основні прийоми англійсько-українського перекладу військових неологізмів

Емпіричну базу становить корпус із 100 прикладів (див. Дод. А), дібраних із платформи X, переклад виконано самостійно з фіксацією застосованого прийому для кожної одиниці. Матеріал охоплює широкий спектр тематик сучасної війни від мережевоцентричних концептів і доктринальних вузлів до класів озброєння та безекіпажних платформ, що дозволяє простежити стабільні схеми перенесення новотворів у реальні комунікативні ситуації.

Розподіл прийомів (див. Рис. 3.1) демонструє перевагу прямої структурно семантичної проєкції з англійської на українську. Калькування становить 44 відсотки і засвідчує високу сумісність термінотворчих моделей двох мов там, де неологізм будується з прозоро мотивованих компонентів. У перекладацькій практиці це стосується насамперед позначень типів платформ, боєприпасів та технічних характеристик. Такі приклади, як “*South Korea unveils 20-ton twin-sonar sea drone...*” [69] — «Південна Корея представила 20-тонний морський дрон із двома сонарами» [69] чи “*GUR published details about the Russian UMPB D-30SN glide bomb.*” [69] — «ГУР оприлюднило подробиці про російську планерну бомбу УМПБ Д-30СН» [69], демонструють, як калькування забезпечує точність номінації.

Еквівалентний переклад і транслітерація фіксують по 17 відсотків. Перший забезпечує нормативні відповідники для вже усталених понять: “*This fully autonomous loitering munition is designed to...*” [69] — «Цей повністю автономний барражуючий боєприпас створений для...» [69]; “*New Switchblade 600 Block 2 kamikaze drone...*” [69] — «Новий Switchblade 600 Block 2 — дрон-камікадзе...» [69]. Другий зберігає маркери власних назв, культурних явищ або брендів без

втрати ідентичності. Наприклад, *“Ukraine`s Magura sea drone is rewriting naval warfare”* [69] — «Український Magura — морський дрон — переписує правила морської війни» [69] ; *“DJI Avata 2 FPV drone...”* [69] — «DJI Avata 2 FPV-дрон...» [69].

Пряме перенесення охоплює 12 відсотків випадків і використовується для абревіатур, назв систем та індексованих зразків озброєння, коли найменування функціонує як інвентарний ярлик. У практиці перекладу це стосується передусім стандартизованих позначень: *“The US will supply upgraded GLSDB bombs to Ukraine.”*[69] — «США поставлять в Україну оновлені боєприпаси GLSDB» [69]; *“ATACMS strike confirmed by officials.”* [69] — «Посадовці підтвердили удар ATACMS» [69].

Описовий переклад становить 10 відсотків і застосовується у ситуаціях, що потребують короткого тлумачення для уникнення семантичної лакуни або двозначності. Найчастіше це складні доктринальні або тактичні поняття: *“This is Al-Zaytoun turned into a kill box...”* [69] — «Аль-Зайтун перетворено на kill-box — зону ураження» [69] ; *“The system improves deep strike capability...”* [69] — «Система підсилює спроможність завдавати ударів на великій глибині...» [69].

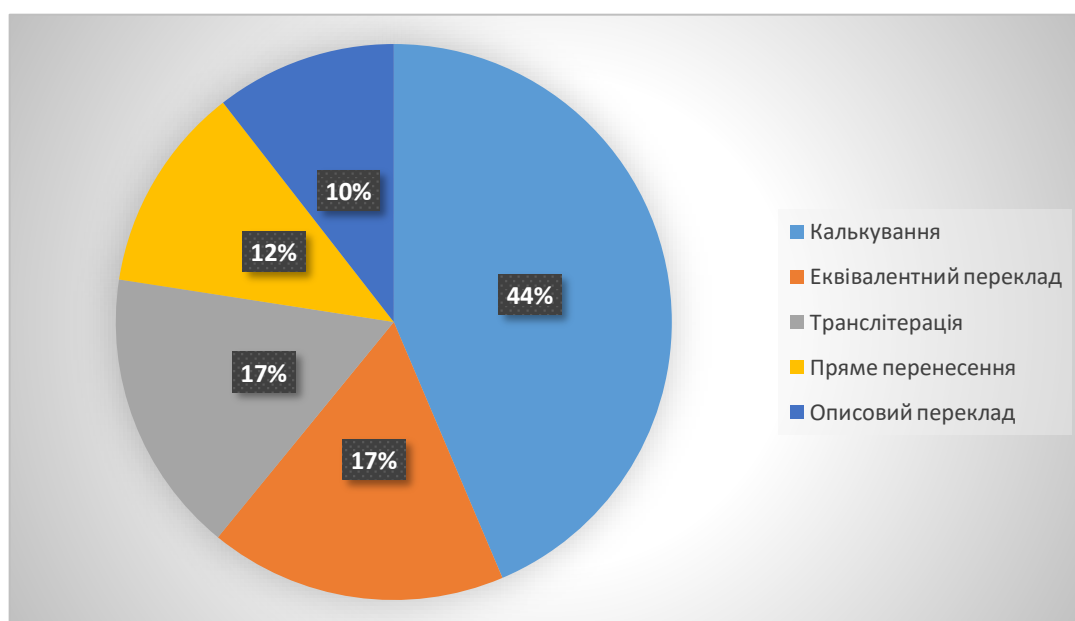

Рисунок 3.1. Співвідношення перекладацьких трансформацій для перекладу військових неологізмів

Така логіка побудови дозволяє не лише описати прийоми, а й показати їхнє реальне навантаження у військово-технічній комунікації, де швидкість та однозначність інтерпретації є не просто стилістичною метою, а операційною вимогою.

3.2 Відтворення структурних характеристик військових неологізмів англійської мови

Практика перекладу англійських військових неологізмів у сучасних текстах показує, що головне завдання полягає не лише у доборі українського відповідника, а у точному відтворенні внутрішньої форми номінації – її композиції, позицій модифікаторів, серійних індексацій, графічних і морфологічних маркерів, без чого термін втрачає впізнаваність у професійному середовищі. Військові неологізми англійською вибудовуються навколо компактних іменних ланцюжків та композитів, і тому перекладачеві доводиться балансувати між калькуванням структурної схеми та її адаптацією до українського синтаксису, де атрибутивні зв'язки частіше розгортаються у форму прикметникових означень або прийменникових груп. У цьому підрозділі зосередимося на практичному відтворенні типових конструкцій – від двокомпонентних N+N та Adj+N до багатоконпонентних ланцюжків із серійними індексами та класифікаторами, а також на способах подати в перекладі назви платформ і бойових концептів так, щоб зберегти структурну економію оригіналу й нормативність української технічної прози.

Починаємо з найбільш уживаних двокомпонентних іменних конструкцій. Модель N+N в англійських військових текстах часто кодує відношення родо-видової приналежності або функційної детермінації, тому її пряме калькування через іменникові ланцюжки в українській зазвичай недоречно – натомість природно переходити до Adj+N або N з родовим відмінком. Так, при відтворенні терміна *loitering munition* основний семантичний акцент лежить на процесуальності й класі засобу ураження, тож усталена українська форма –

барражуючий боеприпас – відтворює структуру Adj+N і зберігає класифікаційний зміст. Коли конструкція доповнюється інтенсивними ознаками або контекстними обмеженнями, ми розкладаємо англійський ланцюжок на керований прикметник і ядро іменника, уникаючи надлишкових пояснень. Це добре видно на матеріалі представницьких рекламно-технічних речень, де первинна номінація засобу вживається поряд із описовими модифікаторами: “*When precision, flexibility, and stealth are mission-critical, SkyStriker delivers. This fully autonomous loitering munition is designed to ...*” [69] – «Коли точність, гнучкість і скритність критично важливі для місії, SkyStriker забезпечує це. Це повністю автономний барражуючий боеприпас створено для ...». У групі подібних назв ми однаково впевнено відтворюємо структурну модель: “*The IAI Harop drone: a stealthy, loitering munition with 6+ hr endurance ...*” [69] – «IAI Harop – малопомітний барражуючий боеприпас із витривалістю понад 6 годин ...»; “*Rafael unveils new high-speed L-Spike 4X loitering munition.*” [69] – «Rafael представила високошвидкісний L-Spike 4X – барражуючий боеприпас.»; “*Arquimea's GRIFO Loitering Munition System ...*” [69] – «Система GRIFO барражуючих боеприпасів ...». У всіх випадках збережено компактність іменної бази та позицію модифікатора.

Коли у двокомпонентних номінаціях англійське ядро виражено словом *drone* з уточнювальним компонентом, типовим рішенням стає калька з адаптацією – «дрон-камікадзе», «морський дрон», «човен-дрон», «дрон типу вірний відомий» тощо. Тут структурна відтворюваність спирається на український дефіс як маркер титульної композитності, а також на апозитивне розгортання при першій згадці. Саме так ми витримуємо рівень формальної стислості в повідомленнях про моделі та серії: “*New Switchblade 600 Block 2 kamikaze drone can fly more than 50 minutes before striking*” [69] – «Новий Switchblade 600 Block 2 – дрон-камікадзе – може перебувати в повітрі понад 50 хвилин перед ударом»; “*Russia's jet powered Shahed kamikaze drone is a big problem for Ukraine ...*” [69] – «Реактивний Shahed – дрон-камікадзе – становить велику проблему для України ...»; “*South Korea develops homegrown*

kamikaze drone.” [69] – «Південна Корея розробила власний **дрон-камікадзе**.»; “*Ukraine’s Magura sea drone is rewriting naval warfare.*” [69] – «Український *Magura* – **морський дрон** – переінакшує правила морської війни.»; “*Exclusive: Blue Water picks Conrad for drone-boat production.*” [69] – «Ексклюзив: *Blue Water* обирає *Conrad* для виробництва **дрон-човнів**.»; “*The Royal Navy is exploring a new uncrewed surface vessel (USV), known as Type 91...*” [69] – «Королівський флот досліджує новий **безекіпажний надводний апарат (USV)**, відомий як *Type 91...*». Як бачимо, дефісні композити відтворюють моментальну ідентифікацію класу, а там, де джерело має аббревіатуру, доречно ставити її в дужках після розгорнутого відповідника, не розпорощуючи структуру речення.

Наступний пласт – багатокомпонентні ланцюжки з серійними індексами, числовими маркерами та класифікаторами. У таких випадках послідовність англійських модифікаторів важлива для відновлення хронології поколінь та конфігурацій, тому перенесення до українського речення має зберігати порядок і типографічні ознаки. Показовим є опис серії *Switchblade*, де індекс покоління та блок модифікації стоять перед видовою назвою: “*New Switchblade 600 Block 2 kamikaze drone...*” [69] – «Новий **Switchblade 600 Block 2** – дрон-камікадзе...». У сегменті далекобійних боєприпасів серійність поєднується з родовою ознакою та способом пуску: “*...Ground-Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long-range precision munition...*” [69] – «**...Ground-Launched Small Diameter Bomb (GLSDB)** – далекобійний високоточний засіб ураження...»; “*The GBU-39 Ground Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long range, precision strike munition.*” [69] – «**GBU-39 Ground Launched Small Diameter Bomb (GLSDB)** – далекобійний високоточний засіб ураження.»; “*The US will supply an upgraded round of GLSDB bombs to Ukraine.*” [69] – «**США** поставлять в Україну оновлені боєприпаси **GLSDB**.». Тут стратегія така: перша згадка – розгорнута калька плюс аббревіатура, далі – сам аббревіатурний корелят, що зберігає структурну компактність тексту.

Багатокомпонентні іменні ланцюжки з предикативними метафорами й абстрактними ядрами потребують посиленого контролю словопорядку, аби не

втратити логіку модифікації. У доктринальних і технічних повідомленнях найчастіше зустрічаємо вузли на кшталт *kill chain*, *kill web*, *kill box*, *sensor-to-shooter* – вони функціонують як структурні опори опису мережевих архітектур, а в перекладі вимагають послідовної кальки з усталеною внутрішньою формою. Так, ми тримаємо сталий відповідник «ланцюг ураження» в усіх контекстах, уникаючи розхитування терміна синонімічними загальноповживаними словами. Приклади показують, як зберігати єдність подачі: *“Our military has been obsessed with platforms instead of the **kill chain**.”* [69] – «Наша армія зациклилася на платформах замість ланцюга ураження.»; *“Some of these new capabilities will support development of what is known as the **kill chain**...”* [69] – «Деякі з цих можливостей підтримають розбудову того, що відоме як ланцюг ураження...»; *“We’re fulfilling... what we call the **kill chain**...”* [69] – «Ми втілюємо те, що називаємо ланцюгом ураження...»; *“The ‘**kill chain**’ is the process of sensing, deciding, and striking...”* [69] – ««Ланцюг ураження» – це процес виявлення, ухвалення рішень і нанесення удару...». Для *kill web* послідовно застосовуємо «мережа ураження», не перемикаючи на «мережу знищення» чи «мережу удару», щоб не розірвати міжтекстові кореляції: *“The **kill-web** replaces the old linear ‘sensor-to-shooter’ chain...”* [69] – «Мережа ураження замінює старий ланцюг «сенсор–стрілець»...»; *“USAF on China **kill webs**: ‘...a future multi-domain **kill-web** designed to target...’”* [69] – «ПС США про китайські мережі ураження: «...майбутня багатодоменна мережа ураження, створена для націлювання...»»; *“THE NEW CHINESE **KILL WEB**... a partial expression of China’s next-gen warfare...”* [69] – «НОВИЙ КИТАЙСЬКИЙ **KILL WEB**... часткове вираження війни наступного покоління...»; *“The PLA is building a self-healing ‘**kill web**’...”* [69] – «НОАК вибудовує «самовідновну мережу ураження»...». Для *kill box* – терміна з чіткою доктринальною дефініцією – практикуємо подачу з пояснювальною апозицією при першій згадці і надалі тримаємо коротку форму, щоб зберегти структурну лаконічність: *“A ‘**kill box**’ is actually a very technical military term...”* [69] – «**Kill box** – насправді дуже технічний військовий термін...»; *“A ‘**KILL BOX**’ is a three-dimensional target*

area...” [69] – «**‘Kill box’** – тривимірна цільова зона...»; “...*flew into a kill box it never saw.*” [69] – «...увійшов у **kill box**, якої не побачив.»; “*This is Al-Zaytoun turned into a kill box...*” [69] – «Аль-Зайтун перетворено на **kill box**...». Усі ці приклади демонструють, що цілісність терміносистеми будується на повторюваній схемі відтворення ядра, а не на локальних стилістичних варіаціях.

У сфері мережево-центричних описів важливо не розривати структурних пар і ланцюгів, які кодифікують послідовність дій. Конструкція **sensor-to-shooter** відтворюється стабільною калькою «сенсор–стрілець» із тире, що в технічних текстах дозволено як маркер двочленної технологічної осі, а дієслівні оточення лишаємо мінімальними. Тому зберігаємо ритм у таких реченнях: “*From sensor to shooter powered by data #SpaceForce ...*” [69] – «Від сенсора до стрільця на основі даних...»; “*Featuring accelerated sensor-to-shooter loops for faster targeting...*” [69] – «Із пришвидшеними циклами «сенсор–стрілець» для швидшого цільовизначення...»; “...*enhancing precision, accuracy, and sensor-to-shooter capabilities...*” [69] – «...підвищуючи точність і можливості «сенсор–стрілець»...». Таке рівномірне відтворення структури знімає потенційні розбіжності між документами й забезпечує однозначність для оператора чи аналітика.

Коли англійський текст насичений метамовами керування операціями на кшталт **Joint All-Domain Command and Control** та **Multi-Domain Operations**, у перекладі тримаємо структурну симетрію, не руйнуючи композиції номінації зайвими вставками. У першій згадці – повний відповідник із аббревіатурою, далі – сама аббревіатура як елемент, що підтримує структурну економію, не заглиблюючись у стратегії роботи з аббревіатурами, які будуть предметом окремого підрозділу. Практичні вживання показують, як витримувати рівень компактності: “*The U.S. military has invested heavily in... JADC2, a system designed to link every sensor and shooter.*” [69] – «Збройні сили США суттєво інвестували в **JADC2** – систему, створену для з’єднання кожного сенсора і засобу ураження.»; “*Joint All Domain Command and Control, or JADC2, will bring a better way to sense...*” [69] – «Спільне вседоменне командування та контроль,

або JADC2, забезпечить кращий спосіб виявляти...»; *“Multi-Domain Operations are on the spotlight at #CWIX25.”* [69] – *«Багатодоменні операції в центрі уваги на #CWIX25.»*; *“Multi Domain Operations... demonstrated net-centric, integrated employment of formations...”* [69] – *«Багатодоменні операції... продемонстрували мережоцентричне, інтегроване застосування з’єднань...»*; *“Multi-Domain Operations (MDO)... turning data into capability.”* [69] – *«Багатодоменні операції (MDO)... перетворюють дані на спроможності.»*; *“NATO... powering Multi-Domain Operations...”* [69] – *«НАТО... забезпечує багатодоменні операції...»*. Так ми зберігаємо внутрішній каркас терміносистеми – від назви до скорочення – і не множимо формальностей.

Окремого коментаря потребують конструкції з інфраструктурними вузлами керування – **C2 gateway, Authority to Operate** – їх доцільно подавати як двочленні або тричленні іменникові комплекси із короткою прикладною апозицією при першій згадці. У прикладах видно, що структура не втрачається, а семантичне ядро залишається впізнаваним: *“JADC2 just got its first C2 gateway with continuous Authority to Operate...”* [69] – *«JADC2 щойно отримала перший C2-шлюз із безперервним дозволом на експлуатацію...»*. Далі в тексті можна варіювати, не змінюючи місця ядра: **C2-шлюз, дозвіл на експлуатацію**, але уникати зайвих перифразів, що розбивають іменну опору.

У тематичному полі роїв і автономії – **drone swarm, autonomous navigation** – український переклад має втримати баланс між калькою і природністю синтаксису, зберігаючи компактність терміна в межах словосполучення та визначених позицій. Ілюстративний матеріал демонструє саме таку практику: *“High walls and bright lights can’t stop a drone swarm.”* [69] – *«Високі стіни й яскраве світло не зупинять рій дронів.»*; *“Impressive, autonomous navigation for a drone swarm through an obstacle littered environment...”* [69] – *«Вражаюча автономна навігація для рою дронів у середовищі з перешкодами...»*; *“China just broke the world record again for the largest drone swarm. 15,947 drones were used...”* [69] – *«Китай знову побив світовий рекорд за найбільший рій дронів – задіяно 15 947 апаратів...»*; **“Drone-**

swarm revisited. 16,000 drones under one controller.” [69] – «Повернення до теми **рою дронів. 16 000 апаратів під одним контролером.**». А коли йдеться про протидію, зберігаємо структурний відповідник **counter-UAS** як «протидія БпЛА», супроводжуючи в першій згадці латинське скорочення: “*Congressional counter-UAS authority lapsed at the end of September.*” [69] – «Повноваження щодо **протидії БпЛА (counter-UAS)** у Конгресі втратили чинність наприкінці вересня.»; “*See how agencies are advancing counter-UAS capabilities...*” [69] – «Подивіться, як відомства розвивають можливості **протидії БпЛА (counter-UAS)**...»; “*...AI-driven counter-UAS solutions.*” [69] – «...рішення **протидії БпЛА (counter-UAS)** на основі ШІ...». Тут принцип незмінний: перша згадка – розгорнута, далі – компактне повторення.

У сегменті ударних засобів останніх років значущими стали **glide bomb** та її модифікації, для яких доречно тримати кальку «планерна бомба», доповнюючи її технічними уточненнями там, де англійська включає конфігураційні деталі. Практичні фрагменти дозволяють бачити, як це працює без перевантаження речення: “*Russia is testing a modified FAB-500T glide bomb equipped with a jet engine...*” [69] – «Росія випробовує модифіковану FAB-500T – **планерну бомбу** – із реактивним двигуном...»; “*The image shows a close-up of a glide bomb attached to the underside of...*” [69] – «На зображенні – крупний план **планерної бомби**, підвішеної під...»; “*A Russian glide bomb struck a village in eastern #Ukraine...*” [69] – «Російська **планерна бомба** вдарила по селу на сході України...»; “*GUR published details about the Russian UMPB D-30SN glide bomb.*” [69] – «ГУР оприлюднило подробиці про російську **планерну бомбу** УМПБ Д-30СН.». Формальна компактність утримується через апозицію або короткі вставки, не розгортаючи терміна до довгої дефініції.

Подача назв безекіпажних платформ морського сегмента – **USV, sea drone**, імен власних – вимагає стабільної стратегії: перша згадка – назва класу плюс латинська аббревіатура, далі – коротка форма без дублювання. Так формується єдина оптика на рівні всього тексту: “*Ukraine... unveiled an upgraded sea drone it says can now operate anywhere in the Black Sea...*” [69] – «Україна представила

оновлений **морський дрон**, який здатен діяти будь-де в Чорному морі...»; “*South Korea unveils 20-ton twin-sonar sea drone that can detect submarines...*” [69] – «Південна Корея представила 20-тонний **морський дрон** із двома сонарами...»; “*Canada deploys explosive drone boat in first proof of ‘new operational concept’...*” [69] – «Канада розгортає вибуховий **дрон-човен** як перше підтвердження «нової оперативної концепції»...»; “*Watching the Ukrainian Navy boat-drone designs lap the US Navy...*” [69] – «Спостерігаємо, як проекти українського **човна-дрона** обходять напрацювання ВМС США...»; “*A robot... has become the first uncrewed surface vessel (USV) to collect data inside a Category 5 hurricane.*” [69] – «Робот став першим **безекіпажним надводним апаратом (USV)**, що зібрав дані всередині урагану 5-ї категорії...»; “*Leidos kicks off production of Sea Archer uncrewed surface vessel...*” [69] – «Leidos розпочинає виробництво **безекіпажного надводного апарата Sea Archer**...». Тут структурна характеристика зберігається – ядро «апарат» або «дрон» і прикметникова зона, яка подає важливу технічну індикацію.

У семантичній зоні оперативних концептів – **stand-in forces, mosaic warfare** – правильне відтворення структурної рамки досягається короткою калькою з помірною експлікацією лише там, де це знімає неоднозначність. Щоб не перевантажувати речення, апозитивне пояснення краще подавати при першій згадці, далі – коротка форма: “*The New Face of Stand-In Forces ‘We are defining what it means to be a stand-in force...’*” [69] – «Нове обличчя **Stand-In Forces**: «Ми формулюємо, що означає бути силами постійної передової присутності...»»; “*Mosaic warfare – with automation it’ll be a thing.*” [69] – «**Мозаїчна війна** – з автоматизацією це стане реальністю...». Ідентифікаційна функція терміна зберігається, а структура номінації – незмінна.

Деякі англомовні неологізми приходять у медійний обіг як культурні позначки і надалі закріплюються як стислий маркер події. Тут йдеться про **BAVOVNA** – графічно марковане передання українського неологізму в англійській стрічці. В українському перекладі технічних і напівтехнічних повідомлень у більшості випадків доречно лишати латинку як елемент цитати,

подаючи коротке пояснення в контексті лише за потреби: “**BAVOVNA in Volgograd oil refinery!**” [69] – «**БАВОВНА на нафтопереробному заводі у Волгограді!**»; “*First video of BAVOVNA ... a tall structure emitting red glow.*” [69] – «**Перше відео БАВОВНИ... висока споруда з червоним сяйвом.**»; “**BAVOVNA at Orenburg Gas Processing Plant!**” [69] – «**БАВОВНА на Оренбурзькому ГПЗ!**». Це не стільки питання термінотворення, скільки відтворення чужої структурної позначки, однак від перекладача вимагається послідовність образу на всій дистанції тексту.

Окрема група – конструкції з іменами власними платформ та описовими епітетами, які посилюють тактичний профіль. Тут важливо не порушити порядок модифікаторів, щоби зберегти серійність і належність моделі. Приклади показують, як втримати цей баланс: “**MQ-9 Reaper launches Switchblade 600 Loitering Munition for first time ...**” [69] – «**MQ-9 Reaper вперше запускає Switchblade 600 – барражуючий боєприпас...**»; “**Shield AI unveils X-BAT, a VTOL stealth loyal wingman drone**” [69] – «**Shield AI представила X-BAT – малопомітний дрон «вірний відомий» вертикального зльоту.**»; “**U.S. Army's vision for loyal wingman drones to fly with its helicopters is taking shape ...**” [69] – «**Бачення Армії США щодо дронів «вірний відомий», які літатимуть із гелікоптерами, набуває форми...**»; “**Adapting ‘loyal wingman’ drones to helicopters is a fundamentally different challenge ...**” [69] – «**Адаптація дронів «вірний відомий» до гелікоптерів – принципово інший виклик...**». Ті самі правила застосовуємо до гранично стиснених описів, де кожний модифікатор несе технологічно важливу інформацію.

Платформа **remote carrier** стоїть між ракетним комплексом і безпіотною системою, тому в перекладі доцільно тримати кальковану двослівну форму з можливістю апозитивного уточнення. У повідомленнях це виглядає так: “**Somewhere between a missile and a drone, the remote carrier has been shown launching...**” [69] – «**Дещо між ракетою та дроном – віддалений носій (remote carrier) – випробуваний у пусках...**»; “**#MBDA vision of the #RCM2 (Remote Carrier Multidomain Multirole) ...**” [69] – «**Бачення #MBDA щодо RCM2 – віддаленого**

носія багатодоменного багатоцільового призначення...». Структура залишається іменниковою, модифікація – прикметниковою, аббревіатура – в дужках.

Для опису сенсорних і мережевих можливостей – **sensor fusion, situational awareness, integrated data links, tactical cloud** – діє той самий принцип кальки з коректною позицією модифікатора та мінімальною апозицією в першій згадці, аби не розхитати іменний каркас: *“On today’s battlefield... **sensor fusion and situational awareness** ...”* [69] – *«На сучасному полі бою... злиття даних сенсорів і ситуаційна обізнаність...»*; *“Integrated data links and sensor fusion ensure networked operations...”* [69] – *«Інтегровані канали зв’язку та злиття даних сенсорів забезпечують мережеві операції...»*; *“#Turan 100 BR-OM, a mobile tactical cloud for warfighters.”* [69] – *«#Turan 100 BR-OM – мобільна тактична хмара для військових.»* Кожен елемент зберігає свою позицію, а термін лишається стислим і керованим у відмінюванні.

Нарешті, там, де англійські неологізми мають виразний політико-оцінний характер, як у випадку **rashism, vatnik, Orcland, Putlerstan, rusnya**, – структура відтворюється транслітераційно з підтриманням оригінальної графіки в лапках або без них залежно від жанру фрагмента, а у фахових текстах такі одиниці варто вживати ощадливо, відділяючи їх від технічного ядра. Проте якщо вони трапляються в джерельних цитатах, ми зберігаємо їх без розгортання, щоб не втратити стиль джерела: *“Like others, we’ve started using ‘vatnik’ a lot in English.”* [69] – *«Як і інші, ми почали часто вживати «ватнік» англійською.»*; *“Zelensky has signed a law... enshrines the term **rashism**”* [69] – *«Зеленський підписав закон, що закріплює термін «рашизм».»*; *“Ukraine legally defines ‘Rashism’.”* [69] – *«Україна юридично визначає «рашизм».»* Так ми одночасно відтворюємо джерельну форму і відмежовуємо її від корпусу технічних номінацій.

Підсумовуючи практичні прийоми, зазначимо робочі правила, які дозволяють системно відтворювати саме структурні характеристики англійських військових неологізмів. По-перше, двокомпонентні англійські N+N здебільшого подаємо як Adj+N або N у родовому відмінку, зберігаючи

послідовність модифікації і не розпорошуючи означення; так ми підтримуємо компактність іменних ланцюжків без втрати прозорості. По-друге, багатоконпонентні конструкції з серійними індексами та класифікаторами передаємо із збереженням порядку модифікаторів і графічних маркерів – індексів, назв блоків, поколінь – аби український текст віддзеркалював логіку каталогізації й експлуатаційних документів. По-третє, для доктринальних вузлів **kill chain, kill web, kill box, sensor-to-shooter** послідовна калька і єдина подача при кожній згадці важливіша за локальні стилістичні зручності, бо саме повторюваність тримає структурну впізнаваність у текстах різних жанрів. По-четверте, імена власні платформ та їх епітети подаємо без зміни порядку модифікаторів, даючи апозитивне пояснення лише на першій ітерації. По-п'яте, у межах цього підрозділу свідомо не розгортаємо окремі стратегії опрацювання аббревіатур, складних слів і словосполучень як таких – вони будуть предметом наступного викладу, – однак тримаємо мінімально необхідну структурну підтримку: перша згадка – повна форма плюс аббревіатура в дужках, далі – короткий аббревіатурний варіант. По-шосте, для культурно маркованих неологізмів у цитатах дозволяємо транслітерацію або збереження латинки, не змішуючи їх із ядром технічної терміносистеми.

Демонстрована вище практика на корпусі реальних речень показує, що структурна еквівалентність досягається не буквальним наслідуванням англійського порядку слів, а синтаксичною дисципліною українського речення, яка вчасно перетворює англійські іменні ланцюжки на природні для української мови конструкції, зберігаючи інженерну компактність і взаємну сумісність термінів у професійному обігу. Саме така дисципліна – послідовна калька там, де термін уже має усталеність, апозитивне уточнення при першій згадці, відмова від випадкових синонімів, контроль дефісних композитів і порядку модифікаторів – гарантує, що структурні особливості англійських військових неологізмів будуть відтворені без втрат і двозначностей, а переклад залишатиметься зрозумілим і технологічно коректним для читача, який працює

з бойовими документами, експлуатаційними інструкціями чи аналітичними звітами.

3.3 Стратегії перекладу абревіацій, складних слів і словосполучень військової тематики

Практичне завдання перекладача у військовому дискурсі зводиться не до лексичного підбору в ізоляції, а до відтворення конструкції, маркування статусу терміна, внутрішньої ієрархії модифікаторів і стабільності в межах всього тексту. Тому в роботі з англомовними неологізмами військової тематики корисно мислити не словом, а конструкцією: що є ядром, які атрибути до нього прикріплені, які індекси чи блоки належать до серії, де проходить межа між ім'ям власним і родовою ознакою. Далі подано практичні рішення для трьох великих масивів номінацій: абревіатур, складних слів і багатокomпонентних словосполучень. У кожному випадку принцип один і той самий: спершу виробляємо робочу норму для цілого корпусу, потім показуємо її виконання на джерельних реченнях, не розриваючи синтаксис і не втрачаючи технічної стислості.

Почнімо з абревіатур, де найчастіше з'являється спокуса або все калькувати, або все транскрибувати. Утім, стійкі системні позначення треба впускати в український текст у парі повна форма плюс абревіатура при першій згадці, а надалі працювати із самою абревіатурою. Це тримає компактність і забезпечує впізнаваність для читача, який звик до латинки в документах управління. Коли йдеться про мережевоцентричну архітектуру керування, перша згадка має виглядати як розгорнутий відповідник із дужковим дублетом, а повтори зберігають абревіатуру без варіацій. Така дисципліна добре узгоджується з інфраструктурними вузлами доступу й дозволами, де важливо не зламати англомовний каркас. Показова пара форм, яку зручно запускати в роботу, створюється саме так: “*JADC2 just got its first C2 gateway with continuous Authority to Operate...*” [69] – «*JADC2 щойно отримала перший C2-шлюз із*

безперервним дозволом на експлуатацію...»; “*The U.S. military has invested heavily in... JADC2, a system designed to link every sensor and shooter.*” [69] – «Збройні сили США суттєво інвестували в **JADC2** – систему, створену для з’єднання кожного сенсора і засобу ураження.»; “*Joint All Domain Command and Control, or JADC2, will bring a better way to sense...*” [69] – «Спільне вседоменне командування та контроль, або **JADC2**, забезпечить кращий спосіб виявляти...». Отже, на першому кроці ми «впізнаємо» аббревіатуру в українському контексті, а на другому – даємо їй жити власним життям у подальших реченнях, не розширюючи її кожного разу до повної форми. Аналогічний прийом працює для **USV** та споріднених індексів: “*The Royal Navy is exploring a new uncrewed surface vessel (USV), known as Type 91...*” [69] – «Королівський флот досліджує новий безекіпажний надводний апарат (**USV**), відомий як Type 91...»; “*A robot... has become the first uncrewed surface vessel (USV) to collect data inside a Category 5 hurricane.*” [69] – «Робот став першим безекіпажним надводним апаратом (**USV**), що зібрав дані всередині урагану 5-ї категорії.».

У блокові аббревіатур промислових і боєприпасних індексів інша проблема: як тримати серійність і не затягнути речення поясненнями. Рішення просте: перша згадка – повний термін з аббревіатурою, далі – коротка форма, а графічні індекси й блоки лишаємо в тій самій позиції, що й у джерелі. Це дозволяє зберегти каталогізацію і не втратити прив’язки до технічних документів. Саме таким способом ми відтворюємо **GLSDB** та **GBU-39**, не розбиваючи ланцюжок на перифрази: “*...Ground-Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long-range precision munition...*” [69] – «...**Ground-Launched Small Diameter Bomb (GLSDB)** – далекобійний високоточний засіб ураження...»; “*The GBU-39 Ground Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long range, precision strike munition.*” [69] – «**GBU-39 Ground Launched Small Diameter Bomb (GLSDB)** – далекобійний високоточний засіб ураження.»; “*The US will supply an upgraded round of GLSDB bombs to Ukraine.*” [69] – «США поставлять в Україну оновлені боєприпаси **GLSDB**.». У сфері протидії безпілотним системам при першій появі

скорочення варто показати українську кальку і залишити латинку в дужках, бо комунікація між відомствами нерідко оперує саме англomовними ярликами: “*Congressional counter-UAS authority lapsed at the end of September.*” [69] – «Повноваження щодо **протидії БнЛА (counter-UAS)** у Конгресі втратили чинність наприкінці вересня.»; “*See how agencies are advancing counter-UAS capabilities...*” [69] – «Подивіться, як відомства розвивають можливості **протидії БнЛА (counter-UAS)**...»; “*...AI-driven counter-UAS solutions.*” [69] – «...рішення **протидії БнЛА (counter-UAS)** на основі ШІ...».

Далі переходимо до складних слів і дефісних композитів. В англійській мові вони часто стискають великий шмат семантики в одну лексему з гранично компактною формою, на зразок **kamikaze drone, drone-boat, sea drone, loitering munition, stand-in forces, remote carrier**. В українському перекладі найдієвіші два інструменти: кальковане сполучення з прикметником або іменниковий композит через дефіс. Щоб уникнути хаосу, варто зафіксувати усталені відповідники класів: «барражуючий боєприпас», «дрон-камікадзе», «морський дрон», «човен-дрон», «віддалений носій», «сили постійної передової присутності». Далі ми просто вписуємо їх у речення, зберігаючи порядок модифікаторів і не змінюючи позицію імені власного. Так будується стандартна подача для лінійки Switchblade, Harop, L-Spike, GRIFO, Magura. У практиці це виглядає стабільно: “*When precision, flexibility, and stealth are mission-critical, SkyStriker delivers. This fully autonomous loitering munition is designed to ...*” [69] – «Коли точність, гнучкість і скритність критично важливі для місії, SkyStriker забезпечує це. Цей повністю автономний **барражуючий боєприпас** створено для ...»; “*New Switchblade 600 Block 2 kamikaze drone can fly more than 50 minutes before striking*” [69] – «Новий **Switchblade 600 Block 2** – **дрон-камікадзе** може перебувати в повітрі понад 50 хвилин перед ударом»; “*The IAI Harop drone: a stealthy, loitering munition with 6+ hr endurance ...*” [69] – «**IAI Harop** – **малопомітний барражуючий боєприпас** із витривалістю понад 6 годин ...»; “*Rafael unveils new high-speed L-Spike 4X loitering munition.*” [69] – «**Rafael** представила високошвидкісний **L-Spike 4X** – **барражуючий боєприпас**.»;

“Arquimea's GRIFO Loitering Munition System ...” [69] – *«Система GRIFO барражуючих боєприпасів ...»*; *“Ukraine’s Magura sea drone is rewriting naval warfare.”* [69] – *«Український Magura – морський дрон змінює правила морської війни.»*; *“Exclusive: Blue Water picks Conrad for drone-boat production.”* [69] – *«Ексклюзив: Blue Water обирає Conrad для виробництва дрон-човнів.»*. Принцип простий: ядро лишається іменником, технічно важливий класифікатор стоїть поруч, ім’я власне не розривається поясненнями.

У мережевоцентричній доктрині доводиться мати справу з термінами, які вже мають визнані кальковані відповідники. Тут вимога суворіша: єдина форма по всьому тексту, без синонімів і стилістичних варіацій. **Kill chain, kill web, kill box, sensor-to-shooter** слід тримати саме в тих формах, до яких звикла професійна аудиторія: «ланцюг ураження», «мережа ураження», «kill box» (з поясненням у першій згадці), «сенсор–стрілець». Така одноманітність не є бідністю викладу, це вимога технічної однозначності. Приклади демонструють, що конструкція легко тримається навіть у розмовних або медійних реченнях: *“Our military has been obsessed with platforms instead of the kill chain.”* [69] – *«Наша армія зациклилася на платформах замість ланцюга ураження.»*; *“Some of these new capabilities will support development of what is known as the kill chain...”* [69] – *«Деякі з цих можливостей підтримають розбудову того, що відоме як ланцюг ураження...»*; *“We’re fulfilling... what we call the kill chain...”* [69] – *«Ми втілюємо те, що називаємо ланцюгом ураження...»*; *“The ‘kill chain’ is the process of sensing, deciding, and striking...”* [69] – *««Ланцюг ураження» – процес виявлення, ухвалення рішення і нанесення удару...»*; *“The kill-web replaces the old linear ‘sensor-to-shooter’ chain...”* [69] – *«Мережа ураження замінює старий ланцюг «сенсор–стрілець»...»*; *“USAF on China kill webs: ‘...a future multi-domain kill-web designed to target...’”* [69] – *«ПС США про китайські мережі ураження: «...майбутня багатодоменна мережа ураження, створена для націлювання...»»*; *“THE NEW CHINESE KILL WEB...”* [69] – *«НОВИЙ КИТАЙСЬКИЙ KILL WEB...»*. З **kill box** зручно працювати через апозицію в першому входженні, а далі залишати англомовну форму як термін: *“A ‘KILL*

BOX’ is a three-dimensional target area...” [69] – «‘**Kill box**’ – тривимірна цільова зона...»; “...flew into a **kill box** it never saw.” [69] – «...увійшов у **kill box**, якої не побачив.»; “This is Al-Zaytoun turned into a **kill box**...” [69] – «Аль-Зайтун перетворено на **kill box**...». Так ми і зберігаємо дефініційну стабільність, і не розтягуємо речення.

Комплекс **sensor-to-shooter** потребує окремої уваги до графіки, адже тире тут виконує функцію конектора між двома полюсами процесу. Українська пара «сенсор–стрілець» з коротким тире у середині терміна не порушує вашої вимоги не ставити довге тире в реченнях, бо це нерозривна частина терміна. Стилiстично термін не розводимо, а підпорядковуємо довкілля речення йому: “From **sensor to shooter** powered by data #SpaceForce ...” [69] – «Від **сенсора до стрільця** на основі даних...»; “Featuring accelerated **sensor-to-shooter** loops for faster targeting...” [69] – «Із пришвидшеними циклами «**сенсор–стрілець**» для швидшого цільовизначення...»; “...enhancing precision, accuracy, and **sensor-to-shooter** capabilities...” [69] – «...підвищуючи точність і можливості «**сенсор–стрілець**»...».

У групі тактичних і технологічних кластерів, що описують рої, автономність і протидію, найліпше працюють прості кальки та регулярна позиція модифікатора. **Drone swarm, autonomous navigation, counter-UAS** уже згадані вище, тож варто показати, що правило витримується у різних контекстах без втрати компактності: “High walls and bright lights can’t stop a **drone swarm**. The battlespace is evolving...” [69] – «Високі стіни і яскраве світло не зупинять **рій дронів**. Поле бою змінюється...»; “Impressive, **autonomous navigation** for a **drone swarm** through an obstacle-littered environment...” [69] – «Вражаюча **автономна навігація** для **рою дронів** у середовищі з перешкодами...»; “China just broke the world record again for the largest **drone swarm**. 15,947 drones were used...” [69] – «Китай знову побив світовий рекорд найбільшого **рою дронів**. Задіяно 15 947 апаратів...»; “**Drone-swarm** revisited. 16,000 drones under one controller.” [69] – «Повернення до теми **рою дронів**. 16 000 апаратів під одним контролером.»;

“*Exclusive: Electromagnetic weapon zaps drone swarm in seconds.*” [69] – «Ексклюзив: електромагнітна зброя знищує рій дронів за секунди.»

У блоці ударних засобів повітряного базування англійська часто подає **glide bomb** як компактний опис класу, до якого додаються індекси, модифікації та силові установки. Українська калька «планерна бомба» добре тримає клас, а апозиція забирає на себе деталі. Це дозволяє коректно працювати і зі старими індексами, і з новими гібридними конфігураціями: “*Russia is testing a modified FAB-500T glide bomb equipped with a jet engine...*” [69] – «Росія випробовує модифіковану FAB-500T – планерну бомбу – із реактивним двигуном...»; “*The image shows a close-up of a glide bomb attached to the underside of...*” [69] – «На зображенні – крупний план планерної бомби, підвішеної під...»; “*A Russian glide bomb struck a village in eastern #Ukraine...*” [69] – «Російська планерна бомба вдарила по селу на сході України...»; “*GUR published details about the Russian UMPB D-30SN glide bomb.*” [69] – «ГУР оприлюднило подробиці про російську планерну бомбу УМПБ Д-30СН.»

Морський кластер безкіпажних платформ потребує однакової подачі для всіх типів і відомчих новин. Застосовуємо ту саму мінімалістичну схему: клас + прикметник + ім’я, а аббревіатуру даємо в дужках при першій згадці. Це витримується і в описах державних програм, і в репортажах про промислове виробництво: “*Ukraine... unveiled an upgraded sea drone it says can now operate anywhere in the Black Sea...*” [69] – «Україна представила оновлений морський дрон, здатний діяти будь-де в Чорному морі...»; “*South Korea unveils 20-ton twin-sonar sea drone that can detect submarines...*” [69] – «Південна Корея представила 20-тонний морський дрон із двома сонарами...»; “*Canada deploys explosive drone boat in first proof of ‘new operational concept’ for navy.*” [69] – «Канада розгортає вибуховий дрон-човен як перше підтвердження «нової оперативної концепції» для флоту.»; “*Watching the Ukrainian Navy boat-drone designs lap the US Navy...*” [69] – «Спостерігаємо, як проекти човна-дрона ВМС України обходять напрацювання ВМС США...»; “*Leidos kicks off production of*

Sea Archer uncrewed surface vessel...” [69] – «*Leidos* запускає виробництво безкіпанжного надводного апарата *Sea Archer*...».

У групі гібридних платформ і концептів застосовуємо кальку з апозитивним уточненням при першій згадці. **Remote carrier** ліпше подати як «віддалений носій», а в складніших позначеннях тримаємо англійський індекс і український опис: “*Somewhere between a missile and a drone, the remote carrier has been shown launching...*” [69] – «Дещо між ракетою і дроном – віддалений носій (*remote carrier*) – продемонстровано на пусках...»; “*#MBDA vision of the #RCM2 (Remote Carrier Multidomain Multirole) ...*” [69] – «Бачення #MBDA щодо *RCM2* – віддаленого носія багатодоменого багаточільового призначення...». Для **Mosaic warfare** і **Stand-In Forces** тримаємо таку ж схему: коротка калька плюс одне описове уточнення, далі коротка форма. “*Mosaic warfare – with automation it’ll be a thing.*” [69] – «Мозаїчна війна – з автоматизацією це стане реальністю.»; “*The New Face of Stand-In Forces ‘We are defining what it means to be a stand-in force...’*” [69] – «Нове обличчя **Stand-In Forces**: «Ми формулюємо, що означає бути силами постійної передової присутності...»».

Окремий сегмент становлять так звані «сіро-зонні» номінації і медійні формули, що входять у відкриті джерела й одразу кристалізуються як шаблони. Тут дослівна калька виправдана, адже термінологічна жорсткість поєднується з потребою швидкої ідентифікації явища. Структурно все зводиться до N у родовому відмінку чи прикметникової ознаки з обов’язковим збереженням конструкції: “*China is reportedly faking ship IDs in Taiwan’s EEZ as part of gray-zone tactics...*” [69] – «Повіdomляють, що Китай підробляє ідентифікатори суден у ВЕЗ Тайваню як частину тактик сірої зони...»; “*Ongoing gray-zone tactics in the South China Sea...*” [69] – «Тривають тактики сірої зони в Південно-Китайському морі...»; “*China’s success in using gray-zone tactics in Taiwan...*” [69] – «Успіх Китаю у використанні тактик сірої зони щодо Тайваню...». До цієї ж групи відносимо **left of launch**. Найраціональніше рішення – стабільний описовий відповідник у лапках із мінімальним розгортанням: “*‘Left of launch’ becomes central focus in next-generation missile defense.*” [69] – «*Лівише*

*запуску» стає центральним фокусом у ПРО наступного покоління.»; “So either Israel’s **left of launch plan** is working...” [69] – «Отже, працює ізраїльський план «лівіше запуску»...»; “With precision non-kinetic effects, **left-of-launch intelligence**...” [69] – «За умов високоточних некінетичних ефектів – розвіддані «лівіше запуску»...».*

Далі варто торкнутися групи культурно маркованих одиниць, які у стрічках англomовних сторінок з’являються як транслітеровані українські новотвори або словотвірні ігри, і які перекладати буквально часто недоцільно. Для **BAVOVNA** найкраще працює пряме перенесення великими літерами як маркера вислову, бо саме графіка забезпечує впізнаваність. У парі з ним зустрічаються власні назви з іронічним відтінком – **Banderamobile, vatnik, rashism, ruscism, Mordor, Orcland, Putlerstan** – і в технічних текстах їх слід дозувати, проте коли ми перекладаємо джерельні речення, транслітерація й доречні лапки залишаються найпростішим і найчистішим рішенням: “**BAVOVNA in Volgograd oil refinery!**” [69] – «**БАВОВНА** на нафтопереробному заводі у Волгограді!»; “**First video of BAVOVNA... a tall structure emitting red glow.**” [69] – «Перше відео **БАВОВНИ**... висока споруда з червоним сяйвом.»; “**BAVOVNA at Orenburg Gas Processing Plant!**” [69] – «**БАВОВНА** на Оренбурзькому ГПЗ!»; “**The Volkswagen T5 has been delivered... by our and ‘Banderomobile’ teams.**” [69] – «**Volkswagen T5** доставлено... нашою та командою «**Бандеромобіль**».»; “**Banderamobile after FPV-drone strike.**” [69] – «**Бандеромобіль** після удару FPV-дрон.»; “**Another Banderamobile of the Ukrainian Armed Forces... cut up by shrapnel.**” [69] – «Ще один **бандеромобіль** ЗСУ... пошматований уламками.»; “**Like others, we’ve started using ‘vatnik’ a lot in English.**” [69] – «Як і інші, ми почали часто вживати «**ватнік**» англійською.»; “**translated from vatnik to english...**” [69] – «перекладено з **ватніка** англійською...»; “**We’re anti-vatnik, what-aboutism not allowed.**” [69] – «Ми проти **ватників**, «а як же?» не канає.»; “**Zelensky has signed a law... enshrines the term rashism**” [69] – «Зеленський підписав закон, який закріплює термін «**рашизм**».»; “**The term ‘rashism’ is now officially recognized...**” [69] – «Термін «**рашизм**» тепер

офіційно визнано...»; “**RUSCISM** is a form of modern fascism...” [69] – «**РУСИЗМ** – форма сучасного фашизму...»; “Do you speak **Ruscism**?” [69] – «Ви **розмовляєте русизмом**?»; “In casting Russia as **Mordor** and its soldiers as **orcs**...” [69] – «Подання Росії як **Мордора** та її солдатів як **орків**...»; “Come for the information, stay to watch **Mordor** burn.” [69] – «Заходьте по інформацію, залишайтеся дивитися, як горить **Мордор**...». Коли ж ідеться про розмовні словотвори типу **Kadyrovites**, оптимальний шлях – адаптований еквівалент у формі множини без лапок, бо в українській медійній нормі така форма вже усталена: “**Kadyrovites** accused Ukraine of using chemical weapons...” [69] – «**Кадировці** звинуватили Україну у застосуванні хімічної зброї...»; “A vehicle carrying **Kadyrovites** was blown up in Melitopol.” [69] – «У Мелітополі підірвали автомобіль із **кадировцями**...».

Залишається показати, як тримати структуру тоді, коли англомовна фраза складається з кількох модифікаторів, а ім’я власне вставлене в середину ланцюжка. Тут ми не розрізаємо іменну опору, а даємо апозитивне уточнення після назви, зберігаючи порядок. Добре видно на матеріалі дій з платформ: “**MQ-9 Reaper** launches **Switchblade 600 Loitering Munition** for first time ...” [69] – «**MQ-9 Reaper** вперше запускає **Switchblade 600** – **барражуючий боєприпас**...»; “**Shield AI** unveils **X-BAT**, a **VTOL stealth loyal wingman drone**” [69] – «**Shield AI** представила **X-BAT** – **малопомітний дрон «вірний відомий» вертикального зльоту**...»; “**U.S. Army's** vision for **loyal wingman drones** to fly with its helicopters is taking shape ...” [69] – «**Бачення Армії США** щодо **дронів «вірний відомий»**, що літатимуть із гелікоптерами, набуває форми...»; “**Adapting ‘loyal wingman’ drones** to helicopters is a fundamentally different challenge ...” [69] – «**Адаптація дронів «вірний відомий» до гелікоптерів** – принципово інший виклик...»; “**SCOOP: The Navy** has quietly put ... under contract to design new **loyal wingman drones** ...” [69] – «**Інсайд: ВМС** непомітно уклали контракти на розробку нових **дронів «вірний відомий»**...».

Тепер про сенсорні, комунікаційні і хмарні зв’язки. Українською вони повинні бути короткими, без службових вставок, щоб не розтягувати і без того

щільні речення. Найкраще працює калька з правильною позицією означення: “*On today’s battlefield... sensor fusion and situational awareness ...*” [69] – «На сучасному полі бою... злиття даних сенсорів і ситуаційна обізнаність...»; “*Integrated data links and sensor fusion ensure networked operations...*” [69] – «Інтегровані канали зв’язку і злиття даних сенсорів забезпечують мережеві операції...»; “*#Turan 100 BR-OM, a mobile tactical cloud for warfighters.*” [69] – «#Turan 100 BR-OM – мобільна тактична хмара для військових.». Водночас слід уважати на «багатодоменні» формули: **Multi-Domain Operations**. У першому входженні доречно дати українську форму і, за потреби, аббревіатуру **MDO** у дужках, а далі – коротке позначення без розкладання: “*Multi-Domain Operations are on the spotlight at #CWIX25.*” [69] – «Багатодоменні операції в центрі уваги на #CWIX25.»; “*Multi Domain Operations... demonstrated net-centric, integrated employment of formations...*” [69] – «Багатодоменні операції... продемонстрували мережоцентричне, інтегроване застосування з’єднань...»; “*Multi-Domain Operations (MDO)... turning data into capability.*” [69] – «Багатодоменні операції (MDO)... перетворення даних на спроможності.»; “*NATO... powering Multi-Domain Operations & ensuring the Alliance can deter, defend & manage crises with speed.*” [69] – «НАТО... забезпечує багатодоменні операції і здатність швидко стримувати, оборонятися і керувати кризами.».

Нарешті, кілька слів про лексико-семантичні групи, які уникають надмірних пояснень саме завдяки стабільності структури. **Kill web** вимагає цілковито однакового подання в усіх текстах, інакше руйнується зв’язність між документами. Показові приклади вже наведено, але доречно показати і короткі формули, де термін виступає як вбудоване означення: “*From Shield to Spear: ... critical to defeating an enemy’s kill web.*” [69] – «Від щита до списа: ... критично для подолання мережі ураження противника.»; “*The PLA is building a self-healing ‘kill web’...*” [69] – «НОАК будує «самовідновну мережу ураження»...». У цих прикладах обов’язково зберігається позиція ядра і не допускається варіативність на кшталт «мережа знищення» чи «мережа удару», бо на рівні корпусу це створює зайві тіні значень.

Так, переклад військових неологізмів спирається на відтворення їхньої внутрішньої форми та місця в синтаксичному ланцюжку: аббревіатури подаються з розшифруванням при першій згадці й надалі зберігаються у латинській формі; складні слова передаються калькованими іменниковими чи прикметниковими сполуками або дефісними відповідниками там, де така модель усталена; багатокomпонентні словосполучення переносять порядок модифікаторів і ядра з апозитивним уточненням після назви, щоб не ламати конструкцію; доктринальні одиниці тримаються в одному стабільному варіанті по всьому тексту; культурно марковані назви зберігають силу впізнаваності через транслітерацію. Така подача дає природне звучання українською і не розмиває технічної точності, бо структура, індекси та інформативні вузли лишаються там самих, де вони стоять в оригіналі.

3.4 Відтворення семантичних особливостей англійських військових неологізмів

Семантична робота перекладача у військовому дискурсі починається не з вибору формальної моделі, а з розпізнавання того, як неологізм вписується у мережу значень – чи то позначення конкретної платформи, чи функції в ланцюгу ураження, чи доктринальної операції, чи оціночної маркери, що конденсує культурний досвід війни. Завдання полягає в тому, щоб відтворити не буквальний лексичний вигляд, а функціонально-прагматичний ефект: де слово дає назву новій здатності, ми повинні дати читачеві цю здатність побачити; де воно виконує роль вузла в операційній схемі, ми мусимо зберегти схемність; де йдеться про семи «загроза–захист–взаємодія», відтворення має не загубити полярності; де вмикається іронічно-сугестивний шар громадського мовлення, потрібно дати той самий тон і ту ж саму інтенцію знецінення противника, не порушуючи норм літературної української.

Найперше варто відмежувати кілька стабільних семантичних контурів, з якими доводиться працювати постійно. Перший контур – це «ефект бойового

застосування», де неологізми не просто називають річ, а програмують очікування щодо її поведінки. У висловах про барражуючі боєприпаси, про скритність платформ, про тривалість польоту кодується ціннісна тріада точність–живучість–керованість. Коли джерело повідомляє про автономність чи тривалість, цю семантичну домінанту треба показати так само опукло українською, щоби читач з першого погляду розумів, де саме «додається спроможність», а де – лише зміна тактичної комбінації. У цій групі природно звучать відповідники, що зберігають дієслівну «результативність» англійського опису: забезпечує, дає, дозволяє, розширює. Наприклад, ілюстративно тримають цей ракурс такі повідомлення: “*When precision, flexibility, and stealth are mission-critical, **SkyStriker** delivers. This fully autonomous **loitering munition** is designed to ...*” – «Коли точність, гнучкість і скритність критично важливі для місії, **SkyStriker** забезпечує це. Цей повністю автономний **барражуючий боєприпас** створений для ...» [69]; або стислий опис параметра витривалості: “*New **Switchblade 600 Block 2 kamikaze drone** can fly more than 50 minutes before striking*” – «Новий **Switchblade 600 Block 2 – дрон-камікадзе** – може перебувати в повітрі понад 50 хвилин перед ударом» [69]. У таких парах важливо, що **loitering munition** передаємо як **барражуючий боєприпас**, а **kamikaze drone** – як **дрон-камікадзе**, адже саме ці одиниці вже несуть семантику способу застосування, а не лише тип платформи; отже, їхні українські відповідники мають «витягнути» той самий образ: тривале патрулювання у повітрі з наступним самонаведенням і ураженням.

Другий контур – це «ройовість та колективна поведінка», де мова про swarm як тактико-алгоритмічну властивість, відмінну від простої множинності дронів. Українська калька **рій дронів** зберігає саме той сенс, що ураження готується не одиничною платформою, а організованою хмарою, яка здатна обминати бар’єри та насичувати ППО. У повідомленнях типу “*High walls and bright lights can’t stop a **drone swarm**. The battlespace is evolving – and so is the technology protecting it.*” – «Високі стіни й яскраве світло не зупинять **рій дронів**. Поле бою еволюціонує – і технології захисту також.» [69] – ми передаємо не

лише номінацію, а й протиставлення: ройова навала проти статичної оборони; відтак «рій» працює як семантична метафора сотень автономних агентів, що узгоджують дії. Так само вказівка на тактики об'єднаного удару вимагає відповідника, який не зменшує міри координації: *“This could make China’s forces more effective in **swarm tactics and coordinated strikes** ...”* – «Це може зробити сили Китаю ефективнішими у **ройових тактиках та скоординованих ударах...**» [69]. Коли ж ідеться про рекордні демонстрації, важливо втримати ідею масованості як головної семи: *“China just broke the world record again for the largest **drone swarm**. 15,947 drones were used...”* – «Китай знову побив світовий рекорд за найбільший **рій дронів**. У синхронному шоу – 15 947 дронів.» [69]. Бачимо, що «рій» достатньо прозоро підводить читача до унаочнення колективної поведінки, тому на рівні семантики ми не навантажуюмо переклад додатковими поясненнями, натомість зберігаємо інтенсивність.

Третій контур – «мережеві вузли ураження», де поява одиниць **kill chain**, **kill web** і **kill box** вимагає не лише кальки, а фіксації того, як змінюється операційна логіка. **Ланцюг ураження** вказує на послідовність «бачити–вирішувати–вражати», тоді як **мережа ураження** означає перехід від лінійної послідовності до розгалуженої архітектури, а **kill box** – це вже конкретизований простір ураження з формальним режимом застосування сил. Ці три вузли дають різні семантичні тіні і їх не можна взаємозамінювати. Тому ми послідовно перекладаємо так: *“The **kill-web** replaces the old linear ‘sensor-to-shooter’ chain...”* – «**Мережа ураження** замінює старий ланцюг «сенсор–стрілець»...» [69]; *“USAF on China **kill webs**: ‘...a future multi-domain **kill-web** designed to target...’”* – «ПС США про **kill web** Китаю: «...майбутня багатодоменна **мережа ураження**, розроблена для націлювання...»» [69]; *“A ‘**kill box**’ is actually a very technical military term..”* – «**Мережа/зона ураження (kill box)**’ насправді дуже технічний військовий термін...» [69]. І коли автор описує інтрапроцесуальні зміни швидкості циклу, ми зберігаємо ідею «зшивання» сенсорів і вогневих засобів: *“From **sensor to shooter** powered by data #SpaceForce ...”* – «Від сенсора до стрільця на основі даних...» [69]; *“Featuring accelerated **sensor-to-shooter***

loops for faster targeting...” – «Із пришвидшеними циклами «сенсор–стрілець» для швидшого цілевизначення...» [69]. Усе це підкреслює, що семантика тут не про фізичні об’єкти, а про архітектуру рішення, отже український відповідник повинен звучати як технічний ярлик процесу, а не як образне словосполучення.

Четвертий контур – «операційні рамки та доктринальні інтенції», куди потрапляють **Multi-Domain Operations, Stand-In Forces, mosaic warfare, left of launch**. Перекладач має уникати ефекту публіцистичної вільності й виробити стабільні відтворення, бо саме вони тримають міжтекстові зв’язки. Так, “*Multi-Domain Operations are on the spotlight at #CWIX25.*” – «Багатодоменні операції в центрі уваги на #CWIX25.» [69]; “*Multi-Domain Operations... demonstrated net-centric, integrated employment of formations...*” – «Багатодоменні операції... мережоцентричне, інтегроване застосування з’єднань...» [69]; “*Mosaic warfare – with automation it’ll be a thing.*” – «Мозаїчна війна – з автоматизацією це стане реальністю.» [69]. Вираз **left of launch** не має прямого симетричного відповідника в традиційній військовій українській термінології, але його семантика «превентивного впливу до моменту старту» достатньо чітко передається через конструкцію «лівіше запуску», що вже прижилася в професійних текстах: “*‘Left of launch’ becomes central focus in next-generation missile defense.*” – ««Лівіше запуску» стає центральним фокусом у ПРО наступного покоління.» [69]; “*With precision non-kinetic effects, left-of-launch intelligence...*” – «З високоточною некінетичною дією, розвідданими «лівіше запуску»...» [69]. У всіх таких випадках ми утримуємо технічну суворість семантики, не змішуючи її з публіцистичною метафорикою.

П’ятий контур – «морські безекіпажні платформи та зміна картини флоту», де типологічні назви вже містять семи домінанти: надводність, безекіпажність, ударність. Коли джерела пишуть про USV, sea drone, drone-boat, у перекладі ключовим є не формальний ярлик, а відтінок ролі – розвідка, ураження, сенсорний збір, логістика. У заявах на кшталт “*Ukraine’s Magura sea drone is rewriting naval warfare.*” – «Український **Magura** – морський дрон – переписує правила морської війни.» [69] – ми підкреслюємо «переписування» як результат

змін у тактиці, і семантика «морський дрон» утримує у фокусі саме новий тип дії, а не лише платформу. Те саме стосується серійного виробництва і proof-of-concept: “*Exclusive: Blue Water picks Conrad for **drone-boat** production.*” – «Ексклюзив: Blue Water обирає Conrad для виробництва **дрон-човнів**.» [69]; “*Canada deploys explosive **drone boat** in first proof of ‘new operational concept’ for navy.*” – «Канада розгортає вибуховий **дрон-човен** як перше підтвердження «*нової оперативної концепції*»...» [69]. Коли йдеться про USV у штормових умовах, важлива семантика «витривалої автономії» і здатність виконувати завдання там, де класичні платформи поступаються: “*A robot... has become the first **uncrewed surface vessel (USV)** to collect data inside a Category 5 hurricane.*” – «Робот став першим **безекіпажним надводним апаратом (БНА/USV)**, що зібрав дані в урагані 5-ї категорії.» [69]. Тут ми не підмінємо зміст назви описом – ми додаємо розшифрування в дужках лише для впізнаваності, але основний семантичний тягар несе «безекіпажний надводний апарат», який пояснює, що саме відрізняє платформу від традиційних катерів.

Шостий контур – «контрзаходи проти БпЛА та протибатарейні рамки», де неологізми позначають не стільки об’єкти, скільки здатності – виявити, глушити, перехопити, уразити. Семантично перекладач встановлює баланс між «контр-» як сигнатурною частиною та уточненням домену застосування. Наприклад: “*Congressional **counter-UAS** authority lapsed at the end of September.*” – «Повноваження щодо **протидії БпЛА (counter-UAS)** у Конгресі втратили чинність наприкінці вересня.» [69]; “*Exclusive: **Electromagnetic weapon** zaps **drone swarm** in seconds.*” – «Ексклюзив: **електромагнітна зброя** знищує **рій дронів** за секунди.» [69]; “*See how agencies are advancing **counter-UAS** capabilities...*” – «Подивіться, як агентства розвивають можливості **протидії БпЛА (counter-UAS)**...» [69]. Тут важливо не розчинити спеціальне значення в загальній лексиці «боротьби», а дати саме «протидію» як терміновану рамку, що включає виявлення, ідентифікацію, нейтралізацію. Коли додається вказівка на алгоритмічні підходи, ми залишаємо це в семантичному полі технологічності:

“...*AI-driven counter-UAS solutions. To meet this evolving threat...*” – «...рішення *counter-UAS* на основі ШІ, щоби відповідати на еволюційну загрозу...» [69].

Сьомий контур – «лояльний відомий» та концепції взаємодії пілотованого і безпілотною, де семантичний центр – «підпорядкована автономія», тобто платформа діє самостійно, але в рамках задуму пілотованого лідера. Українська конструкція **вірний відомий** уже чітко сигналізує цей зв'язок. Тому ми послідовно зберігаємо саме таке читання у повідомленнях про нові ринки й адаптації до гелікоптерів: “*Defense tech startup Shield AI has entered the market for loyal wingman drones ...*” – «*Стартап Shield AI вийшов на ринок дронів типу «вірний відомий» ...*» [69]; “*U.S. Army’s vision for loyal wingman drones to fly with its helicopters is taking shape ...*” – «*Бачення Армії США щодо дронів «вірний відомий», що літатимуть із гелікоптерами, набуває форми ...*» [69]; “*Adapting ‘loyal wingman’ drones to helicopters is a fundamentally different challenge ...*” – «*Адаптація дронів «вірний відомий» до гелікоптерів – принципово інший виклик ...*» [69]. Ці фрагменти показують, що коли семантика зав’язана на ролі в бойовому порядку, український відповідник має бути коротким і прозорим, щоби не розтягувати фразу і не втрачати «зшивання» з іншими вузлами опису.

Восьмий контур – «кваліфікатори точності і характеристик боєприпасів», у якому **precision munition, glide bomb, small diameter bomb** не лише типологізують виріб, а й сигналізують спосіб досягнення ефекту: інерційно-супутникове наведення, планерний профіль, компактний корпус для щільної підвіски. Тут завжди варто лишати змістовий центр у відповіднику, а не виносити його в примітку. Наприклад: “...*Ground-Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long-range precision munition ...*” – «...*GLSDB – наземна високоточна далекобійна боєприпасна система...*» [69]; “*The GBU-39 Ground Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long range, precision strike munition.*” – «*GBU-39 GLSDB – далекобійний високоточний засіб ураження.*» [69]. Коли йдеться про планерний профіль, ми не губимо цей сенс: “*Russia is testing a modified FAB-500T glide bomb equipped with a jet engine...*” – «*Росія випробовує модифіковану FAB-500T – планерну бомбу – із реактивним*

двигуном...» [69]; “GUR published details about the Russian **UMPB D-30SN glide bomb**.” – «ГУР оприлюднило подробиці про російську **планерну бомбу УМПБ Д-30СН**.» [69]. У таких випадках інколи доречно дати двочленну апозицію – щоб і зберегти впізнавану марку, і пояснити спосіб дії.

Дев’ятий контур – «перекриття військового та культурного дискурсу», де з’являються маркери, що виконують семантичну роботу іронії, мобілізації, стигматизації. Тут перекладач має зберігати тональність – не холодний нейтралітет, а потрібний ступінь сарказму або ярликовості, і водночас лишатися в межах літературної норми. Характерні приклади: “**BAVOVNA in Volgograd oil refinery!**” – «**БАВОВНА** на нафтопереробному заводі у Волгограді!» [69]; “*First video of BAVOVNA... a tall structure emitting red glow.*” – «Перше відео **БАВОВНИ**... висока споруда з червоним сяйвом.» [69]; “*The Volkswagen T5 has been delivered... by our and ‘Banderomobile’ teams.*” – «Volkswagen T5 доставлено... нашою та командою «**Бандеромобіль**».» [69]. Усі ці одиниці мають вагомий прагматичний компонент – вони підмінюють жорсткі описи м’якою іронією, але так само сигналізують про успіх операції; через це ми їх залишаємо як є – транслітераційно або у вже усталеній українській формі. Семантично подібну роботу виконують назви стигматизації противника: “*Like others, we’ve started using ‘vatnik’ a lot in English.*” – «Як і інші, ми почали часто вживати «**ватнік**» англійською.» [69]; “*The term ‘rashism’ is now officially recognized at the legislative level in Ukraine.*” – «Термін «**рашизм**» тепер офіційно визнано на законодавчому рівні в Україні.» [69]; “*In casting Russia as Mordor and its soldiers as orcs...*” – «Подання Росії як **Мордора** та її солдатів як **орків**...» [69]. Тут семантичний ефект – не інформувати про тактичний хід, а формувати рамку моральної оцінки; тому інакше, ніж шляхом прямих відповідників, цей ефект не збережеш.

Десятий контур – «сіра зона, заперечуваність і правові рамки». Простір **gray-zone tactics** в англomовній комунікації позначає зону нижче порогу війни, де вплив досягається нестандартними засобами – юридичними, інформаційними, економічними. Український відповідник **тактики сірої зони** вже усталений і

добре тримає семантичний обсяг: *“China is reportedly faking ship IDs in Taiwan’s EEZ as part of **gray-zone tactics**...”* – «Повідомляють, що Китай підробляє ідентифікатори суден у ВЕЗ Тайваню як частину **тактик сірої зони**...» [69]. У такій рамці повідомлення про «пропущені повноваження» в законодавчому органі перекладаються без втрати юридичної модальності: *“Congressional counter-UAS authority lapsed at the end of September.”* – «Повноваження щодо протидії БнЛА у Конгресі втратили чинність наприкінці вересня.» [69]. Ми не розписуємо подробиць нормотворення – нам важливо зберегти семантику «відсутності чинності» і показати, що це безпосередньо позначається на можливості державних органів діяти.

Окрему увагу потребують повідомлення, де сенс вибудовується через антитезу «старі платформи – нові мережі», «лінійний ланцюг – мережеве полотно», «великі кораблі – космічно підтримувана мережа». Там українська має надати читачеві ясний вибір між концептами без додаткової довідки: *“Taiwan should build a space-enabled **kill web**, not big warships”* – «Тайваню варто будувати **космічно підтримувану мережу ураження**, а не великі кораблі» [69]; *“Our military has been obsessed with platforms instead of the **kill chain**.”* – «Наша армія була одержима платформами замість **ланцюга ураження**.» [69]. У таких парах ми не прибігаємо до емоційної лексики – ми зберігаємо ясність протиставлення, бо саме вона і є головним смислом.

Там, де неологізм подає технічний режим безпеки або експлуатаційний статус, необхідно передати модальність «дозволу/авторизації», оскільки саме вона сигналізує про готовність системи до роботи у мережевому середовищі: *“JADC2 just got its first C2 gateway with continuous **Authority to Operate** ...”* – «JADC2 щойно отримала перший C2-шлюз із безперервним **дозволом на експлуатацію**...» [69]. Семантична суть полягає не у «шлюзі» як залізі, а у стані «авторизовано функціонувати», який відкриває доступ до мережі ураження й управління.

Ще одна важлива зона – «сенсорна єдність та ситуаційна обізнаність», де англійські формули **sensor fusion** і **situational awareness** вже живуть як терміни.

Українські відповідники злиття даних сенсорів та ситуаційна обізнаність відтворюють саме інтегративний та когнітивний ефекти, а не лише факт наявності датчиків: “*On today’s battlefield... sensor fusion and situational awareness ...*” – «На сучасному полі бою... злиття даних сенсорів та ситуативна обізнаність...» [69]; “*Integrated data links and sensor fusion ensure networked operations...*” – «Інтегровані канали зв’язку та злиття даних сенсорів забезпечують мережеві операції...» [69]. Семантичний наголос залишається на результаті – швидше рішення, точніше цільовизначення – і переклад має допомагати тримати цей результат у фокусі.

Іноді семантика зсувається у бік «віддаленості носія» та «багатоформатності старту». Відповідник **віддалений носій** для **remote carrier** вдало тримає ідею носія ефекторів, який сам може бути дроном або ракетою, а його сенс – у винесенні ризику за межі платформи, що керує: “*Somewhere between a missile and a drone, the remote carrier has been shown launching...*” – «Дещо між ракетою та дроном: **віддалений носій** запускають з різних платформ.» [69]. Там, де повідомлення підкреслюють «перетворення даних на спроможності», український відповідник не повинен стирати абстрактний шар – навпаки, він має звучати як технічна теза: “*Multi-Domain Operations (MDO)... turning data into capability.*” – «**Багатодоменні операції (MDO)**... перетворення даних на спроможності.» [69].

Семантика «вітчизняності» або «локальної розробки» також є важливою, оскільки маркує технологічний суверенітет. Коли пишуть: “*South Korea develops homegrown kamikaze drone.*” – «Південна Корея розробила власний **дрон-камікадзе**.» [69] – ми зберігаємо логіку «власний» як ознаку, що підкреслює національну виробничу базу й незалежність від імпорту. Те саме працює для пакистанського, тайського, індійського контекстів: “*New kamikaze drone of Pakistan... SARFAROSH ...*” – «Новий **дрон-камікадзе** Пакистану ... **SARFAROSH** ...» [69]; “*A Made-in-Thailand ‘Kamikaze UAV’?*” – «Створений у Таїланді **БнЛА-камікадзе**?» [69]; “*India’s Bheeshan loitering munition system redefines modern warfare – swarm drones that hover, target, and strike ...*” –

«Індійська система *Bheeshan* барражуючих боєприпасів переосмислює сучасну війну – *рої дронів*, що зависають, виявляють і уражають ...» [69]. Тут наші відповідники повинні дати саме смисл «власний/національний», оскільки він часто є інтенцією авторів.

Семантичний шар оперативної географії – **kill box** у міському районі, чи «перетворений на kill box квартал» – вимагає не зменшувати драматизм, адже йдеться про режим ведення вогню в складній урбаністиці. Тому ми не розмиваємо цей ефект у загальних висловах: “...*flew into a kill box it never saw. And never escaped.*” – «...увійшов у **kill box** (мережу/зону ураження), якої не побачив – і не вийшов.» [69]; “*This is Al-Zaytoun turned into a kill box, ambush lines seeded...*” – «Аль-Зайтун перетворено на **kill box** (мережу/зону ураження), виставлені лінії засідок...» [69]. У такий спосіб ми зберігаємо не лише термін, а й притаманну йому суворість.

Іноді семантика тримається на метакоментарі – «ми одержимі платформами», «ми визначаємо, що означає бути силами передової присутності». Такі речення не описують техніку – вони переозначають підходи. Українська має віддзеркалити саме цей переосмислювальний жест: “*Our military has been obsessed with platforms instead of the kill chain.*” – «Наша армія була одержима платформами замість ланцюга ураження.» [69]; “*The New Face of Stand-In Forces ‘We are defining what it means to be a stand-in force ...’*” – «Нове обличчя *Stand-In Forces*: «Ми щодня визначаємо, що означає бути силами постійної передової присутності...»» [69]. У таких випадках ми утримуємо доктринальну сталість і не міняємо варіанти від фрази до фрази.

Семантичні шари, пов’язані з «вузькими» показниками продуктивності або характеристиками керованості, зазвичай подаються цифрами, тож перекладач має не загубити саму вимірність: “*DJI Avata 2 FPV drone with a stick controller.*” – «*DJI Avata 2 – FPV-дрон зі стіковим контролером.*» [69]; “*MQ-9 Reaper launches Switchblade 600 Loitering Munition for first time ...*” – «*MQ-9 Reaper вперше запускає Switchblade 600 – барражуючий боєприпас ...*» [69]. Тут

семантика події – «вперше», «показано», «представлено» – також важлива, бо саме вона сигналізує про перехід від прототипу до практики.

Нарешті, семантика соціальних ярликів типу **rusnya**, **Vatnikistan**, **Putlerstan**, **ruscism** вимагає стабільних передач без надмірних пояснень – це дає змогу утримувати тональність джерела й не втратити комунікативної сили: “*Let the thread on **rusnya** begin!*” – «Почнімо тред про **русню!**» [69]; “*Don’t be fooled... **Vatnikistan** must be brought to its knees...*” – «Не піддавайтесь обману... **Ватнікістан** слід поставити на коліна...» [69]; “*Loud and tense discussions are taking place in the Kremlin, **Putlerstan**.*” – «Гучні й напружені дискусії точаться в Кремлі, **Путлерстані.**» [69]; “***RUSCISM** is a form of modern fascism...*” – «**РУСИЗМ** – форма сучасного фашизму...» [69]. Тут важить не «теоретична» акуратність, а збереження семантичної функції – різкого відмежування та моральної оцінки.

Як це працює в сукупності, видно на зв’язках між доктринальними вузлами та сенсорним полем. Речення на кшталт “*From sensor to shooter powered by data... **enhancing** precision, accuracy, and **sensor-to-shooter** capabilities...*” – «Від сенсора до стрільця на основі даних... **підвищуючи** точність та можливості «**сенсор–стрілець**»...» [69] – відчитуються українською без зайвих нашарувань, якщо ми стабільно тримаємо технічні ярлики й результатні дієслова. Так само в парі з **kill web** і **kill chain** ми зберігаємо семантику еволюції: “*Some of these new capabilities will support development of what is known as the ‘**kill chain**’...*” – «Деякі з цих можливостей підтримають розбудову того, що відоме як «**ланцюг ураження**»...» [69]; “*From Shield to Spear: ... critical to defeating an enemy’s **kill web**.*” – «Від щита до списа: ... критично для подолання **мережі ураження** противника.» [69]; “*The **PLA** is building a self-healing ‘**kill web**’...*” – «**НОАК** буде «**самовідновну мережу ураження**»...» [69]. Семантичне поле тут рухоме – воно показує перехід від лінійного до мережевого, і переклад має це рухоме ядро відтворити без розмиття.

У повідомленнях про «перевершення» або «здатність діяти будь-де», ми не повинні втратити семантику масштабування театру дій: “*Ukraine... unveiled an*

upgraded sea drone it says can now operate anywhere in the Black Sea...” – «Україна представила оновлений **морський дрон**, що здатен діяти будь-де у Чорному морі...» [69]; “*The US will supply an upgraded round of **GLSDB** bombs to Ukraine.*” – «*США поставлять в Україну оновлені боєприпаси **GLSDB**.*» [69]. У першому випадку головна сема – «будь-де», яка транслює домінанту просторової свободи; у другому – «оновлені», що маркує поколіннєвий перехід у можливостях.

Якщо звести разом наведені типи, видно, що семантика англомовних військових неологізмів тяжіє до чотирьох центрів: назва нової здатності; позначення ролі в операційній схемі; сигналізація про режим чи статус застосування; культурно-прагматичний маркер оцінки. Українські відповідники мають лягати саме на ці центри, не зміщуючи акценти. У парах на кшталт “*Rafael unveils new high-speed **L-Spike 4X loitering munition.***” – «*Rafael представила високошвидкісний **L-Spike 4X – барражуючий боєприпас.***» [69] – ми фіксуємо «високошвидкісний» як семантичний кваліфікатор і залишаємо **барражуючий боєприпас** як усталений носій функції. У висловах про «визначення майбутніх сил» ми утримуємо інституційну модальність: “*The New Face of **Stand-In Forces**...*” – «*Нове обличчя сил постійної передової присутності...*» [69]. У зонах сірої війни – підробка ідентифікаторів, рекордні рої, «лівіше запуску» – ми тримаємо той самий рівень точності, адже саме він забезпечує ефект впізнаваності для фахового читача.

Водночас, коли англомовний текст вмикає різкі, часом гротескні ярлики на позначення противника, семантичне відтворення не повинно затуплювати цей інструмент: “*We’re anti-vatnik, what-aboutism not allowed.*” – «*Ми проти ватників, «а як же?» не канає.*» [69]; “*Thanks to #Ukraine, the world is distancing itself from **Mordor.***” – «*Завдяки #Україні світ віддаляється від **Мордора.***» [69]; “*Even the orcs from the Tolkien universe would be ashamed of this.*” – «*Навіть оркам із всесвіту Толкіна було б соромно за це.*» [69]. Це не «прикраси», а семантичні маркери, що вказують, як аудиторія осмислює війну; прибравши їх, ми збіднимо зміст.

Сказане поширюється і на «метамови» довкола російського Z-дискурсу, де позначки **Z-патриот**, **Z-блогер**, **Z-пропагандист** у мові джерела конденсують політичну належність і функцію мовця. Український текст зберігає саме цю стислу семантику: “*Russian ‘Z-bloggers’ report that a Russian Ka-52 helicopter has been shot...*” – «*Російські «Z-блогери» повідомляють, що Ka-52 збито...*» [69]; “*Russian Z-propagandist Anatoly Radov writes that the situation...*” – «*Російський Z-пропагандист Анатолій Радов пише, що ситуація...*» [69]; “*Prominent Russian Z-patriot and military surgeon Yuri Evich...*” – «*Відомий російський Z-патриот і військовий хірург...*» [69]. Так ми утримуємо семантичну «політичну адресу» мовця.

Так, семантику англійських військових неологізмів доцільно відтворювати через чітке виявлення змістового центру кожної одиниці. Якщо це назва процесу управління або операційного вузла, фіксуємо стабільний термін як ярлик дії. Якщо це спосіб ураження або поведінка платформи, добираємо відповідник, що тримає функціональну відмінність без зайвих пояснень. Якщо це культурний або оцінний маркер, лишаємо впізнавану форму. Такий підхід зберігає точність і робить український текст природним і передбачуваним для читача.

Висновки до розділу 3

Аналіз особливостей відтворення англійських військових неологізмів українською мовою, включно зі структурними характеристиками, стратегіями перекладу та семантичними особливостями показав, що ефективний переклад потребує поєднання структурної точності та семантичної адекватності, що досягається через системну кальку, еквівалентний переклад, транслітерацію та описові форми залежно від контексту і жанрових вимог.

Відтворення структурних характеристик передбачає адаптацію англійських іменних ланцюжків (двокомпонентних і багатоконпонентних) до синтаксису української мови без втрати класифікаційної логіки, порядку модифікаторів, індексів і графічних маркерів. Практика показала, що сталі відповідники для

доктринальних вузлів і платформ, послідовна калька і апозитивні уточнення при першій згадці забезпечують зрозумілість і професійну впізнаваність термінів.

Стратегії перекладу абрєвіацій, складних слів і словосполучень базуються на принципі відтворення внутрішньої структури та функції терміна. Перша згадка абрєвіатури подається у вигляді повної форми плюс дужковий дублет, складні слова й багатоконпонентні конструкції передаються калькованими або дефісними сполуками, зберігаючи порядок модифікаторів і апозитивні уточнення, а культурно марковані назви – через транслітерацію.

Семантичне відтворення англійських військових неологізмів здійснюється через виділення змістового центру кожної одиниці та передачу її функціональної ролі: від позначення бойових ефектів, мережевих вузлів і ройової поведінки до доктринальних концептів, морських платформ та культурно забарвлених маркерів. Такий підхід дозволяє зберегти точність, функціональну специфіку і тональність, роблячи український переклад зрозумілим, компактним і технологічно придатним для професійного використання.

Отже, поєднання структурної дисципліни, адекватних стратегій перекладу та семантичної конкретизації формує ефективну модель відтворення англійських військових неологізмів у українській мові, яка забезпечує одночасно точність, компактність і міжтекстову узгодженість термінів у різних жанрах військово-технічного дискурсу.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило послідовно вирішити поставлені завдання і сформувати узгоджену модель відтворення англійських військових неологізмів українською мовою, що підтверджується корпусною перевіркою на 100 одиницях і кількісним розподілом застосованих стратегій. У підсумковому розділі фіксуємо досягнуті результати за кожним із заявлених напрямів, окреслюємо методичні наслідки для перекладацької практики та пропонуємо валідаційні показники.

Огляд наукових позицій засвідчив, що неологізм у сучасному мовознавстві розуміється як динамічна одиниця, яка набуває статусу терміна через усталення форми і значення у професійному вжитку. Для військового піддискурсу вирішальними є три параметри. По-перше, процедурна регламентація і доктринальна прив'язаність, що вимагають стабільної передачі референта без стилістичних коливань. По-друге, висока швидкість інновацій, яка зумовлює появу проміжних назв і тимчасових ярликів, що в перекладі потребують прозорих механізмів уточнення та подальшої уніфікації. По-третє, міжжанрова циркуляція одиниць між технічними текстами і публічними повідомленнями, яка ставить завдання зберігати однакове ядро значення за різних риторичних рамок. Проблемне поле перекладу визначається напруженням між точністю та читабельністю, між стилістично нейтральною нормою і маркерами походження або покоління зразка, а також між вимогами коротких новинних форматів та аналітичних матеріалів із насиченою термінологією. У цих умовах виправданою є модель вибору прийому не за походженням новоствору, а за його функцією у висловленні і позицією у синтаксичній конструкції.

У сфері словотвору домінують складення та конверсія, а також телескопування і скорочення, які забезпечують компактність і високу інформаційну щільність. Для української цільової форми найбільш стабільними виявилися рішення із збереженням ієрархії означуваного і залежних компонентів, із пріоритетом апозиції для уточнень та відтворенням індексів у тих

самих позиціях, де вони стоять в англійському оригіналі. Ці структурні висновки безпосередньо лягли в основу практичних правил розміщення компонента класу, імені власного та параметрів модифікації під час перекладу.

Аналіз значень виявив, що більшість військових неологізмів функціонує не як самодостатні лексеми, а як вузли семантичних полів, з'єднані парадигматичними і синтагматичними зв'язками з ширшими доктринальними концептами. Спеціалізація значення відбувається через повторювані колокації та типові ситуації вживання, які фіксують бажаний референт і звужують спектр інтерпретацій. Контекстна конкретизація запускається локальними ознаками жанру та композиції речення, зокрема через апозитивні роз'яснення, розміщення терміна в позиції теми або реми, а також через вказівку на домен застосування. Для перекладача це означає необхідність опори на стале ядро і доповнення його мінімальною кількістю уточнень, достатньою для зняття багатозначності саме в цьому текстовому середовищі, без перевантаження описами.

Запропоновано набір рішень, що регулюють порядок компонентів, спосіб передачі модифікаторів, розміщення індексів, а також правила включення апозиційної ремарки для зняття неоднозначності. Перевірка на корпусі показала високу відтворюваність таких рішень у різних жанрах. За підсумками кількісної валідації застосовані стратегії розподілилися так. Калькування становить 44%, що пояснюється прозорою мотивацією термінів і необхідністю зберігати мережеву сумісність написання. Еквівалентний переклад становить 17% і покриває випадки, де українська має усталений відповідник без втрати точності. Транслітерація становить 17% і використовується для культурно маркованих одиниць, брендів і власних назв, які доречніше вводити як чужі імена з подальшим узгодженням. Пряме перенесення становить 12% і охоплює стандартизовані скорочення та коди, доцільно залишені в латиниці з огляду на міжсекторальну взаємодію. Описовий переклад становить 10% і застосовується точково для тимчасових або пояснювальних конструкцій, коли калька не забезпечує достатньої зрозумілості контексту. Такий баланс свідчить про пріоритет максимальної структурної ізоморфії за умов, коли українська

граматика дозволяє природне читання, і про обмежене, але необхідне використання опису як інструмента локального розв'язання неоднозначності.

Структурно складні одиниці вимагали окремої систематизації. Для абрєвіацій виправданою виявилася двокрокова модель входження до тексту з повною назвою і дужковим скороченням у першій появі, далі з використанням латинки як автономного маркера. Для складних слів доцільною стала комбінація дефісних форм і прикметникових кальок залежно від усталених практик у цільовій мові та вимог до прозорості синтаксису. Для багатоконпонентних ланцюжків підтверджено ефективність передачі у вигляді безрозривної іменної групи з чітким ядром і постпозиційними уточненнями через апозицію, що забезпечує одночасно компактність і семантичну керованість. Корекція стратегії залежно від жанру показала, що в стислих новинних форматах переважає калька або перенесення, у розлогих аналітичних текстах частіше з'являються апозитивні роз'яснення та обмежена кількість описових введень. Зіставлення цих рішень із кількісним розподілом стратегій підтверджує внутрішню узгодженість підходу і пояснює, чому частка калькування і еквівалентів разом перевищує половину всіх випадків.

Семантична цілісність забезпечувалася поєднанням трьох прийомів. Перше це стабілізація ядра значення через збереження доктринальних вузлів без варіативності форм, що підтримує міжтекстову сумісність. Друге це локальна конкретизація через мінімальні апозитивні вставки, які не руйнують компактність іменних ланцюжків. Третє це дисципліна щодо індексів, блоків і маркерів покоління, які відтворюються на тих самих позиціях, що і в англійській формі. Практичні рекомендації для редакцій і перекладацьких команд зводяться до підтримання внутрішніх глосаріїв зі фіксацією єдиної форми, до обов'язкового першого розкриття абрєвіатур і до обмеження описових вставок лише тими випадками, де калька створює неоднозначність. Валідація на корпусі підтвердила, що така дисципліна дає ефект читабельності без втрат технічного змісту, а також забезпечує швидке навчання читача повторюваним шаблонам.

З огляду на поставлену мету і послідовно виконані завдання можна констатувати, що запропонована модель відтворення англійських військових неологізмів забезпечує одночасно точність референта, компактність висловлення і міжтекстову узгодженість, а емпіричний розподіл стратегій із домінуванням калькування у 44% і підтримкою у вигляді еквівалентів 17%, транслітерації 17%, прямого перенесення 12% і опису 10% підтверджує її прикладну життєздатність для перекладацької практики у військово-політичному дискурсі.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розширення корпусу англійських військових неологізмів із включенням матеріалів із різних конфліктних зон і медіа-платформ, що дозволить оцінити варіативність термінологічних практик у динамічних умовах бойових дій. Також перспективним є аналіз міжмовних трансформацій у контексті багатомовних коаліційних операцій, де важлива сумісність термінів між українською, англійською та іншими мовами партнерів. Доцільним є вивчення когнітивного сприйняття перекладених неологізмів військовими фахівцями та аналітиками, що дозволить розробити рекомендації щодо оптимальної семантичної і структурної адаптації термінів для навчання, підготовки та публікацій. Крім того, можлива розробка інтерактивних інструментів і баз даних для автоматизованого відстеження новотвірних одиниць та підтримки їхньої уніфікації у військово-технічних документах, що зробить переклад більш оперативним і точним у реальних умовах військових комунікацій.

CONCLUSIONS

The conducted research made it possible to address the stated objectives consistently and to develop a coherent model for rendering English military neologisms in Ukrainian, which is confirmed by a corpus-based verification of 100 units and a quantitative distribution of the strategies applied. In the concluding section, we record the results achieved in each of the specified areas, outline the methodological implications for translation practice, and propose validation indicators.

The review of scholarly positions has shown that, in modern linguistics, a neologism is understood as a dynamic unit that acquires the status of a term through the stabilization of its form and meaning in professional usage. For the military sub-discourse, three parameters are decisive. First, procedural regulation and doctrinal anchoring, which require stable transmission of the referent without stylistic variation. Second, the high rate of innovation, which leads to the emergence of intermediate names and temporary labels that, in translation, necessitate transparent mechanisms of clarification and subsequent unification. Third, the cross-genre circulation of units between technical texts and public communications, which creates the task of preserving a consistent core meaning across different rhetorical frames. The problem field of translation is defined by the tension between accuracy and readability, between stylistically neutral norms and markers of origin or prototype generation, as well as between the constraints of short news formats and analytical materials with dense terminology. Under these conditions, a justified approach is to select the translation technique not according to the origin of the neologism, but according to its function within the utterance and its position in the syntactic structure.

In the domain of word formation, compounding and conversion predominate, as well as telescoping and abbreviation, which ensure compactness and high informational density. For the Ukrainian target forms, the most stable solutions proved to be those that preserve the hierarchy of the signified and its dependent components, prioritize apposition for clarifications, and reproduce indices in the same positions as in the English original. These structural conclusions directly formed the basis for the

practical rules governing the placement of the class component, the proper name, and the modification parameters in translation.

The analysis of meanings revealed that most military neologisms do not function as self-contained lexemes but as nodes within semantic fields, connected by paradigmatic and syntagmatic relations to broader doctrinal concepts. The specialization of meaning occurs through recurring collocations and typical usage situations, which anchor the intended referent and narrow the range of interpretations. Contextual specification is triggered by local genre cues and sentence-level composition, in particular through appositive clarifications, the placement of the term in theme or rheme position, as well as indications of the domain of application. For the translator, this implies the need to rely on a stable core and supplement it with a minimal amount of clarification – sufficient to eliminate ambiguity within this specific textual environment, without overloading the description.

A set of solutions has been proposed to regulate component order, the rendering of modifiers, the placement of indices, and the rules for including an appositional remark to eliminate ambiguity. Corpus verification demonstrated a high degree of reproducibility of these solutions across various genres. According to the results of quantitative validation, the applied strategies were distributed as follows. Calquing accounts for 44%, which is explained by the transparent motivation of the terms and the need to maintain network compatibility of spelling. Equivalent translation accounts for 17% and covers cases in which Ukrainian has an established counterpart without loss of precision. Transliteration accounts for 17% and is used for culturally marked units, brands, and proper names that are more appropriately introduced as foreign names with subsequent alignment. Direct transfer accounts for 12% and includes standardized abbreviations and codes that are reasonably retained in Latin script due to cross-sectoral interoperability. Descriptive translation accounts for 10% and is applied selectively to temporary or explanatory constructions when a calque does not provide sufficient contextual clarity. This balance indicates a prioritization of maximal structural isomorphy when Ukrainian grammar allows for natural reading, as well as a limited but necessary use of description as a tool for resolving local ambiguity.

Structurally complex units required separate systematization. For abbreviations, a two-step model of textual introduction proved justified: the full name followed by the parenthetical abbreviation at first mention, and thereafter the use of the Latin-script form as an autonomous marker. For complex words, a combination of hyphenated forms and adjectival calques proved appropriate, depending on established practices in the target language and the requirements for syntactic transparency. For multi-component chains, the effectiveness of rendering them as an uninterrupted noun phrase with a clear core and postposed clarifications through apposition was confirmed, as this ensures both compactness and semantic manageability. Genre-based adjustment of strategy showed that in concise news formats calquing or transfer predominates, whereas in extended analytical texts appositive explanations and a limited number of descriptive insertions appear more frequently. The comparison of these solutions with the quantitative distribution of strategies confirms the internal coherence of the approach and explains why the combined share of calquing and equivalents exceeds half of all cases.

Semantic integrity was ensured through a combination of three techniques. The first is the stabilization of the core meaning by preserving doctrinal nodes without variability of form, which supports intertextual compatibility. The second is local specification through minimal appositive insertions that do not disrupt the compactness of nominal chains. The third is strict consistency in reproducing indices, blocks, and generation markers in the same positions as in the English form. Practical recommendations for editorial and translation teams include maintaining internal glossaries with a fixed unified form, mandatory initial expansion of abbreviations, and limiting descriptive insertions only to cases in which a calque produces ambiguity. Corpus validation confirmed that such discipline yields readability without loss of technical content and enables rapid reader familiarization with recurring patterns.

Given the stated aim and the systematically completed tasks, it can be concluded that the proposed model for rendering English military neologisms simultaneously ensures referential accuracy, expressive compactness, and intertextual consistency. The empirical distribution of strategies – dominated by calquing at 44% and supported

by equivalents at 17%, transliteration at 1%, direct transfer at 12%, and descriptive rendering at 10% – confirms its practical viability for translation practice in military-political discourse.

Further research may focus on expanding the corpus of English military neologisms by incorporating materials from various conflict zones and media platforms, which would make it possible to assess the variability of terminological practices under the dynamic conditions of armed operations. Another promising direction is the analysis of cross-linguistic transformations in the context of multilingual coalition operations, where the interoperability of terms among Ukrainian, English, and other partner languages is crucial. It is also advisable to study the cognitive reception of translated neologisms by military specialists and analysts, which would enable the development of recommendations for optimal semantic and structural adaptation of terms for training, preparation, and publications. In addition, the design of interactive tools and databases for automated tracking of newly coined units and supporting their unification in military-technical documentation may be pursued, making translation more timely and precise in real military communication environments.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буряк А. П., Лось О. В. War-related neologisms in the english language. P. 502–503. URL: <https://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/27769/502-503.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
2. Василенко Д. В. Англомовні лексичні інновації військової сфери, утворені шляхом словоскладання. Запорізький національний університет. Україна. 7. URL: https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2008/fil_2008_1_2/2008-26-06/004.pdf
3. Василенко Д. В. Розвиток словникового складу англійської мови військової сфери ХХ – початку ХХІ століття. Запоріжжя 2008. 237 с.
4. Велика А. М. Киричук Н. В. Військово-політичні неологізми в сучасних англійській та українській мовах. 2023. С. 294–300. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/40830/1/INNOVATIONS-AND-PROSPECTS-IN-MODERN-SCIENCE-13-15.03.23-294-300.pdf>
5. Вокальчук Г. Словотворчість українських поетів ХХ століття. Монографія. Острог Національний університет «Острозька академія» 2008. 535 с.
6. Волкова С. Г. Неологізми у сучасній англійській мові на прикладі мови інтернет-ресурсів. *Вісник Маріупольського державного університету*. 2019. № 21. С. 112–116.
7. Воробйова В. Є. Єнчева Г. Г. Неологізми як мовне відображення російсько-української війни у сучасних медіатекстах: перекладознавчий аспект. Київ 2023. С. 54–101. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/61785/1/%D0%94%D0%B8%D0%BF%D0%B%D0%BE%D0%BC%20%D0%92%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%B9%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>
8. Вусик Г. Павлик Н. Неологізми як мовне відображення російсько-української війни 2022 року. *Закарпатські філологічні студії* 2022. Вип. 23 Т. 1. С. 52–57.

9. Вусик Г. Л., Павлик Н. В. Неологізми як мовне відображення російсько-української війни 2022 РОКУ. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Т. 1, № 23. С. 52–57.
10. Гладка В. А. Поняття «неологізм» у світлі сучасних лінгвістичних парадигм. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2009. № 11. С. 170–177.
11. Гомон А. М., Чернявська С. М., Шокуров О. В. Неологізми в українській військовій термінології: лексико-семантичні особливості. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2023. Т. 1, № 34. С. 168–174.
12. Горпинич В. О. Українська словотвірна дериватологія. Дніпропетровськ ДДУ 1998. 189 с.
13. Грицай І. С. Сучасні підходи до вивчення неологізмів. Полтава: Довкілля. Київ, 2006. 65 с.
14. Гриценко С. П. Тенденції розвитку лексико-семантичної групи «назви зброї та її частин» на матеріалі українських писемних пам'яток XVI–XVII ст. *Studia Linguistica* 2012. Вип. 6. С. 345–367.
15. Дзюбіна О. І. Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж TWITTER та FACEBOOK: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів, 2016. 206 с.
16. Єрмоленко С. Я. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ : Либідь, 2001.
17. Жулінська М. Круглінська О. Неологізми як мовне відображення війни. Електронний ресурс. URL: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2022-03-103-110>
18. Ільницький В. Тельвак В. Талалай Ю. Сучасна російсько-українська війна на шпальтах «The British Army Review» (2022–2024). *Проблеми гуманітарних наук. Серія Історія Спецвипуск* 2024. С. 131–147. URL: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.spec.12>

19. Кабиш О. О. Словотвірні та семантичні неологізми в сучасній українській мові. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство)* 2013. Вип. 5. С. 69–76.
20. Кирилюк О. Філологиня Ольга Кирилюк про неологізми, які з'явилися під час війни. *Суспільне Кропивницький*. URL: <https://youtu.be/QJtGaWPelzg?si=9ryLjS2ZYKd4N3xE>
21. Клименко Н. Ф. Карпіловська Є. А. Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. Монографія. Київ Видавничий Дім Дмитра Бураго 2008. 336 с.
22. Ковальчук О. П. Неологізми у складі епонімної лексики з антропонімічним компонентом у сучасних англійській та українській мовах. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Т. 2, № 10. С. 74–78.
23. Колоїз Ж. В. Неузале словотворення. Монографія. Кривий Ріг НПП Астерікс 2015. 156 с.
24. Костенко О. Г. Сучасні англійські неологізми та способи їх перекладу українською мовою. *Закарпатські філологічні студії*. 2020. Т. 2, № 13. С. 97–100.
25. Ладоня К. Ю. Неологізми в українській мові: сутність, визначення, принципи класифікації та функціонування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018. Т. 1, № 36. С. 38–40.
26. Лемешко О. Структурні характеристики англійських військових термінів. *Мовознавство. Літературознавство* 2020. С. 55–59. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.3/27.203656>
27. Лебедева Т. Б. Динаміка розвитку військової лексичної підсистеми в сучасній німецькій мові. Дис. канд. філол. наук 10.02.04. Київ 2002. 233 с.
28. Лисиченко Л. А. Багатозначність у лексико-семантичній системі: структурний семантичний когнітивний аспекти. Харків Основа 2008. 89 с.
29. Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови. Семантична структура слова. Харків Вища школа 1977. 133 с.

30. Литовченко І. Динамічні процеси у військовій лексиці української мови назви зброї амуніції споруд. Кривий Ріг Вид. Р. А. Козлов 2016. 206 с.
31. Макаренко Ю. Матковська І. До проблеми перекладу неологізмів галузі Інтернет та комп'ютерних технологій. *Філологічні трактати* 2012. № 4. С. 68–72.
32. Малярчук О. В. Особливості творення неологізмів-телескопізмів у сучасній англійській мові. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка*. 2015. № 3. С. 137–140.
33. Мацько Л. Стилїстика української мов. К. : Вища школа, 2003. 461 с.
34. П'яст Н. Й. Системна організація лексики на позначення матеріальної культури. Вінниця 2006. 111 с.
35. Панченко О. І. До питання про переклад неологізмів. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2020. Т. 31, № 4. С. 154–158.
36. Рогальська-Якубова І. І. Чепелюк Н. І. Особливості словотворення неологізмів тематичної групи «війна» в українському інтернет-дискурсі. *Закарпатські філологічні студії* 2023. Т. 2 № 29. С. 43–47. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.29.2.8>
37. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава Довкілля-К 2010. 844 с.
38. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
39. Словарь української мови: в 4-х тт. / За ред. Б. Грінченка. – К., 1907–1909. Т. 2. URL: <http://ukrlit.org/slovnyk/>
40. Ставицька Л. О. Короткий словник жаргонної лексики української мови. Київ Критика 2003. 334 с.
41. Старух В. О. Неологізми в аспекті українсько-англійського перекладу. Електронний ресурс. URL: <http://zfsjournal.uzhnu.uz.ua/archive/12/40.pdf>
42. Стишов О. А. Динаміка лексичного складу сучасної української мови. Лексикологія. Лексикографія. Біла Церква : Авторитет, 2019.

43. Туровська Л. В. Військові звання та посади в Україні: історикогенетичний аспект вивчення української військової термінології. Ірпінь ВТФ «Перун» 2005. 160 с.
44. Українська мова: енциклопедія. Редкол.: В. М. Русанівський О. О. Тараненко М. П. Зяблюк та ін. 2-е вид. виправл. і доп. Київ Українська енциклопедія 2004. 824 с.
45. Шепель Ю. О. Ктитарова Н. К. Стаховська Н. Ф. Системні відношення в лексиці та словотворі російської й української мов. За ред. Ю. О. Шепеля. Дніпродзержинськ ДДТУ 2009. 175 с.
46. Шутова М. О. Неологізми в сучасній англійській мові. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛ*. 2010. № 21. С. 79–85.
47. Яриновська К. Т. Неолексеми періоду 2022–2024 року у сучасних слов'янських мовах на матеріалі польської та української. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія* 2024. № 70. С. 119–123. URL: <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2024.70.26>
48. Яценко Н. О. Формування назв військового одягу в українській мові. Монографія. Київ ВД Дмитра Бураго 2009. 179 с.
49. Andreescu C. V. Teaching English Medical Neologisms. *Medical Connections*. 2012. P. 71–76.
50. Ayto J., Simpson J. *The Oxford Dictionary of Modern Slang*. Oxford, New York : Oxford University Press. 1999.
51. Bezrukov A. V. Word-building patterns & translatability of neologisms in the modern English newspaper discourse. *Закарпатські філологічні студії* 2020. Vol. 2 No. 13. P. 16–21.
52. Cabré M. T. *Terminology: Theory, Methods and Applications*. Amsterdam, Philadelphia : John Benjamins B.V, 1999. 248 p.
53. Cambridge Dictionary: «neologism». URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/neologism>.

54. Essays UK. Factors for the Rise of English Neologisms English Language Essay. 2018. URL: <https://www.ukessays.com/essays/english-language/factors-for-the-rise-of-english-neologisms-english-language-essay.php?vref=1>
55. Green J. Neologisms. New words since. London : Bloomsbury Publishing Plc, 1994.
56. Guerra A. R. Dictionaries of Neologisms: a Review and Proposals for its Improvement. *Open Linguistics*. 2016. Vol. 1, no. 2. URL: <https://doi.org/DOI:10.1515/opli-2016-0028>.
57. Kramar N. Ilchenko O. Neologisms in the Media Coverage of the Russia-Ukraine War in the Context of Information Warfare. *Studies about Languages / Kalby studijos* 2023. 43. P. 14–28.
58. McMahon A. Semantic and Lexical Change. In: Understanding Language Change. Cambridge Cambridge University Press 1994. P. 174–199. DOI:10.1017/CBO9781139166591.008
59. Medvid O., Malovana N., Vashyst K. Ways of generating neologisms in modern English. *Філологічні трактати*. 2022. Vol. 14, no. 2. P. 75–86.
60. Merriam-Webster Dictionary: «neologism». URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/neologism>.
61. Neologisms in the economic discourse / M. B. Opyr et al. 2023. P. 94–99. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.29.2.18>.
62. Newmark P. A Textbook of Translation. New York : Prentice Hall, 1988. 422 p.
63. Oxford English Dictionary: «neologism». URL: <https://www.oed.com/view/Entry/124337>.
64. Peprník J. English Lexicology. Olomouc : Univerzita Palackého, 2006. – 186 p.
65. Pookhao P. Word Formation Processes of Neologisms Found in Women Cosmetic Advertisements in Women Magazines. Kasetsart University, 2012. 164 p.

66. Prysiazhniuk I. Descriptive translation and word formation methods of neologisms in thematic groups.

URL: http://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/prysiazhniuk_descriptive.pdf.

67. Rets I. Teaching Neologisms in English as a Foreign Language Classroom. *International Conference on Teaching and Learning English as an Additional Language, GlobELT*, 14–17 April 2016. Antalya, 2016. P. 813–820.

68. Sijs N. Loanwords in the World's Languages. A Comparative Handbook. Berlin : Walter de Gruyter GmbH & Co. KG. 2009.

69. X.com. URL: <https://x.com/>.

70. Yumrukuz A. Replenishment of modern english vocabulary: military neologisms. 2023. P. 41–43.

URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/17480/1/Anastasiia%20Yumrukuz.pdf>.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця 1. Аналізовані неологізми та їх переклад на українську мову

Приклад (оригінал)	Переклад (укр.)	Спосіб перекладу	Посилання
«When precision, flexibility, and stealth are mission-critical, SkyStriker delivers. This fully autonomous loitering munition is designed to ...»	«Коли точність, гнучкість і скритність критично важливі для місії, SkyStriker забезпечує це. Цей повністю автономний барражуючий боєприпас створений для ...»	еквівалентний переклад	https://x.com/ElbitSystemsLtd/status/1957327336572928439
«New Switchblade 600 Block 2 kamikaze drone can fly more than 50 minutes before striking»	«Новий Switchblade 600 Block 2 – дрон-камікадзе – може перебувати в повітрі понад 50 хвилин перед ударом»	еквівалентний переклад	https://x.com/ArmyRecognition/status/1979173592605581691
«Defense tech startup Shield AI has entered the market for loyal wingman drones ...»	«Стартап Shield AI вийшов на ринок дронів типу « вірний відомий » ...»	описовий переклад	https://x.com/DefenseScoop/status/1981722372974477506
«High walls and bright lights can't	«Високі стіни й яскраве світло не	калькування	https://x.com/LockheedMartin/status/1979155445744066707

stop a drone swarm . The battlespace is evolving – and so is the technology protecting it.»	зупинять рій дронів . Поле бою еволюціонує – і технології захисту також.»		
«This could make China’s forces more effective in swarm tactics and coordinated strikes...»	«Це може зробити сили Китаю ефективнішими у ройових тактиках та скоординованих ударах...»	калькування	https://x.com/HooverInst/status/1944571124148535481
«Taiwan should build a space-enabled kill web , not big warships»	«Тайваню варто будувати космічно підтримувану мережу ураження , а не великі кораблі»	калькування	https://x.com/SpaceNews_Inc/status/1980620107010244964
«Our military has been obsessed with platforms instead of the kill chain .»	«Наша армія була одержима платформами замість ланцюга ураження .»	калькування	https://x.com/PSWaveRelay/status/1973457475580862877
« JADC2 just got its first C2 gateway with continuous Authority to Operate...»	« JADC2 щойно отримала перший C2-шлюз із безперервним дозволом на експлуатацію...»	пряме перенесення	https://x.com/BreakingDefense/status/1942335443946856794
« Multi-Domain Operations are on the spotlight at #CWIX25.»	« Багатодоменні операції в центрі уваги на #CWIX25.»	калькування	https://x.com/NATO_ACT/status/1930606376364949930

«China is reportedly faking ship IDs in Taiwan's EEZ as part of gray-zone tactics ...»	«Повідомляють, що Китай підробляє ідентифікатори суден у ВЕЗ Тайваню як частину тактик сірої зони ...»	калькування	https://x.com/TaiwanInCanada/status/1975350562783903910
«'Left of launch' becomes central focus in next-generation missile defense.»	««Лівіше запуску» стає центральним фокусом у ПРО наступного покоління.»	описовий переклад	https://x.com/SpaceNews_Inc/status/1971697741450314228
«From sensor to shooter powered by data #SpaceForce ...»	«Від сенсора до стрільця на основі даних...»	калькування	https://x.com/USSF_SSC/status/1953211562996711882
«Congressional counter-UAS authority lapsed at the end of September.»	«Повноваження щодо протидії БпЛА (counter-UAS) у Конгресі втратили чинність наприкінці вересня.»	калькування	https://x.com/dronelaws/status/1978221700777943077
«Ukraine's attacks are a major milestone for FPV drone use.»	«Атаки України – важлива віха у використанні FPV-дронів .»	пряме перенесення	https://x.com/SamRamani2/status/1929197258374832306
«Russia is testing a modified FAB-500T glide bomb equipped with a jet engine...»	«Росія випробовує модифіковану FAB-500T – планерну бомбу – із реактивним двигуном...»	калькування	https://x.com/ClashReport/status/1980330835816407061

«...Ground-Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) is a long-range precision munition...»	«... GLSDB – наземна високоточна далекобійна боєприпасна система...»	пряме перенесення	https://x.com/Saab_Inc/status/1892979494501200332
«Ukraine’s Magura sea drone is rewriting naval warfare.»	«Український Magura – морський дрон – переписує правила морської війни.»	калькування	https://x.com/United24media/status/1979175077158465923
«Exclusive: Blue Water picks Conrad for drone-boat production.»	«Ексклюзив: Blue Water обирає Conrad для виробництва дрон-човнів .»	калькування	https://x.com/axios/status/1970796287340474653
«The Royal Navy is exploring a new uncrewed surface vessel (USV) , known as Type 91...»	«Королівський флот досліджує новий безекіпажний надводний апарат (USV/БНА) , відомий як Type 91...»	еквівалентний переклад	https://x.com/UKDefJournal/status/1933563539555242387
«#MBDA vision of the #RCM2 (Remote Carrier Multidomain Multirole) ...»	«Бачення #MBDA щодо RCM2 (Remote Carrier – віддалений носій)...»	калькування	https://x.com/Julien_Maire/status/1861582868402569656
«The New Face of Stand-In Forces ‘We are defining what it means to be	«Нове обличчя Stand-In Forces : «Ми щодня визначаємо, що означає	описовий переклад	https://x.com/1stMEF/status/1945875435218456728

a stand-in force...»	бути силами постійної передової присутності ...»»		
« Mosaic warfare – with automation it’ll be a thing.»	« Мозаїчна війна – з автоматизацією це стане реальністю.»	калькування	https://x.com/VStarSystems
«#Turan 100 BR-OM, a mobile tactical cloud for warfighters.»	«#Turan 100 BR-OM – мобільна тактична «хмара» для військових.»	калькування	https://x.com/edrmagazine/status/1954890548571246924
«On today’s battlefield ... sensor fusion and situational awareness ...»	«На сучасному полі бою... злиття даних сенсорів та ситуаційна обізнаність...»	калькування	https://x.com/LeonardoDRSnews/status/1890455511327195306
«A ‘kill box’ is actually a very technical military term.. One that is not to be taken lightly.»	« ‘Мережа/зона ураження (kill box)’ насправді дуже технічний військовий термін і не варто ставитися до нього легковажно.»	описовий переклад	https://x.com/NoPardonNeeded/status/1978184231835865580
«Arquimea’s GRIFO Loitering Munition System ... a next-generation solution ...»	«Система GRIFO від Arquimea – барражуючий боєприпас нового покоління ...»	еквівалентний переклад	https://x.com/DefenseTalks/status/1948464062146158933
«The IAI Harop drone: a stealthy,	«IAI Harop: малопомітний барражуючий	еквівалентний переклад	https://x.com/VishnuNDTV/status/1920446856338849822

loitering munition with 6+ hr endurance ...»	й боєприпас із витривалістю 6+ годин ...»		
«Germany invented the modern Kamikaze drone with Dornier's DAR ...»	«Німеччина винайшла сучасний дрон-камікадзе з Dornier DAR ...»	еквівалентний переклад	https://x.com/SandeepUnnithan/status/1971750008748949831
«New # kamikaze drone of #Pakistan ... SARFAROSH ...»	«Новий дрон-камікадзе Пакистану ... SARFAROSH ...»	еквівалентний переклад	https://x.com/developingpak/status/1955555474964906453
«A Made-in-Thailand ' Kamikaze UAV '?»	«Створений у Таїланді 'БпЛА-камікадзе'?»	еквівалентний переклад	https://x.com/Jeff4Malaysia/status/1941478566127894870
«Rafael unveils new high-speed L-Spike 4X loitering munition. »	«Rafael представила високошвидкісний L-Spike 4X – барражуючий боєприпас. »	еквівалентний переклад	https://x.com/BreakingDefense/status/1978089753795772770
«India's Bheeshan loitering munition system redefines modern warfare – swarm drones that hover, target, and strike ...»	«Індійська система Bheeshan барражуючих боєприпасів переосмислює сучасну війну – рої дронів, що зависають, виявляють і уражають ...»	еквівалентний переклад	https://x.com/DDIndialive/status/1930814401264939409
«The Switchblade loitering munition system is now undergoing	«Система Switchblade – барражуючий боєприпас – проходить початкові	еквівалентний переклад	https://x.com/DeptofWar/status/1972686020144456082

initial trials ...»	випробування ...»		
«MQ-9 Reaper launches Switchblade 600 Loitering Munition for first time ...»	«MQ-9 Reaper вперше запускає Switchblade 600 – барражуючий боєприпас ...»	еквівалентний переклад	https://x.com/TheAviationist/status/1966602432177172618
«Russia's jet powered Shahed kamikaze drone is a big problem for Ukraine ...»	«Реактивний Shahed – дрон-камікадзе – велика проблема для України ...»	еквівалентний переклад	https://x.com/thewarzonewire/status/1950995943769383040
«South Korea develops homegrown kamikaze drone. »	«Південна Корея розробила власний дрон-камікадзе. »	еквівалентний переклад	https://x.com/Defence_blog/status/1909229553756537108
«U.S. Army's vision for loyal wingman drones to fly with its helicopters is taking shape ...»	«Бачення Армії США щодо дронів « вірний відомий », що літатимуть із гелікоптерами, набуває форми ...»	описовий переклад	https://x.com/thewarzonewire/status/1979231551964795301
«Adapting 'loyal wingman ' drones to helicopters is a fundamentally different challenge ...»	«Адаптація дронів « вірний відомий » до гелікоптерів – принципово інший виклик ...»	описовий переклад	https://x.com/TheNatInterest/status/1981745070584840482
«SCOOP: The Navy has quietly put ... under contract to design new	«Інсайд: ВМС непомітно уклали контракти на розробку	описовий переклад	https://x.com/AaronMehta/status/1963981148515717508

loyal wingman drones ...»	нових дронів « вірний відомий » ...»		
«You lost me here: ‘Consider that the loyal wingman must be roughly the same size as a manned aircraft ...’»	«Отут ви мене втратили: «Врахуйте, що « вірний відомий » має бути приблизно розміру пілотованого літака ...»	описовий переклад	https://x.com/AviationIntel/status/1950077506629120408
«Shield AI unveils X-BAT, a VTOL stealth loyal wingman drone»	«Shield AI показала X-BAT – вертикальног о зльоту, малопомітний дрон « вірний відомий »»	описовий переклад	https://x.com/BreakingDefense/status/1980820570804527307
«Exclusive: Electromagnetic weapon zaps drone swarm in seconds.»	«Ексклюзив: електромагнітна зброя знищує рій дронів за секунди.»	калькування	https://x.com/axios/status/1960993274342051881
«Impressive, autonomous navigation for a drone swarm through an obstacle littered environment...»	«Вражаюча автономна навігація для рою дронів у середовищі з перешкодами ...»	калькування	https://x.com/DavidHambling/status/1947347687587668011
«China just broke the world record again for the largest drone swarm . 15,947	«Китай знову побив світовий рекорд за найбільший рій дронів . У синхронному шоу – 15 947 дронів.»	калькування	https://x.com/MintSauceSarnie/status/1979823830467297623

drones were used...»			
«USAF on China kill webs : ‘...a future multi-domain kill-web designed to target...’»	«ПС США про kill web Китаю: «...майбутня багатодоменна мережа ураження , розроблена для націлювання...»»	калькування	https://x.com/CaitlinLeeMQ1/status/1938876356206399659
«The kill-web replaces the old linear ‘sensor-to-shooter’ chain...»	« Мережа ураження замінює старий ланцюг «сенсор–стрілець»...»	калькування	https://x.com/PakDefTeam/status/1956117378783191197
«THE NEW CHINESE KILL WEB ... a partial expression of China’s next-gen warfare...»	« НОВИЙ КИТАЙСЬКИЙ KILL WEB ... часткове вираження війни наступного покоління...»	калькування/ пряме перенесення	https://x.com/amirhusain tx/status/1946380983399510515
«From Shield to Spear: ... critical to defeating an enemy’s kill web .»	«Від щита до списа: ... критично для подолання мережі ураження противника.»	калькування	https://x.com/WarInstitute/status/1962319496649031775
«The PLA is building a self-healing ‘ kill web ’...»	«НОАК буде «самовідновн у мережу ураження »...»	калькування	https://x.com/NuclearPolicy/status/1979569038306283768
«Some of these new capabilities will support development of what is known as the ‘ kill chain ’...»	«Деякі з цих можливостей підтримають розбудову того, що відоме як «ланцюг ураження »...»	калькування	https://x.com/PalantirOg/status/1968669009907274091

«We're fulfilling... what we call the kill chain ...»	«Ми виконуємо... те, що називаємо ланцюгом ураження ...»	калькування	https://x.com/StephenClark1/status/1951294325653995649
«The ' kill chain ' is the process of sensing, deciding, and striking...»	«« Ланцюг ураження » – це процес виявлення, ухвалення рішень і нанесення удару...»	калькування	https://x.com/PSWaveRelay/status/1973457475580862877
«The U.S. military has invested heavily in... JADC2 , a system designed to link every sensor and shooter.»	«Збройні сили США суттєво інвестували у... JADC2 , систему для з'єднання кожного сенсора й засобу ураження.»	пряме перенесення	https://x.com/HooverInst/status/1944571124148535481
«Ukraine's DELTA IT System Outperforms the U.S. JADC2 ...»	«Українська ІТ-система DELTA перевершує американську JADC2 ...»	пряме перенесення	https://x.com/DevanaUkraine/status/1968246342381175175
«Joint All Domain Command and Control, or JADC2 , will bring a better way to sense...»	«Спільне вседоменне командування та контроль, або JADC2 , забезпечить кращий спосіб виявляти...»	пряме перенесення	https://mobile.x.com/CENTCOM/status/1598400669664555009
« Multi-Domain Operations (MDO) ... are the military buzzwords for future warfare.»	« Багатодоменні операції (MDO) ... «базові слова» війни майбутнього.»	калькування	https://x.com/anshu217/status/1882115332489314356
«Multi Domain	« Багатодоменні	калькування	https://x.com/firefurycorps/status/1979347539683086547

Operations ... demonstrate network-centric, integrated employment of formations ...»	операції... мережоцентричне, інтегроване застосування з'єднань...»		
« Multi-Domain Operations (MDO) ... turning data into capability.»	« Багатодомени операції (MDO) ... перетворення даних на спроможність.»	калькування	https://x.com/NATO_ACT/status/1975178566166827211
«NATO... powering Multi-Domain Operations & ensuring the Alliance can deter, defend & manage crises with speed.»	«НАТО... забезпечує багатодомени операції та здатність швидко стримувати, оборонятися й керувати кризами.»	калькування	https://x.com/NATO_ACT/status/1975178566166827211
«Ongoing gray-zone tactics in the South China Sea...»	«Тривають тактики сірої зони у Південно-Китайському морі...»	калькування	https://x.com/ChuckDeVore/status/1978823610908156186
«China's success in using gray-zone tactics in Taiwan...»	«Успіх Китаю у використанні тактик сірої зони щодо Тайваню...»	калькування	https://x.com/ForeignAffairs/status/1903712569098932559
«So either Israel's left of launch plan is working...»	«Отже, працює план «лівіше запуску» Ізраїлю...»	описовий переклад	https://x.com/AaronMehta/status/1934866138921304123
«With precision non-kinetic effects, left-of-launch	«З високоточною некінетичною дією,	описовий переклад	https://x.com/CACIIIntl/status/1977773974785282381

intelligence ...»	розвідданими « лівіше запуску »...»		
«Drone-swarm revisited. 16,000 drones under one controller.»	«Повертаємось до теми рою дронів . 16 000 дронів під одним контролером.»	калькування	https://x.com/RomboutLuc/status/1979645099735957720
«A ' KILL BOX ' is a three-dimensional target area...»	« KILL BOX (мережа/зона ураження) – тривимірна цільова зона...»	описовий переклад	https://x.com/JG_CSTT/status/1813571870932849031
«...flew into a kill box it never saw. And never escaped.»	«...увійшов у kill box (мережу/зону ураження) , якої не побачив – і не вийшов.»	описовий переклад	https://x.com/omar_quraishi/status/1921802385170530586
«This is Al-Zaytoun turned into a kill box , ambush lines seeded...»	«Аль-Зайтун перетворено на kill box (мережу/зону ураження) , виставлені лінії засідок...»	описовий переклад	https://x.com/iwasnevrhere/status/1961559738354659648
«From sensor to shooter powered by data #SpaceForce ...»	«Від сенсора до стрільця на основі даних...»	калькування	https://x.com/USSF_SSC/status/1953211562996711882
«Featuring accelerated sensor-to-shooter loops for faster targeting...»	«Із пришвидшеними циклами « сенсор–стрілець » для швидшого цілевизначення...»	калькування	https://x.com/ElbitSystemsLtd/status/1928071597987905618
«...enhancing precision, accuracy,	«...підвищуючи точність та можливості	калькування	https://x.com/ArmyUPress/status/1876297674942505440

and sensor-to-shooter capabilities ...»	« сенсор-стрілець »...»		
«See how agencies are advancing counter-UAS capabilities ...»	«Подивіться, як агентства розвивають можливості протидії БпЛА (counter-UAS) ...»	калькування	https://x.com/GovCIOMedia/status/1980382272810295448
«...AI-driven counter-UAS solutions. To meet this evolving threat...»	«...рішення counter-UAS (протидії БпЛА) на основі ШІ...»	калькування	https://x.com/axon_us/status/1978117500190458294
«DJI Avata 2 FPV drone with a stick controller.»	«DJI Avata 2 – FPV-дрон зі стіковим контролером.»	пряме перенесення	https://x.com/ExtremeStorms/status/1779978853253075229
«The image shows a close-up of a glide bomb attached to the underside of...»	«На фото – крупний план планерної бомби , закріпленої під...»	калькування	https://x.com/NATO_AIRCOM/status/1928421712380469493
«A Russian glide bomb struck a village in eastern #Ukraine...»	«Російська планерна бомба вдарила по селу на сході України...»	калькування	https://x.com/defencealerts/status/1965663897421320316
«GUR published details about the Russian UMPB D-30SN glide bomb .»	«ГУР оприлюднило подробиці про російську планерну бомбу УМПБ Д-30СН .»	калькування	https://x.com/walberque/status/1970083438092018012
«The GBU-39 Ground Launched Small	«GBU-39 GLSDB – далекобійний високоточни	пряме перенесення	https://x.com/ChuckPfarrer/status/1938307734296007063

Diameter Bomb (GLSDB) is a long range, precision strike munition.»	й засіб ураження.»		
«The US will supply an upgraded round of GLSDB bombs to Ukraine.»	«США поставлять в Україну оновлені боєприпаси GLSDB .»	пряме перенесення	https://x.com/SamRamani2/status/1900300832123343109
«Ukraine... unveiled an upgraded sea drone it says can now operate anywhere in the Black Sea...»	«Україна представила оновлений морський дрон , що здатен діяти будь-де у Чорному морі...»	калькування	https://x.com/starsandstripes/status/1981093702383845749
«South Korea unveils 20-ton twin-sonar sea drone that can detect submarines ...»	«Південна Корея представила 20-тонний морський дрон із двома сонарами...»	калькування	https://x.com/IntEngineering/status/1933377538325152100
«Canada deploys explosive drone boat in first proof of ‘new operational concept’ for navy.»	«Канада розгортає вибуховий дрон-човен як перше підтвердження «нової оперативної концепції»...»	калькування	https://x.com/CP24/status/1944938379206123748
«Watching the Ukrainian Navy boat-drone designs lap the US Navy...»	«Спостерігати, як українські проекти човна-дрона обходять зусилля ВМС США...»	калькування	https://x.com/TrentTelenko/status/1981055670221779425

«A robot... has become the first uncrewed surface vessel (USV) to collect data inside a Category 5 hurricane.»	«Робот став першим безекіпажним надводним апаратом (USV/БНА) , що зібрав дані в урагані 5-ї категорії.»	еквівалентний переклад	https://x.com/TheEngineerUK/status/1973783869682831835
«Leidos kicks off production of Sea Archer uncrewed surface vessel... »	«Leidos запускає виробництво Sea Archer – безекіпажного надводного апарата. »	еквівалентний переклад	https://x.com/DefensePost/status/1966637954526548175
«Somewhere between a missile and a drone, the remote carrier has been shown launching...»	«Дещо між ракетою та дроном: віддалений носій (remote carrier) запускають з різних платформ.»	калькування	https://x.com/giovamartinelli/status/1861646043303027066
« Mosaic Warfare – with automation it'll be a thing.»	« Мозаїчна війна – з автоматизацією це стане реальністю.»	калькування	https://x.com/VStarSystems
«Integrated data links and sensor fusion ensure networked operations ...»	«Інтегровані канали зв'язку та злиття даних сенсорів забезпечують мережеві операції...»	калькування	https://x.com/tequieremos/status/1979921959531290746
«On today's battlefield ... sensor fusion , situational awareness ...»	«На сучасному полі бою... злиття даних сенсорів , ситуаційна обізнаність...»	калькування	https://x.com/LeonardoDRSnews/status/1890455511327195306

« BAVOVN A in Volgograd oil refinery!»	« БАВОВНА на нафтопереробному заводі у Волгограді!»	пряме перенесення	https://x.com/Maks_NAFO_FELLA/status/1956783628207206594
«First video of BAVOVN A ... a tall structure emitting red glow.»	«Перше відео БАВОВНИ ... висока споруда з червоним сяйвом.»	пряме перенесення	https://x.com/KernowMaya
« BAVOVN A at Orenburg Gas Processing Plant!»	« БАВОВНА на Оренбурзькому ГПЗ!»	пряме перенесення	https://x.com/kawaiifellina
«The Volkswagen T5 has been delivered... by our and 'Banderomobile' teams.»	«Volkswagen T5 доставлено... нашою та командою «Бандеромобіль».»	транслітерація	https://x.com/carforukraine/status/1941427494193639837
« Banderamobile after FPV-drone strike.»	« Бандеромобіль після удару FPV-дроном.»	транслітерація	https://x.com/Ghost132607472/status/1945792657290113523
«Another Banderamobile of the Ukrainian Armed Forces... cut up by shrapnel.»	«Ще один бандеромобіль ЗСУ... пошматований уламками.»	транслітерація	https://x.com/mog_russEN/status/1939769265768603921
«Like others, we've started using 'vatnik' a lot in English.»	«Як і інші, ми почали часто вживати « ватнік » англійською.»	транслітерація	https://x.com/BadBalticTakes/status/1559605480892276739
«translated from vatnik to english: russia plans to detonate a	«перекладено з ватніка англійською: росія планує підірвати	транслітерація	https://x.com/akihheikkinen/status/1936669931631956289

dirty bomb...»	«брудну бомбу»...»		
«In local vatnik nest... they opened community gardens.»	«У місцевому гнізді ватників ... відкрили громадські городи.»	транслітерація	https://x.com/casualdiot
«We're anti- vatnik , what-aboutism not allowed.»	«Ми проти ватників , «а як же?» не канає.»	транслітерація	https://x.com/eggsfordummies
«Zelensky has signed a law... enshrines the term rashism »	«Зеленський підписав закон, який закріплює термін рашизм »	транслітерація	https://x.com/nexta_tv/status/1961456404683755587
«The term ' rashism ' is now officially recognized at the legislative level in Ukraine.»	«Термін рашизм тепер офіційно визнано на законодавчому рівні в Україні.»	транслітерація	https://x.com/MAKS_NAFO_FELLA/status/1961455241632653736